

Taloudellinen katsaus

'08

Konsernitilinpäätös 2008
www.finnair.fi/konserni

Taloudellinen katsaus

SISÄLTÖ

Finnair-konsernin avainlukuja	2
Hallituksen toimintakertomus	4
Osakkeet ja osakkeenomistajat	14
Taloudellinen kehitys 2006–2008	18
Tunnuslukujen laskentakaavat	19
Tilinpäätös 1.1.–31.12.2008	21
Konsernin tuloslaskelma	22
Konsernitase	23
Konsernin rahavirtalaskelma	24
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	26
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	27
Hallituksen esitys osingonjaosta	79
Tilintarkastuskertomus	80
Hallintoperiaatteet	81
Riskienhallinta	84
Pörssitiedotteet 2008	87
Finnairista sijoitusanalyysija julkaisevat pankkiiriliikkeet	89
Tietoa osakkeenomistajille	90
Yhteystiedot	92

Finnair-konsernin avainlukuja

TOIMINNAN AVAINLUVUT		2008	2007	2006
Liikevaihto	milj. euroa	2 263	2 181	1 990
Toiminnallinen liikevoitto, EBIT ¹⁾	milj. euroa	7	97	11
Toiminnallinen liikevoitto ¹⁾ liikevaihdosta	%	0,3	4,4	0,6
Liiketulos, EBIT	milj. euroa	-52	142	-11
Tulos ennen veroja	milj. euroa	-56	139	-15
Lentotoiminnan yksikkötuotot	senttiä/RTK	70,1	72,6	74,0
Lentotoiminnan yksikkökulut	senttiä/ATK	43,5	43,5	46,0
Tulos/osake	euroa	-0,33	1,04	-0,14
Oma pääoma/osake	euroa	6,04	7,70	6,14
Bruttoinvestoinnit	milj. euroa	233	326	252
Korollinen nettovelka	milj. euroa	-90	-222	43
Omavaraisuusaste	%	38,1	47,1	37,2
Nettovelkaantumisaste (Gearing)	%	-11,6	-22,5	7,1
Oikaistu nettovelkaantumisaste	%	63,2	35,1	112,8
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	%	-2,5	14,2	-0,1
Henkilöstö, keskimäärin		9 595	9 480	9 598

¹⁾ Ilman myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja kertaluonteisia eriä.

FINNAIRIN LAIVASTO 31.12.2008					
	Istuimia	Lukumäärä	Omat	Vuokratut	Keskim. ikä
Airbus A319	105-123	11	7	4	7,2
Airbus A320	111-159	12	6	6	6,4
Airbus A321	136-196	6	4	2	7,9
Airbus A340	269	5	5	0	3,6
Boeing MD-11	282	6	1	5	14,2
Boeing B757	227	7	0	7	9,6
Embraer 170	76	10	6	4	2,7
Embraer 190	100	8	4	4	1,4
Yhteensä		65	33	32	6,4

FINNAIRIN LIIKENNETIETOJA 2004-2008						
		2008	2007	2006	2005	2004
Lentotunteja		232 389	228 487	211 813	202 070	196 795
Lentokilometrejä	1 000	155 300	147 094	133 890	125 410	121 027
Tarjottuja henkilökilometrejä	milj.	29 101	26 878	23 846	23 038	21 907
Myytyjä henkilökilometrejä	milj.	21 896	20 304	17 923	16 735	15 604
Matkustajakäyttöaste	%	75,2	75,5	75,2	72,6	71,2
Tarjottuja tonnikilometrejä	milj.	4 485	4 074	3 602	3 400	3 162
Myytyjä tonnikilometrejä	milj.	2 545	2 365	2 100	1 940	1 791
Kokonaiskäyttöaste	%	56,7	58,0	58,3	57,0	56,6
Matkustajia	1 000	8 270	8 653	8 792	8 517	8 149
Rahtia ja postia	1 000 kg	102 144	98 684	93 807	90 242	86 245

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2008

Markkinat ja yleiskatsaus

Vuonna 2008 Finnairin kannattavuus las-
ki selvästi edellisvuodesta vahvasta voly-
min kasvusta huolimatta. Toiminnallinen
tulos jäi heikoksi. Keskeisimmät syyt olivat
alkuvuoden aikana ennätyskorkealle kohon-
nut polttoaineen hinta ja loppuvuonna voi-
makkaasti laskenut keskituotto henkilöki-
lometrilta.

Hinnankorotusyritykset keväällä not-
kauttivat Finnairin reittilentojen matkusta-
jakäyttöastetta merkittävästi. Yritysmatkus-
tuksen vähentyminen ja siirtyminen halvem-
piin hintaluokkiin murensivat lentolippujen
keskituottoa nopeasti. Kustannusrakenteen
sopeuttamiseen ei kyetty vastaavasti. Yleensä
vahvat toinen ja kolmas vuosineljännes
kärsivät näistä tekijöistä. Laskeva kannat-
tavuuskehitys jatkui viimeisellä neljännek-
sellä ja vei toiminnallisen tuloksen selvästi
tappiolle.

Lentoliikenteessä vuosi 2008 noudatte-
li yleisen talouskehityksen profiilia, joskin
hieman etupainotteisesti. Alkuvuosi oli vielä
vahvan kasvun aikaa, mutta kysyntäkehitys
heikkeni sekä määrällisesti että rakenteeltaan
loppuvuotta kohden.

Koko vuoden tarkastelussa eurooppa-
laisten lentoyhtiöiden (AEA) mydyt hen-
kilökilometrit kasvoivat vain runsaan pro-
sentin edellisvuodesta. Tarjonnan kasvu oli
noin kolme prosenttia. Muutos alkuvuoden
kasvuluvuista liikennesuorituksen ja kapasiteetin
vähentymiseen loppuvuonna oli voi-
makas.

Finnairin liikenne kasvoi viime vuon-
na eurooppalaista keskitasoa selvästi voi-
makkaammin Aasian-panostusten vuoksi.
Finnairin matkustajakäyttöaste pysyi kapasiteettilisäyksistä huolimatta kuitenkin lähes
edellisvuoden tasolla.

Vuonna 2008 Finnair kuljetti Aasian-lii-
kenteessä 1,3 miljoonaa matkustajaa. Aasian-
liikenteen kasvu oli runsaat 16 prosenttia
edellisvuodesta. Reittiliikenne kasvoi ko-
konaisuudessaan runsaat kuusi prosenttia
ja lomalennot yli 12 prosenttia. Suoritteiden
näkökulmasta Finnair on edelleen kas-
vuyhtiö.

Reittiliikenteen kapasiteettia on jo lei-
kattu alkuperäisistä suunnitelmista lähes
kymmenen prosenttia. Vuoden 2009 hen-
kilökilometritarjonta on vähintään kolme
prosenttia alle vuoden 2008 tason. Nykyi-

sen kysyntäkehityksen jatkuessa kapasiteet-
tileikkauksia jatketaan.

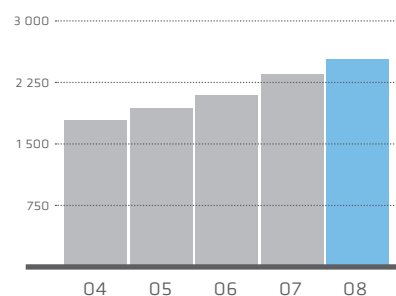
Lomaliikenteessä vuosi 2008 oli suhdan-
nesyklin huippuvuosi. Hyvän kysynnän an-
siosta Lomalentojen kapasiteettia lisättiin
10 prosenttia. Talvikaudeksi 2008/09 vuok-
rattiin Espanjasta laajarunkokone miehistöineen
Thaimaan Phuketin suoria välilas-
kuttomia lentoja varten. Kun Aurinkomat-
kat pystyi myymään oman tuotantonsa lä-
hes kokonaan esitehintaan ilman viime het-
ken alennuksia, ja vaikka öljyn hinta kiipe-
si ennätystasolle, liiketoiminta-alueen tulos
nousi historian parhaaksi. Aurinkomatkojen
oma valmismatkatuotanto, myynti ja mark-
kinointi aloitettiin Venäjällä.

Syksyyn asti ennätyskorkealla pysynyt
polttoaineen hinta nosti tehokkaasta suo-
jauspolitiikasta huolimatta Finnairin poltto-
ainekustannuksia noin 26 prosenttia. Hui-
putasosta alentunut kerosiinin hinta laskee
polttoainekustannuksia viiveellä.

Lentorahtiliikenne Finnairin Aasian-len-
noilla kasvoi kapasiteetin lisäyksen myötä
viime vuoden syyskuuhun asti, jolloin ke-
väällä alkanut maailmanlaajuinen rahtiky-
synnän lasku heijastui viimeisellä neljännek-

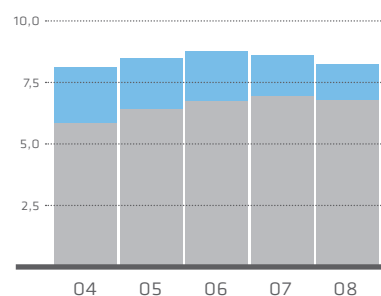
Mydyt tonnikilometrit

MILJ. TNKM

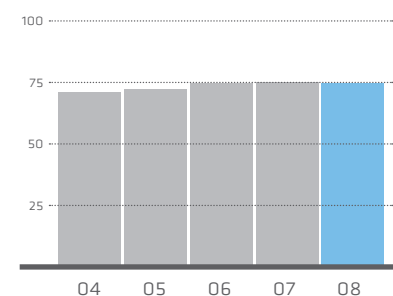
Matkustajamäärät

MILJ. MATKUSTAJAA

Matkustajakäyttöaste

%

sellä myös Finnairin rahtikysyntään. Lentorahtiliikenteessä nähtiin vuoden lopussa noin 20 prosentin lasku.

Viime vuoden toukokuussa Finnair-konsernissa aloitettu 50 miljoonan euron tehostamisohjelma on edennyt suunnitelman mukaisesti. Osana ohjelmaa toteutettiin yt-neuvottelut toisen vuosipuoliskon aikana. Neuvottelujen tuloksena Finnair-konsernista on irtisanottu noin 120 henkilöä ja runsaat 3 000 henkilöä lomautetaan tämän vuoden aikana pääosin 2–3 viikoksi. Kannattavuuden heikentyminen ja kapasiteettiteikkaukset edellyttävät uuden, vastaavan suuruisen ohjelman käynnistämistä mahdollisimman pian.

Finnairin laivastouudistus etenee suunnitelman mukaisesti. Viime vuonna hankittiin kaksi uutta kaukoliikenteen Airbus A340-konetta. Tänä vuonna Finnairin laivastoon liittyy viisi uutta Airbus A330-laajarunkokonetta, jotka korvaavat Boeing MD-11-koneet seuraavan runsaan vuoden aikana. Ensi vuoden alkupuolella Finnairilla on yksi moderneimpia laivastoja maailmassa.

Laivaston investointiohjelman rahoittamiseksi järjestettiin joulukuussa 2007 nykyi-

sille osakkeenomistajille suunnattu 248 miljoonan euron osakeanti. Lisäksi Finnairilla on varmistettuja luottolupauksia 300 miljoonan euron arvosta.

Taloudellinen tulos 1.1.–31.12.2008

Vuoden 2007 vertailuluvut sisältävät heinäkuussa 2007 myydyin FlyNordicin talous- ja suorituluvut kuuden ensimmäisen kuukauden osalta.

Vuonna 2008 liikevaihto nousi 3,8 prosenttia 2 262,6 miljoonaan euroon (2 180,5 milj.). Vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu ilman FlyNordicia oli 5,7 prosenttia. Konsernin toiminnallinen liiketulos ilman kertaluonteisia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja johdannaisten käyvän arvon muutoksia laski edellisvuodesta noin 90 miljoonaa euroa 6,6 miljoonaan euroon (96,6 milj.). Oikaistu liikevoittomarginaali oli 0,3 prosenttia (4,4). Tulos ennen veroja oli -56,4 miljoonaa euroa (138,9 milj.). Johdannaisten käyvän arvon muutoksilla oli vuoden 2008 raportoituun tulokseen 57,4 miljoonaa euroa heikentävä vaikutus. Liiketoiminnan nettorahavirta laski viime vuon-

na 301,8 miljoonasta eurosta 120,2 miljoonaan euroon. Vuoden 2008 tulos osaketta kohden oli -0,33 euroa (1,04).

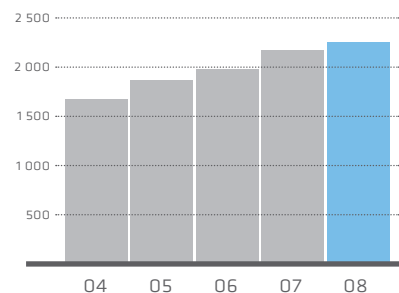
Vuonna 2008 Finnair kuljetti loma- ja reittiliikenteessä yhteensä 8,3 miljoonaa matkustajaa. Matkustajaliikenteen kapasiteettia lisättiin 8,3 prosenttia ja myytyjen henkilökilometriä määrä kasvoi 7,8 prosenttia, Aasian-liikenteen kysyntä nousi 16,5 prosenttia. Koko liikenteen matkustajakäyttöaste laski edellisvuodesta 0,3 prosenttia 75,2 prosenttiin. Kuljetetun rahdin määrä kasvoi edellisvuodesta 3,5 prosenttia.

Konsernin matkustajaliikenteen yhteensä lasketut yksikkötuotot henkilökilometriltä laskivat 4,6 prosenttia. Tuotto matkustajaa kohden nousi 7,7 prosenttia. Rahtiliikenteen yksikkötuotot tonnikilometriltä nousivat 5,4 prosenttia. Matkustaja- ja rahtiliikenteen painotettu yksikkötuotto tonnikilometriltä laski 3,5 prosenttia.

Euromääräiset toimintakulut ilman kertaluonteisia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja johdannaisten käyvän arvon muutoksia nousivat viime vuonna 9,3 prosenttia. Lentotoiminnan yksikkökustannukset tarjottua tonnikilometriä kohden pysyivät

Liikevaihto

MILJ. EUROA

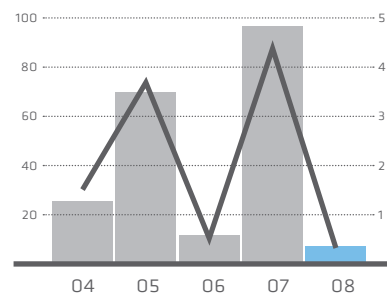

Toiminnallinen liikevoitto, EBIT*

* ILMAN KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTIVOITTOJA, JOHDANNAISTEN KÄYVÄN ARVON MUUTOKSIA JA KERTALUONTEISIA ERIÄ

MILJ. EUROA

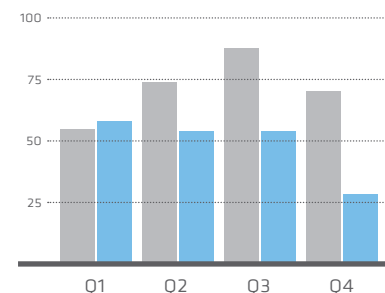
LIIVEVOITTO, %
LIIVEVAIHDOSTA

Toiminnallinen EBITDAR*

* ILMAN KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTIVOITTOJA, JOHDANNAISTEN KÄYVÄN ARVON MUUTOKSIA JA KERTALUONTEISIA ERIÄ

MILJ. EUROA

viime vuoden tasolla. Polttoainekustannukset nousivat viime vuonna 25,7 prosenttia. Polttoainekulut eliminoituina yksikkökustannukset laskivat 4,8 prosenttia. Vertailussa polttoainekuluiksi on huomioitu myös suojauslaskennan piiriin kuulumattomat, realisoituneet suojausvoitot ja -tappiot, jotka on kirjattu tuloslaskelman Muut kulut-erään.

Kaluston aineosto- ja huoltokulut nousivat viime vuonna 25,3 prosenttia. Kustannusten kasvun pääasiallisina syinä ovat Finnairin laivaston kasvun myötä lisääntyneet materiaali-, työkalu-, moottori- ja laitehankinnat. Kustannuksia ovat lisänneet myös joidenkin lentokoneiden takuuaikojen päätyminen sekä materiaali- ja alihankintahintojen yleinen nousu sekä huoltovaratukset ja vaihto-omaisuuden alaskirjaukset.

Valmismatkatuotantokulujen 15,2 prosentin nousuun vaikuttaa ennen muuta vuonna 2007 hankittujen pietarilaisen Callypso-matkatoimiston ja virolaisen Horizonmatkanjärjestäjän liiketoimintojen liittyminen osaksi Aurinkomatkoja. Myös volyymikasvu on nostanut kustannuksia.

Henkilöstökulut ovat kokonaisuutena pysyneet edellisvuoden tasolla. Palkka-

kustannukset ovat nousseet kuitenkin keskimäärin noin viisi prosenttia työntekijää kohden. Vastaavasti henkilökuluja ei ole kuormittanut tänä vuonna samassa määrin voitto- ja kannustinpalkkiovaraukset, joita vuonna 2007 tehtiin noin 30 miljoonaa euroa ja viime vuonna runsaat 11 miljoonaa euroa lähinnä laatu- ja täsmällisyyssmittareihin perustuen.

Investoinnit, rahoitus ja riskienhallinta

Investoinnit vuonna 2008 olivat 232,8 miljoonaa euroa (326,3 milj. euroa). Investointeihin sisältyy kaksi Airbus A340 -laajarunkonetta sekä kaksi Embraer 190 -konetta. Ennakkomaksut mukaan lukien lentokalu- ja liitännäisinvestointien rahavirtavaikeus viime vuonna oli noin 160 miljoonaa euroa. Uusien lentokoneiden hankintaohjelman ja liitännäisinvestointien rahavirtavaikeus vuonna 2009 on runsaat 400 ja vuonna 2010 vähintään 300 miljoonaa euroa. Lopullinen investointien määrä riippuu siitä, mikä määrä lentokoneista hankitaan operatiivisella leasing sopimuksella.

Finnair neuvottelee operatiivisista leasing sopimuksista eri osapuolien kanssa

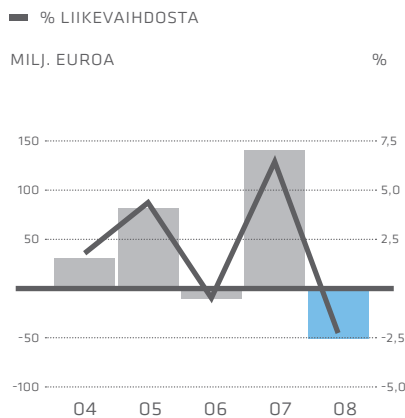
vuoden 2009 aikana toimitettavien lentokoneiden myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelystä.

Vuoden lopussa taseen rahavarat olivat 392,1 miljoonaa euroa (540,1 milj.). Yhtiön kassa-asema on pidetty vahvana edessä olevien investointien vuoksi. Vuoden 2007 lopulla järjestetyn osakeannin lisäksi yhtiön rahoitusasemaa on vahvistettu luottojärjestelyillä.

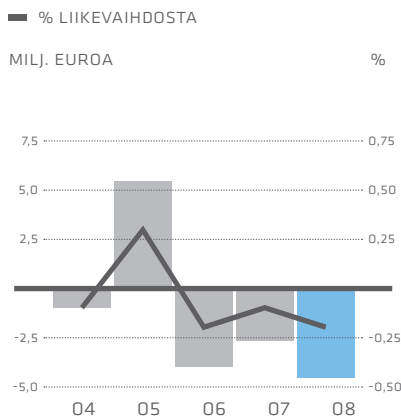
Sovittujen, mutta toistaiseksi käyttämättömien luottolupausten määrä on yhteensä noin 300 miljoonaa euroa, joka sisältää loka-kuussa saadun 60 miljoonan dollarin luottolupausten Pohjoismaiden Investointipankilta (NIB). Tämän lisäksi Finnairilla on Euroopan Investointipankilta 250 miljoonan euron luottolupausta ja työeläkeyhtiö Ilmariselta yli 400 miljoonan euron rahastoitujen eläkevarojen takaisinlainausmahdollisuus, jotka molemmat edellyttävät pankkitakausta. Rahoituskellista joustoa saadaan myös 100 miljoonan euron yritystodistusohjelmalla.

Velkaantumisasaste (gearing) vuoden lopussa oli -11,6 prosenttia (-22,5) eli yhtiö oli nettovelaton. Leasingvastuilla oikaistu nettovelkaantumisasaste oli 63,2 prosenttia (35,1). Omavaraisuusaste oli 38,1 prosenttia (47,1).

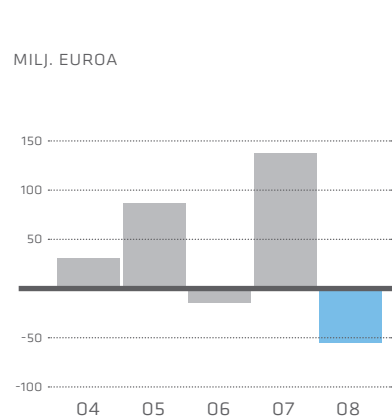
Liikevoitto, EBIT

Rahoitustuotot ja -kulut

Tulos ennen veroja

Finnairin hallituksen hyväksymän rahoituksen riskienhallintapolitiikan mukaisesti yhtiö on suojannut reittiliikenteen lentopetrolistoista 75 prosenttia seuraavat kuusi kuukautta ja tämän jälkeen seuraavat 24 kuukautta alenevalla suojausasteella. Finnair Lomalennot hintasuojaa sovitun liikenneohjelman mukaista polttoaineen kulutusta suojauspolitiikan puitteissa. Polttoaineen hintasuojauksen instrumenttina käytetään pääosin lentopetrolin ja kaasuöljyn (gasoil) hintaan sidottuja johdannaisia.

IFRS-säännösten mukaisesti Finnairin tuloslaskelman Muut kulut -erään sisältyy myöhemmin erääntyvien johdannaisten käyvän arvon muutos vuosineljänneksen aikana. Kyseessä on IFRS-tilinpäätöskäytännön mukainen arvostustappio, joka ei ole realisoitunut eikä sillä ole rahavirtavaikutusta. Loka-joulukuussa johdannaisten käyvän arvon muutos oli -43,8 miljoonaa euroa, kun se tammi-joulukuussa oli -57,4 miljoonaa euroa.

Toiminnalliseen liikevoittoon sisältyy tammi-joulukuussa 62,8 miljoonaa euroa johdannaisten realisoituneita tuottoja, jotka ovat näkyneet pääosin tuloslaskelman polttoainerivillä ja osin Muut kulut -erässä. Luku sisältää sekä valuutta- että polttoainejohdannaiset.

Omaan pääomaan sisältyy vaihtelevana eränä suojausrahasto, jonka arvoon öljynhinnan- ja valuuttamuutokset vaikuttavat suoraan. Erän vaikutus tilinpäätöshetkellä oli -110,5 miljoonaa euroa, mikä sisältää valuutta- ja polttoainejohdannaiset sekä vähemmässä määrin muita rahoituseriä vähennettynä laskennallisilla veroilla. Kesäkuussa 2008 vastaava vaikutus oli noin 110 miljoonaa euroa, mikä osoittaa polttoaineen hintavolatiliteetin rajua vaikutusta suojauserien arvostukseen omassa pääomassa.

Yhdysvaltain dollarin heikentyminen suhteessa euroon edellisvuoteen verrattuna on vaikuttanut Finnairin koko vuoden 2008 toiminnalliseen tulokseen positiivisesti. Valuuttasuojaukset huomioiden vaikutus on 37 miljoonaa euroa. Joulukuun lopussa seuraavan 12 kuukauden suojausaste dollarikorille oli 75 prosenttia.

Hallinto

27.3.2008 pidetyssä yhtiökokouksessa Finnair Oyj:n hallitukseen seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun asti kesävalle kaudelle valittiin entisistä jäsenistä Christoffer Taxell hallituksen puheenjohtajaksi sekä jäseniksi Sigurdur Helgason, Satu

Huber, Markku Hyvärinen, Kari Jordan, Ursula Ranin ja Veli Sundbäck. Lisäksi uutena jäsenenä valittiin Pekka Timonen.

Yhtiökokous valitsi varsinaisiksi tilintarkastajiksi KHT Jyri Heikkisen sekä KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n, jossa yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Eero Suomela. Varatilintarkastajiksi valittiin KHT Tuomas Honkamäki ja KHT Timo Takalo.

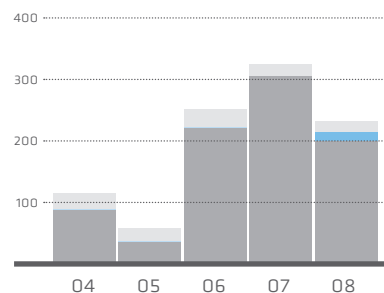
Finnairin Reittiliikenteen johtaja, toimitusjohtajan sijainen Henrik Arle jäi eläkkeelle 31.12.2008. Samassa yhteydessä tehtiin muutoksia Finnair-konsernin organisaatiossa ja johtovastuissa.

Finnair-konsernin talousjohtaja Lasse Heinonen nimitettiin Finnairin toimitusjohtajan sijaiseksi 13.1.2009 alkaen. Heinonen jatkaa edelleen konsernin talousjohtajana. Talous- ja rahoitusyksiköiden lisäksi Lasse Heinoselle raportoivat myös Lentotoimintapalveluihin kuuluvat yksiköt; maapalveluja tuottava Northport Oy, Finnair Catering Oy, Finnair Tekniikka ja kiinteistöpalveluja tuottava Finnair Facilities Management Oy, sekä Finnair Cargo Oy ja Finnair Cargo Terminal Operations Oy ja lentokone-laivastoa hallinnoiva Finnair Aircraft Finance Oy.

Bruttoinvestoinnit

■ LENTOKALUSTO
■ RAKENNUKSET
■ MUUT INVESTOINNIT

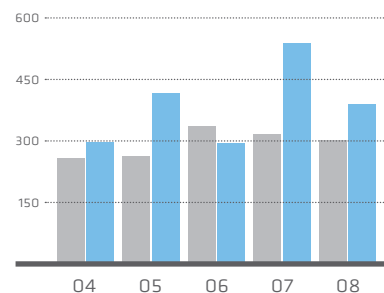
MILJ. EUROA

Korolliset velat ja likvidit varat

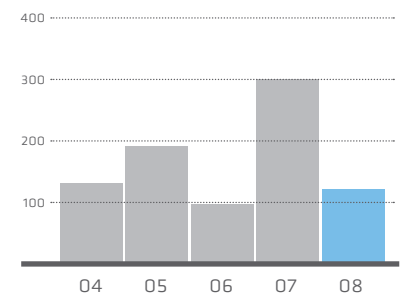
■ KOROLLISET VELAT
■ LIKVIDIT VARAT

MILJ. EUROA

Liiketoiminnan rahavirta

MILJ. EUROA

1.1.2009 alkaen Finnairin toimitusjohtaja Jukka Hienonen johtaa Reittiliikenneorganisaatiota yhdessä liiketoimintayksikön johtoryhmän kanssa. Lentotoimintaryhmän johtaja Veikko Sievänen toimii lentotoimintaluvan tarkoituksena vastuullisena johtajana (accountable manager). Samalla Sievänen nimitettiin myös konsernin johtoryhmän jäseneksi. Teknisten vastuualueiden vastuullisena johtajana (accountable manager) toimii Finnair Tekniikan johtaja Kimmo Soini. Aiemmin Henrik Arlen alaisuudessa ollut operatiivinen riskienhallinta siirtyy toimitusjohtajan alaisuuteen.

Yhteiskuntasuhde- ja viestintäjohtaja Christer Haglund nimitettiin 1.3.2008 johtoryhmän jäseneksi.

Finnairin hallintoperiaatteita on kuvattu tarkemmin vuosikertomuksen Taloudellisessa katsauksessa.

Henkilöstö

Vuoden 2008 aikana Finnair-konsernin henkilömäärä oli keskimäärin 9 595, mikä oli 1,2 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Reittiliikenteessä työskenteli 4 254

ja lomaliikenteessä 464 henkilöä. Tekniikan, catering- ja maapalveluiden yhteenlaskettu henkilöstö oli 3 650 ja matkapalveluiden 1 078. Muissa toiminnoissa työskenteli 149 henkilöä.

Finnair-konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa ulkomailla noin 770 henkilöä, joista 270 työskenteli Finnairin matkustaja- ja rahtiliikenteen myynti- ja asiakaspalvelutehtävissä. 500 henkilöä on Baltian-maissa ja Venäjällä toimivien matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palveluksessa sekä oppaina Aurinkomatkojen lomakohteissa. Ulkomaan henkilöstö sisältyy konsernin henkilöstön kokonaismäärään.

Kokoaikaisia henkilöstöstä oli 94 prosenttia. Puolet osa-aikaisista oli osittaisella hoitovapaalla olevia työntekijöitä. Toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa työskenteli 93 prosenttia. Määräaikaisiin työsuhteisiin lasketaan myös kausiapulaiset. Henkilöstön keski-ikä oli 42 vuotta painottuen 30–50 ikävuosiin. Yli 50-vuotiaita oli runsaat 20 prosenttia ja alle 30-vuotiaita joka kymmenes.

Henkilöstön keskimääräinen palvelusvuosien määrä oli 14. Kolmannes Finnairin

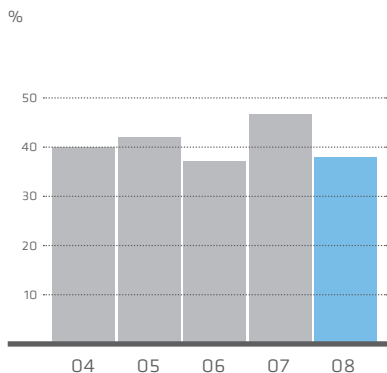
henkilöstöstä on ollut konsernin palveluksessa yli 20 vuotta. Näistä lähes puolet on palvellut yli 30 vuotta.

Finnair-konsernin henkilöstössä on naisia ja miehiä yhtä paljon. Johtokuntaan kuuluvista kahdestatoista johtajasta kaksi on naisia. Finnair Oyj:n hallituksen kahdeksasta jäsenestä kaksi on naisia.

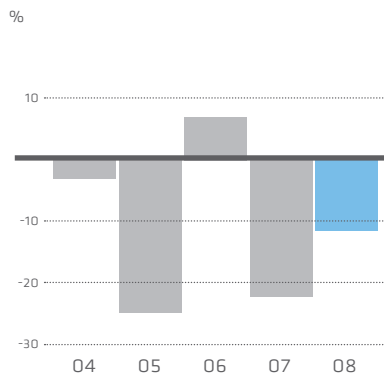
Finnairilla on voimassa olevat työehtosopimukset kuuden henkilöstöjärjestön kanssa kevääseen 2010. Ilmailualan Unionin ja Finnairin Teknisten kanssa neuvotellaan kevään 2009 aikana viimeisen sopimusvuoden palkkaratkaisusta.

Lentäjien työehtosopimus päättyi marraskuun 2008 lopussa ja neuvottelut uudesta sopimuksesta ovat olleet käynnissä jo syksystä lähtien. Finnairin lentäjiä edustava Suomen liikennelentäjien liitto (SLL) aloitti työtaistelun 24.1.2009 julistamalla ylitökiellon. Ilmoituksen mukaan työtaistelua jatketaan päivän mittaisilla lakoilla 25.2. alkaen. Suurimmat erimielisyydet työnantajan ja työntekijöiden välillä koskee eläke-etuja, liikkeenjohdon päätöksentekoa sekä työaikajärjestelyjä.

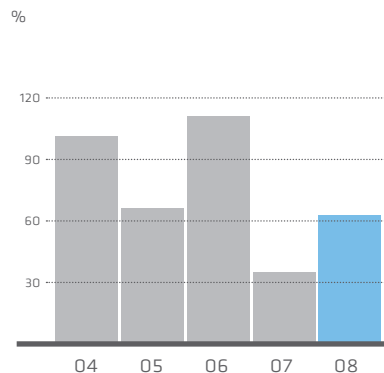
Omavaraisuusaste

Nettovelkaantumisaste

Oikaistu nettovelkaantumisaste

Kesäkuussa 2008 aloitettiin yt-neuvottelut, joiden tavoitteena oli saada aikaan 25 miljoonan euron säästöt henkilöstökuluissa, mikä vastaa noin viittä prosenttia henkilöstön kokonaiskustannuksista. Finnair Cargo Oy ja Finnair Cargo Terminal Operations Oy liittyivät prosessiin mukaan marraskuussa. Yt-prosessi saatiin päätökseen tämän vuoden tammikuussa koskien kaikkia muita henkilöstöryhmiä paitsi lentäjiä, joiden osalta yt-neuvottelut ovat vielä kesken.

Yt-neuvottelujen alkaessa työvoiman vähennystarpeeksi arvioitiin 500 työpaikkaa. Irtisanomisia toteutuu kaikkiaan runsaat 120. Muut säästöt syntyvät pääosin 2–3 viikon lomautuksilla, jotka koskevat runsasta 3 000 henkilöä. Lisäksi henkilöstön määrä vähenee, kun noin 400 määräaikaista työsuhdetta päättyi vuodenvaihteessa tai päättyi kevään aikana.

Pääosin laatumittareihin perustuvaa kannustinpalkkioita vuodelta 2008 arvioidaan maksettavan henkilöstölle 11,2 miljoonaa euroa, mukaan lukien henkilöstösivukulut. Kannustimen toteutumiseen vaikutti yhtenä tekijänä täsmällisyyden merkittävä parantuminen.

Konsernitulokseen perustuvien henkilöstön voittopalkkion ja avainhenkilöiden osakepalkkiojärjestelmän kriteerit eivät täytyneet vuodelta 2008, eikä järjestelmien mukaisia kannustimia makseta.

Muutokset laivastossa

Finnair-konsernin laivastoa hallinnoi Reittiliikenne-liiketoiminta-alueeseen kuuluva Finnair Aircraft Finance Oy. Joulukuun lopussa Finnair-konsernilla oli liikenteessä yhteensä 65 lentokonetta. Finnairin koko laivaston keski-ikä on 6,4 vuotta ja Euroopan-liikenteessä olevan kaluston noin viisi vuotta.

Euroopan- ja kotimaanliikenteen laivasto kasvoi viime vuonna kahdella satapaikkaisella Embraer 190 -koneella. Embraer-koneita on yhteensä 18 ja Airbus A320 -perheen koneita 29. Finnairin laajarunkolaivastoon liitettiin viime vuonna kaksi Airbus A340 -konetta. Yksi Boeing MD-11 -kone poistui Finnairin laivastosta lokakuussa. Finnairilla on yhteensä 11 kaukoliikennekonetta.

Laajarunkokaluston uudistaminen jatkuu vuonna 2009 siten, että uusia Airbus

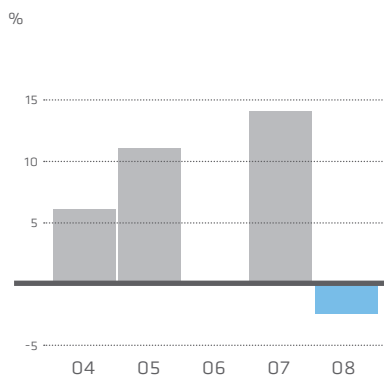
A330-300 -kaukoliikennekoneita hankitaan viisi, vuonna 2010 vähintään kolme. Airbus-koneet korvaavat Finnairin laivastosta poistuvat kuusi Boeing MD-11 -konetta vuoden 2010 maaliskuun loppuun mennessä. Jäljellä olevista yksi on Finnairin omistuksessa ja sen tulevasta myynnistä on sovittu Aeroflot Cargon kanssa. Muut viisi MD-11-konetta ovat vuokrattuja, ja niiden sopimukset päättyvät vuoden kuluessa.

Laivastouudistus harmonisoi Finnairin reittiliikennelaivastoa. Konetyyppien väheneminen tehostaa kustannusrakennetta yksinkertaistuvan miehistönkäytön ja huolto- toiminnan ansiosta.

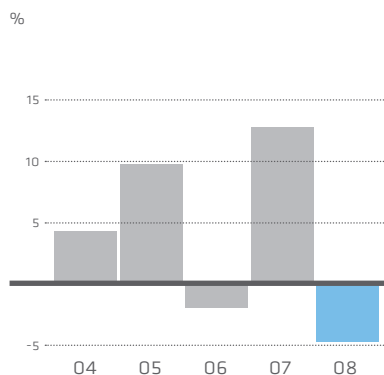
Vuoden 2009 ensimmäisellä neljänneksellä Finnairin laivastoon liittyy kaksi uutta satapaikkaista Embraer 190 -konetta. Toisaalta kolme pienempää 170-mallin konetta otetaan heikentyneen kysynnän vuoksi pois liikenteestä vuonna 2009, kaksi tammikuussa ja yksi vuosipuoliskon loppupuolella.

Finnair Lomalentojen käytössä olevien Boeing 757 -koneiden vuokrasopimukset ovat voimassa vuoteen 2010, minkä jälkeen niitä voidaan tarvittaessa jatkaa nykyehdoil-

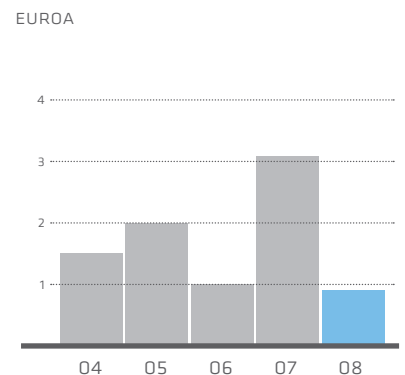
Sijoitetun pääoman tuotto

Oman pääoman tuotto

Rahavirta/osake

la kahdesti aina kaksi vuotta kerrallaan. Yhtiö arvioi ennen mahdollista jatkopäätöstä, mikä on tehokkain tapa lomaliikenteen hoitamiseen.

Ympäristö

Finnair ottaa ympäristönäkökohdat huomioon kaikessa toiminnassaan ja päätöksenteossään. Finnairin ympäristö- ja yhteiskuntavastuuasioita esitellään tarkemmin vuosikertomuksessa ja Finnairin internetsivuilla.

EU hyväksyi viime vuonna mallin päästökaupan toteuttamiseksi lentoliikenteessä vuodesta 2012 alkaen. Päästökaupan laskentaperiaatteissa otetaan huomioon polttoaineen kulutus suhteessa tuotettuun suoritteeseen. Finnair pyrkii osana eurooppalaisten lentoyhtiöiden yhteisöä vaikuttamaan, että järjestelmästä tulisi maailmanlaajuinen eikä se vääristäisi toimialan kilpailua.

Finnair on uudistanut lentokalustoaan systemaattisesti vuodesta 1999 lähtien. Euroopan- ja kotimaanliikenteen Airbus A320- ja Embraer-koneperheet edustavat uusinta teknologiaa. Moderni laivasto on ekotehokas sekä hiilidioksidi- että melupäästöjen suhteen.

Finnairin ympäristöjohtajaksi nimitettiin helmikuussa 2008 KTM Kati Ihamäki, jonka tehtävänä on edistää Finnairin ympäristötavoitteiden toteutumista konsernin liiketoiminnassa niin, että Finnair kuuluu johtaviin lentoyhtiöihin ympäristötoiminnassa. Ympäristöjohtajan tehtäviin kuuluvat myös kestävä kehityksen -strategiaan ja päästökauppaan liittyvien hankkeiden koordinointi sekä ympäristöasioiden sisällyttäminen Finnairin kilpailustrategiaan. Elin-tärkeää yhteiskunta- ja ympäristövastuun hoidolle ovat toimivat sidosryhmäsuhteet sekä viestintä.

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Finnair-konsernin tilinpäätöksen ensisijainen segmenttiraportointi perustuu liiketoiminta-alueisiin. Raportoivat liiketoiminta-alueet ovat Reittiliikenne, Lomaliikenne, Lentotoimintapalvelut ja Matkapalvelut.

Reittiliikenne

Liiketoiminta-alue vastaa reittimatkatasa- liikenteen ja rahdin myynnistä, palvelukonsepteista, operatiivisesta lentotoiminnasta ja lentokaluston hankintaan sekä rahoit-

tamiseen liittyvistä toiminnoista. Reittiliikenne vuokraa lomaliikenteelle sen tarvitsemat miehistöt ja lentokoneet. Liiketoiminta-alueeseen kuuluvat yksiköt ja yhtiöt ovat Finnair Reittiliikenne, Finnair Cargo Oy, Finnair Cargo Terminal Operations Oy sekä Finnair Aircraft Finance Oy.

Vuonna 2008 liiketoiminta-alueen liikevaihto nousi 3,0 prosenttia ja oli 1 735,7 milj. euroa (1 685,3 milj.). Toiminnallinen liiketappio oli 30,1 milj. euroa (liikevoitto 76,2 milj.).

Reittiliikenteen matkustajamäärä vuonna 2008 oli noin seitsemän miljoonaa. Reittiliikenteen myydyt henkilökilometrit kasvoivat 6,5 prosenttia samalla kun kapasiteettia lisättiin 7,9 prosenttia, mikä heikensi matkustajakäyttöastetta edellisvuodesta yhdellä prosenttiyksiköllä 72 prosenttiin.

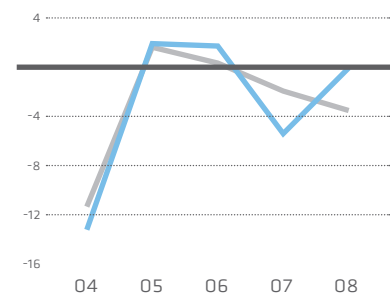
Vuonna 2008 matkustajareittiliikenteen yksikkötuotto laski 5,1 prosenttia. Viimeisellä neljänneksellä yksikkötuotto laski 11,7 prosenttia. Yksikkötuottojen alenemiseen vaikutti kysynnän siirtyminen halvempiin hintaluokkiin.

Rahtituotot ovat runsaat kymmenen prosenttia koko reittiliikenteen tuotoista. Rah-

Yksikkötuotot ja -kustannukset

■ YKSIKKÖTUOTOT, SENTTIÄ/RTK
■ YKSIKKÖKUSTANNUKSET, SENTTIÄ/ATK

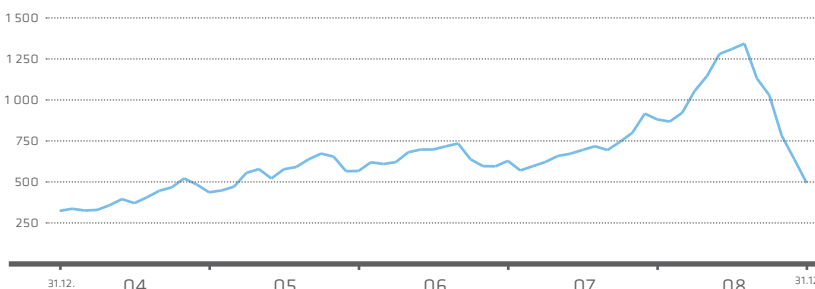
MUUTOS, %

Lentopetrolin markkinahinta (Jet Fuel NWE CIF Cargoes) 2004–2008

■ JET FUEL, CIF NWE

USD/TONNI

din yksikkötuotot reittiliikenteessä vuonna 2008 nousivat 2,4 prosenttia. Reittiliikenteessä kuljetettujen rahtikilojen määrä kasvoi seitsemän prosenttia. Aasian-liikenteessä kuljetetun rahdin määrä nousi edellisvuodesta 14 prosenttia.

Finnairin rahtiliiketoiminnan kannattavuus oli vuonna 2008 hyvä. Keskeisimpinä syinä tulosparannukseen olivat hyvänä pysynyt hintataso sekä toiminnan tehokkuuden parantuminen. Viimeisellä neljänneksellä rahtikysyntä kuitenkin heikkeni nopeasti, ja tilanteen arvioidaan jatkuvan maailmanlaajuisen taloustilanteen vuoksi myös kuluvana vuonna.

Kansainvälisessä matkustajareittiliikenteessä Finnair on kasvattanut markkinaosuuttaan pääkilpailijoihin verrattuna. Kotimaan liikenteessä Finnairin markkinaosuus on laskenut johtuen ensisijaisesti lyhyiden reittien leikkauksista kotimaan liikenteessä. Tämä on kuitenkin parantanut matkustajakäyttöastetta ja kannattavuutta.

Vuoden 2008 aikana reittiliikenteen lentojen saapumistäsmällisyys parani hieman edellisvuodesta 80,8 prosenttiin (80,4). Finnairin lentojen täsmällisyys oli viime vuoden alussa toimialan vertailussa heikko. Monilla toimilla täsmällisyys saatiin vuoden kuluessa jälleen erinomaiselle tasolle eurooppalaisten lentoyhtiöiden kärkiryhmään.

Virolaisen tytäryhtiön Aeron toiminta lopetettiin vuoden 2008 alussa ja kaikki seitsemän ATR 72 -potkuriturbiinikonetta on myyty. Samalla päättyi Finnairin potkuriliikenne, joka on jatkunut yhtäjaksoisena vuodesta 1924.

Lomaliikenne

Liiketoiminta-alue koostuu Finnairin lomalentotoiminnasta ja Aurinkomatkat-valmismatkatyhtiöstä, sen Virossa toimivasta tytäryhtiöstä Horizon Travelista ja Pietarissa toimivasta tytäryhtiöstä Calypsoista sekä Suomessa toimivasta nuorisomatkailuun keskittyvästä takeOFF-brandistä. Aurinkomatkat on Suomen suurin matkanjärjestäjä 37 prosentin markkinaosuudella. Finnair Lomalennoilla on vahva markkinajohtajuus lomamatkustukseen liittyvissä lennoissa, ja sen asiakkaina on kaikki Suomen suurimmat matkanjärjestäjät. Matkanjärjestäjät ostavat valmismatkatuotantoaan varten käyttöönsä haluamansa lentosarjat lomakohteisiin kesä- tai talviliikennekausiksi.

Vuosi 2008 oli lomamatkailun huippuvuosi. Suomesta tehtiin 989 000 valmismatkaa lentäen ulkomaille, mikä on 3,3 prosenttia edellisvuotista enemmän. Runsaat 23 prosenttia matkoista tehtiin Kanarialle. Thaimaan osuus on noussut kymmeneen prosenttiin. Finanssikriisin seurauksena valmismatkojen kysyntä heikkeni syksyllä selvästi Viron ja Venäjän markkinoilla.

Hyvän kysynnän ansiosta liiketoiminta-alueen vuoden 2008 liikevaihto nousi 11,0 prosenttia 454,6 milj. euroon. Toiminnallinen liikevoitto nousi 10,3 prosenttia ja oli kaikkien aikojen paras 26,7 milj. euroa (24,2 milj. euroa), mikä vastaa 5,9 prosenttia liikevaihdosta. Tulosta rasittaa Aurinkomatkojen valmismatkatuotannon aloittamiskustannukset Venäjällä sekä ennätyskorkealle noussut lentopetrolin hinta.

Vuonna 2008 Finnair Lomalennoilla oli runsaat 1,3 miljoonaa matkustajaa, mikä on noin kymmenen prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Oman Boeing 757 -laivaston lisäksi Lomalennot vuokrasi Air Europalta 299-paikkaisen Airbus A330 -laajarunkokoneen miehistöineen Thaimaan Phuketin lentoja varten talvikaudeksi 2008/09. Talvikaudella Aasiaan lennetään yhteensä 14 viikkovuoroa, joista kuusi vuokratapasiteetilla. Tarjottujen henkilökilometrien määrä kasvoi 9,7 prosenttia. Talvikauden kaukoliikenteen osuuden kasvaessa myydyissä henkilökilometreissä laskettu suorite nousi 12,4 prosenttia edellisvuodesta. Lomalentojen matkustajakäyttöaste parani siten 2,1 prosenttiyksikköä 88,1 prosenttiin.

Internetissä kuluttajille ennakoon tapahtuva lisäpalveluiden, kuten halutun istumapaikan tai ateriakokonaisuuden myynti, sekä myynti lennoilla kasvoivat asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Finnair on sopinut matkanjärjestäjien kanssa tilauslennoille kiinteät hinnat ja varautuu polttoaineriskiä hintasuojauksilla konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti.

Aurinkomatkoille vuosi 2008 oli ennätysvuosi. Hyvä kysyntä ja Suomessa vallinnut huono kesäsää näkyivät liikevaihdon kasvuna, kun myynnissä ei jouduttu turvautumaan viime hetken alennuksiin. Myös talven 2008/09 matkojen myynti sujui hyvin. Aurinkomatkojen matkustajamäärä kasvoi viime vuodesta 3,7 prosenttia 345 000:een. Täyttö-

aste ja tulos nousivat ennätystasolle. Virossa Horizon kasvatti matkustajamääräänsä yli 17 prosenttia muiden matkanjärjestäjien supistaessa tarjontaansa, mutta sen tulos jäi Futura-lentoyhtiön konkurssin takia tappiolliseksi.

Vuoden alussa Aurinkomatkat osti Pietarista Calypso-nimisen matkatoimiston. Yhtiötä on käytetty alustana ja jakelukanavana oman valmismatkatuotannon käynnistämiseksi Venäjällä. Ensimmäisenä kesä-talvituotantokautena Aurinkomatkat tuotti Venäjällä runsaat 10 000 lentäen tehtyä valmismatkaa ulkomaille täyttöasteen noustessa vuoden lopussa jo 84 prosenttiin. Yhteistyökumppanina on Rossiya Airlines. Aurinkomatkojen asiakastytyväisyys on Venäjällä hyvällä tasolla.

Lentotoimintapalvelut

Liiketoiminta-alue koostuu lentokoneiden huoltopalveluista, maapalveluista sekä konsernin catering-toiminnoista. Liiketoiminta-alueeseen kuuluvat myös valtaosa konsernin kiinteistöomaisuudesta sekä operatiiviseen toimintaan liittyvien kiinteistöjen hallinnoinnin ja ylläpidon sekä toimitilapalvelujen hankinta. Lentotoimintapalvelujen liiketoiminta koostuu pääosin konsernin sisäisestä palvelutuotannosta. Liiketoiminta-alueen liikevaihdosta 24 prosenttia muodostuu konsernin ulkopuolisesta liiketoiminnasta.

Vuonna 2008 Lentotoimintapalveluiden liikevaihto nousi 2,7 prosenttia 445,8 milj. euroon. Toiminnallinen liikevoitto nousi edellisvuodesta 34 prosenttia ja oli 13,8 milj. euroa (10,3 milj. euroa).

Catering-liiketoiminta on lentotoimintapalveluista kannattavinta. Toiminta jakautuu ateriavalmistukseen ja siihen liittyvään logistiikkaan sekä travel retail -toimintoihin, johon kuuluvat lennoilla tapahtuva myynti ennakkotilauspalveluineen ja lentoasemamyymälät Helsingissä, Tampereella ja Turussa. Molemmat liiketoiminnan alueet kasvattivat liikevaihtoaan ja paransivat tulostaan. Catering-toiminnoissa on tehostettu tuotantoa samalla kun Finnair Catering sai uudet toimitilat viime vuoden alussa.

Finnair Tekniikan toiminnallinen liiketulos oli viime vuonna tappiollinen. Tulokseen kirjattiin Gemini Air Cargo -asiakkuusyhtiön konkurssista johtuen vajaat kolme mil-

joonaa euroa luottotappioita sekä varaston alaskirjauksia.

Finnair Tekniikan pitkän ajan toimintakyvyille ja kannattavuudelle on tärkeää, että yksiköllä on myös konsernin ulkopuolisia asiakkaita. Finnair Tekniikka teki alkuvuonna 2008 huoltosopimuksen Aerflotin kanssa vuoteen 2016 asti. Sopimuksen arvoksi arvioidaan noin 200 miljoonaa euroa.

Maapalveluja tuottava Northport Oy on edelleen tappiollinen. Maapalvelutoiminnan laatu on kuitenkin parantunut merkittävästi edellisestä vuodesta.

Matkapalvelut

Liiketoiminta-alue koostuu konsernin matkatoimistoista; Areasta sekä Suomen Matkatoimistosta ja sen Baltian maissa toimivasta tytäryhtiöstä Estravelista sekä matkatoimistojärjestelmiä integroivasta ja matkailun varausjärjestelmää myyvistä Amadeus Finland Oy:sta.

Suomen Matkatoimisto (SMT) ja Area ovat Suomen johtavia matkatoimistoja ja Estravel, joka räyhti elokuussa 20 vuotta, on Baltian johtavia matkatoimistoja. Yhtiöt menestyivät hyvin pohjoismaisessa liikematkustajien asiakastytyyväisyystutkimuksessa.

SMT:n lopetettua oma, elinkaaren loppuun tullut Etumatkat-kaupunkilomatuo-
tantonsa liiketoiminta-alueen liikevaihto vuonna 2008 laski 5,3 prosenttia 77,9 milj. euroon (82,3 milj. euroa). Syksyllä taantuma näkyi liikematkustuksen merkittävänä supistumisena, mikä näkyi matkatoimistojen myynnissä ja tuloksessa. Toiminnallinen liikevoitto laski 2,1 milj. euroon (2,9 milj. euroa).

Matkatoimistojen jakelu siirtyy internetiin. Online-matkatoimistot ovat voittaneet markkinaosuutta, mutta Area on Suomen suurin perinteinen matkatoimisto verkossa. Lähes neljännes yhtiön myynnistä tulee verkon kautta. Automatisoinnin avulla haetaan tehokkuutta yritysten matkapalvelujen tuottamiseen.

SMT-konserniin kuuluva Estravel menestyy edelleen hyvin Baltiassa. Ensimmäisen kerran näillä markkinoilla matkustus väheni viime vuonna ja katteet supistuivat. Virossa yhtiön markkinaosuus on 40 prosenttia.

Matkapalveluihin kuuluva, matkanvaraus- ja tietojärjestelmäpalveluja matkatoimistoille tarjoava Amadeus Finland toi

markkinoille monia uusia yritysten ja matkatoimistojen matkanhallintaan liittyviä palveluita. Hotellitarjontaa Amadeuksen varausjärjestelmässä lisättiin. Suomalaisen lentomatkustuksen volyymikasvu kasvatti yhtiön liikevaihtoa.

Lentoliikenteen palvelut ja tuotteet

Finnairin reittiverkostoa on viime vuosina kehitetty palvelemaan Helsingin kautta kulkevaa Euroopan ja Aasian välistä liikennettä. Samalla suomalaisille tarjoutuu tehokkaat ja monipuoliset yhteydet maailmalle.

Finnairilla on 60 viikoittaista välilaskutonta reittilentoa kymmeneen Aasian-koh-
teeseen. Finnair aloitti kesäkuussa välilaskutomat lennot Etelä-Korean pääkaupunkiin Souliin. Soulin-reittiä liikennöidään talvella neljästi viikossa. Muut Finnairin Aasian-koh-
teet ovat Bangkok, Delhi, Mumbai, Hongkong, Nagoya, Osaka, Peking, Shanghai ja Tokio. Kantonin-reitti lopetettiin lokakuun lopulla. Kantonin aluetta palvellaan päivittäisellä yhteydellä Hongkongiin.

Finnairin Aasian-verkoston kytketty 45 Euroopan- ja 13 kotimaan kohdetta. Samalla tarjotaan runsas valikoima suoria yhteyksiä Suomesta muualle Eurooppaan.

Finnair aloitti syyskuun alussa reittilennot Helsingistä Uralilla sijaitsevaan Jekaterinburgiin. Airbus A319 -koneilla kolmesti viikossa lennettävä reitti on Moskovan ja Pietarin jälkeen kolmas reittilentokohde Venäjällä. Finnair lentää reittiä yhteistyössä Ural Airlinesin kanssa. Kolmen tunnin lentoaika sekä jatkoyhteydet nopeilla vaihtoajoilla reitin molemmissa päissä tekevät reitistä erittäin kilpailukykyisen sekä Venäjällä, Pohjoismaissa että muualla Euroopassa.

Lomalentojen laivasto koostuu seitsemästä Boeing 757 -koneesta. Kasvaneen kysynnän tarpeisiin Finnair Lomalennot on vuokrannut kuluvaan talvikaudeksi Airbus A330 -laajarunkokoneen, jolla lennetään välilaskuttomat lennot Thaimaan Phuketiin. Kesäkauden Lomalennot lentää tilauslento-
liikenteen lisäksi niin sanottuja lomareittejä muun muassa Bostoniin ja Torontoon.

Lokakuussa Finnair ja sen oneworld-allianssikumppani British Airways aloittivat yhteistyölennot Thaimaan Bangkokin ja Australian Sydneyn välillä. Joulukuussa puolestaan kerrottiin Brysselin-vuorojen määrän

kasvattamisesta. Tammikuusta alkaen Brysseliin lennetään 25 kertaa viikossa. Uusi yöpyvä vuoro palvelee hyvin erityisesti liikematkustajia Brysselistä Helsinkiin.

Finnair aloittaa suorat lennot Turkin Istanbuliin maaliskuussa 2009. Lennot käynnistyvät kahdella viikoittaisella lennolla ja vuorojen määrä kaksinkertaistuu maaliskuun lopussa. Turkista on Istanbulin-reitin myötä hyvät yhteydet Helsingin kautta Skandinaviaan, Baltiaan ja Finnairin Aasian-verkostoon sekä takaisin.

Joulukuussa tehdyn auditoinnin perusteella Skytrax luokitteli Finnairin neljän tähden yhtiöksi viisiportaisella asteikolla. Finnair oli aiemmin arvioitu kolmen tähden yhtiöksi. Skytrax on kansainvälinen tutkimusyri-
tyys, joka arvioi maailman kaupallisia lentoyhtiöitä ja niiden palveluita yksityiskohtaisesti.

Kesäkuun 2008 alussa lentoliikenteessä siirryttiin maailmanlaajuisesti sähköisen lentolipun eli e-lipun käyttöön kaikilla matkoilla. Finnair on ollut e-lipun käyttöönotossa kärkijhtiöitä. E-lipun käyttö on taloudellisempaa kuin paperilippujen käyttö.

Finnairin kasvava kansainvälinen kysyntä on luonut tarpeen palvella yhä laajemmin paikallisilla kielillä eri markkina-
paikoilla. Joulukuun lopussa Finnair avasi www-sivut myös espanjan, italian, ranskan, venäjän ja kiinan kielellä. Finnairin kielivalikoima palvelee noin 3,3 miljardia ihmistä. Finnair tarjoaa internetsivujen varauspalvelun nyt yhteensä 11 kielellä. Uusien kielten lisäksi www-sivut ovat suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, japaniksi, koreaksi ja saksaksi. Internetin välityksellä myydään nyt noin viidennes Finnairin lipuista ja osuuden odotetaan kasvavan.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Rahoitusmarkkinoiden kiristyminen on nostanut toteutuvaa rahoituskustannusta ennakoitua korkeammaksi. Rahoituksen saatavuus on vaikeutunut, mutta rahoituksen riittävyttä ei kuitenkaan pidetä riskinä vuoden 2009 aikana.

Riskinä uusien koneiden hankinnassa on, että kysyntä laskee voimakkaammin kuin kapasiteettia voidaan mielekkäästi vähentää. Finnairin lomaliikenteen seitsemän Boeing 757 -koneen vuokrasopimuk-

set päättyvät vuonna 2010, jolloin voidaan optimoida laivaston koko kysyntäennusteiden mukaiseksi.

Polttoainekustannukset ovat noin viidenneksen konsernin kokonaiskustannuksista ja öljyn hinnan viimeaikaisesta laskusta huolimatta yksi merkittävimmistä kustannusten epävarmuustekijöitä. Myös valuuttamuutokset muodostavat riskin. Finnair varautuu polttoaineen ja valuuttakurssien heilahteluja vastaan tekemällä optio- ja termiinisopimuksia. Myös suojausjärjestelyjen kustannusten nousu muodostaa riskin.

Finnairin yli 70 prosentin suojausaste seuraavan puolen vuoden aikana hidastaa öljyn hinnan laskun hyödyn siirtymistä yhtiön polttoainekustannuksiin. Finnairin suhteelliseen kustannuskilpailuasemaan vaikuttaa myös kilpailijoiden polttoaineen suojauspolitiikka. Keskeiset kilpailijat noudattavat suojauspolitiikassaan samantyyppisiä periaatteita kuin Finnair.

Maailmanlaajuisen laskusuhdanteen syveneminen saattaa laskea voimakkaasti kysyntää ja keskituottoja matkustaja- ja rahtiliikenteessä. Varauksinnan lyhyiden takia kyky ennustaa pitkälle tulevaisuuteen on heikko. Yhden prosenttiyksikön muutos matkustajakäyttöasteessa vaikuttaa noin 15 miljoonaa euroa konsernin liiketulokseen. Yhden prosentin muutos matkustajaliikenteen keskituotossa vaikuttaa niin ikään noin 15 miljoonaa euroa konsernin liiketulokseen.

Bruttokansantuotteen kehitys vaikuttaa lentoliikenteen matkustaja- ja rahtikysynnän kehitykseen. Kotimaisen kuluttajaluottamuksen heikentyminen saattaa vaikuttaa laskevasti lomaliikenteen ja reittiliikenteen vapaa-ajan matkojen kysyntään.

Vuosineljännesten tuloskehityksen tarkastelussa on syytä ottaa huomioon, että pääsiäinen, joka vähentää korkeahintaisempaa liikematkustusta, ajoittuu tänä vuonna toiselle vuosineljännekselle, kun se viime vuonna oli ensimmäisellä neljänneksellä. Kiinalainen uusi vuosi saattaa vaikuttaa Finnairin kysyntää heikentävästi kiinankielisillä matkustajamarkkinoilla.

Neuvottelut 30.11.2008 päättyneestä lentäjien työehtosopimuksesta ovat käynnissä ja tilanne aiheuttaa työtaisteluriskin. Finnairin liikenteen pysähtyminen aiheuttaa arviolta noin kolmen miljoonan euron päivittäiset

tappiot. Lisäksi liikenteen häiriöiden luoma epävarmuus heijastuu kielteisesti myös lakkoa ympäröivien päivien kysyntään.

Näkymät

Alkaneesta vuodesta arvioidaan tulevan vaikea lentoyhtiöiden talouskehitykselle. Kehitys tulee muokkaamaan toimialan rakenteita konkurssien ja fuusioiden kautta. Finnair seuraa aktiivisesti toimialan uudelleenjärjestelyjä.

Finnair pitää kiinni Aasian-strategiasaan. Reittiliikenteen pitkän ajan tavoitteena on kasvaa Euroopan ja Aasian välisessä liikenteessä käyttäen Helsinkiä maantieteellisesti ja liikenteellisesti ihanteellisena koneenvaihtosemana. Reittiverkoston laajentuminen tapahtuu oman kapasiteetin lisäyksen sekä yhteistyön laajentumisen kautta.

Finnairilla on varmistettuja luottolupauksia noin 300 miljoonan euron arvosta sekä pankkitakauksen edellyttämä 250 miljoonan euron luottolupaus Euroopan investointipankilta ja runsaan 400 miljoonan euron eläkevarojen takaisinlainausmahdollisuus. Finanssikiiri heijastuu Finnairin laivastoudistuksen rahoittamiseen ensisijaisesti vieraan pääoman kustannusten sekä leasing-sopimusten hintatason kautta.

Finnairin polttoainekustannusten arvioidaan olevan kuluvana vuonna viimevuotista alemmat. Finnairin harjoittama suojauspolitiikka vaimentaa polttoaineen hinnanmuutoksia. Nykyisellä hintatasolla polttoainekulujen arvioidaan vuonna 2009 olevan yli 22 prosenttia Finnairin liikevaihdosta.

Maailmantalouden laskusuhdanteen arvioidaan heikentävän Finnairin kysyntää ja keskituottoja matkustaja- ja rahtiliikenteessä kaikilla markkinapaikoilla. Bruttokansantuote Euroopassa on kääntynyt laskuun. Aasian kansantalouksissa kasvuluvut ovat jääneet merkittävästi aiemmin ennustetuista.

Lomaliikenteessä näkyy talvimatkojen vahva ennakkomyynti vielä ensimmäisen neljänneksen ajan. Kuluttajien luottamuksen heikentyessä talouskehitykseen tulevan kesän lomamatkojen kysynnän arvioidaan olevan selvästi edellisvuotista heikompi ja ylitarjonnan painavan hintatasoa.

Finnair varautuu kapasiteettileikkauksiin koko reittiverkostossaan sekä kustannusten sopeuttamiseen kuluvan vuoden aikana. Vuonna 2009 Aasian-liikenteen sekä

koko reittiliikenteen kapasiteetti laskee tähän mennessä tehtyjen päätösten perusteella noin kolme prosenttia.

Viime vuoden toukokuussa aloitettiin 50 miljoonan euron suuruinen kannattavuuden parantamisohjelma, jossa henkilöstökulusäästöjen osuus oli noin puolet. Tämän ohjelman arvioidaan toteutuvan täysimääräisesti vuonna 2009. Konsernissa käynnistetään kuitenkin uusi vastaavan suuruusluokan ohjelma, jonka säästö- ja tehostamis-kohteita haetaan aktiivisesti.

Ensimmäisen vuosineljänneksen arvioidaan jäävän selvästi tappiolliseksi. Koko vuoden toiminnalliseen tulokseen vaikuttavat olennaisesti kysyntätilanne ja kustannuskehitys. Näkymä koko vuodelle on erittäin haastava.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja osakepääoma

Finnairin kaupparekisteriin merkitty osakemäärä 31.12.2008 oli 128 136 115 osaketta. Yhtiökokouksessa kullakin osakkeella on yksi ääni. Rekisteröity osakepääoma 31.12.2008 oli 75 442 904,30 euroa.

Osakkeiden noteeraus

Finnair Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsingin pörssissä.

Osinkopolitiikka

Finnairin osinkopolitiikan tavoitteena on maksaa suhdannesyklin aikana keskimäärin vähintään kolmasosa osakekohtaisesta tuloksesta osinkoina. Yhtiön kulloinkin tuloskehitys ja näkymät sekä rahoitustilanne ja pääomatarpeet pyritään ottamaan huomioon.

Avainhenkilöiden kannustinjärjestelmät

Finnair Oyj:n hallitus hyväksyi 22.3.2007 konsernin avainhenkilöille tarkoitetun osakepalkkiojärjestelmän 2007–2009, joka on esitetty liitetiedossa numero 26. Järjestelmä ei vaikuta osakkeiden kokonaismäärään. Palkkion määrä on sidottu Finnair-konsernin taloudelliseen kehitykseen.

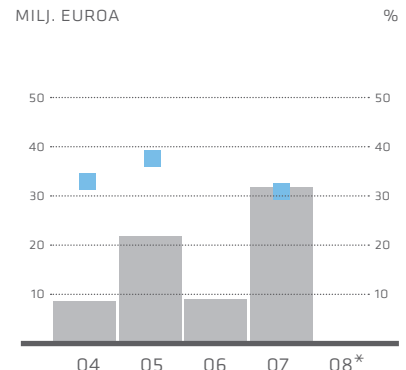
Hallituksen valtuudet

Finnair hankki 1.1.–17.3.2008 välisenä aikana 598 097 kappaletta omia osakkeita 22.3.2007 pidetyn yhtiökokouksen valtuutuksen perusteella. Varsinainen yhtiökokous 27.3.2008 myönsi hallitukselle uudet valtuudet vuoden ajaksi enintään 5 000 000 oman osakkeen hankkimiseen ja enintään 5 500 000 oman osakkeen luovuttamiseen. Valtuutuksen käsittelemien osakkeiden osuus on vähemmän kuin viisi prosenttia yhtiön osakepääomasta. Valtuutuksen nojalla Finnair luovutti vuonna 2008 yhteensä 364 912 omaa osa-

Osinko vuosittain tuloksesta

*VUODEN 2008 OSINKO ON HALLITUKSEN ESITYS YHTIÖKOKOUKSELLE

■ % TULOKESTA

Osakekohtaiset tunnusluvut		2008	2007	2006
Tulos/osake	euroa	-0,33	1,04	-0,14
Oma pääoma / osake	euroa	6,04	7,70	6,14
Osinko/osake	euroa	0,0	0,25	0,10
Osinko tuloksesta	%	0,0	31,5	-64,4
Hinta/voittosuhte (P/E)		-14,82	7,79	-88,05
P/CEPS		5,0	2,5	12,5
Efektiiivinen osinkotuotto	%	0,0	3,1	0,8

Osakemäärät ja pörssikehitys		2008	2007	2006
Osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin	kpl	127 969 796	98 032 358	96 690 131
Osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin (ns. laimennusvaikutuksella)	kpl	127 969 796	98 032 358	96 690 131
Osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	127 969 796	98 032 358	97 782 880
Osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa (ns. laimennusvaikutuksella)	kpl	127 969 796	98 032 358	97 782 880
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	128 136 115	128 136 115	88 756 358
Ylin kaupantekokurssi	euroa	8,49	14,35	15,00
Alin kaupantekokurssi	euroa	3,5	7,51	10,01
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	milj. euroa	627	1 037	1 102
Osakkeiden vaihto	kpl	64 783 468	37 672 530	29 965 410
Vaihto keskimääräisestä osakemäärästä	%	50,55	29,40	33,76

Finnair Oyj:n suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2008				
		Osakkeet kpl	Osuus osake- kannasta %	Muutos kpl
1	Suomen valtio / valtioneuvoston kanslia	71 515 426	55,8	0
2	Skagen Rahastot	6 963 143	5,4	6 963 143
3	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 725 564	2,9	824 000
4	Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	3 597 224	2,8	1 000 000
5	Odin Norden	2 790 418	2,2	0
6	Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	2 400 000	1,9	0
7	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	2 276 444	1,8	0
8	Valtion Eläkerahasto	2 100 000	1,6	1 100 000
9	Kuntien eläkevakuutus	1 606 575	1,3	1 209 499
10	OP Rahastot	1 383 734	1,1	-2 286 073
11	Nordea Rahastot	1 131 619	0,9	-33 645
12	Aktia Rahastot	665 400	0,5	147 197
13	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	601 747	0,5	89 628
14	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	600 000	0,5	0
15	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	568 538	0,4	370 000
16	Turun kaupunki	387 434	0,3	387 434
17	Finnair Oyj (omat osakkeet)	387 429	0,3	235 526
18	Gyllenberg Rahastot	357 404	0,3	28 994
19	Turun kaupungin vahinkorahasto	295 907	0,2	13 326
20	Finnair Oyj:n henkilöstörahasto	230 982	0,2	151 344
21	Norvestia Oyj	227 387	0,2	60 776
22	Pohjola Vakuutus Oy	216 668	0,2	0
23	Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia	189 299	0,1	66 799
24	Finnairin eläkesäätiö	136 842	0,1	0
25	Säästöpankki Kotimaa-sijoitusrahasto	121 700	0,1	121 700
26	Sijoitusrahasto Arvo Finland Value	120 000	0,1	120 000
27	Ingman Finance Oy Ab	120 000	0,1	120 000
28	Aro Olavi Sakari	110 000	0,1	110 000
29	Neste Oil Eläkesäätiö	105 826	0,1	0
30	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	100 000	0,1	-705 495
31	Kamprad Ingvar	100 000	0,1	100 000
32	ESR EQ Rahasto	100 000	0,1	-25 000
	Hallintarekisteröidyt	14 999 663	11,7	-9 852 222 ¹⁾
	Muut	7 903 742	6,2	
	Yhteensä	128 136 115	100,0	

¹⁾ 31.3.2008 FL Group myi kaikki suoraan ja välillisesti omistamansa Finnairin osakkeet 16 252 921 kpl.

Osakkeenomistajaryhmät 31.12.2008

	Osakkeita, kpl	Osakkeita, %	Omistajia, kpl	Omistajia %
Julkisyhteisöt	83 870 525	66	25	0
Hallintarekisteröidyt	14 999 663	12	9	0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	10 467 526	8	39	0
Ulkomaiset	9 943 092	8	49	1
Kotitaloudet	6 422 209	5	9 236	94
Yritykset	1 846 499	1	360	4
Yhteisöt	566 376	0	58	1
Arvo-osuuksiksi vaihtamatta	20 225	0	0	0
Yhteensä	128 136 115	100	9 776	100

Osakkeenomistuksen jakautuminen 31.12.2008

Osakkeiden määrä	Omistajia	Osakkeita, %	Osakelukumäärä	Osakkeita, %
1-200	5 230	53	461 067	0
201-1 000	3 068	31	1 517 391	1
1 001-10 000	1 312	13	3 495 696	3
10 001-100 000	125	1	2 709 363	2
100 001-1 000 000	21	0	5 442 563	4
1 000 001-	11	0	99 490 147	78
Hallintarekisteröidyt	9	0	14 999 663	12
Yhteistilillä	-	-	20 225	0
Yhteensä	9 776	100	128 136 115	100

Finnair Oyj:n omien osakkeiden hankinta ja luovutus

Aika	Määrä	Hinta, euroa	Keskihinta, euroa
2004	422 800	2 275 666,49	5,38
2005	-37 800	-209 838,54	5,55
2005	150 000	1 516 680,00	10,11
2006	-383 097	-2 056 847,88	5,37
2007	0	0,00	0
1.1.2008	151 903	1 525 660,07	10,04
1.1.-31.3.2008	598 097	4 735 765,56	7,92
9.5.2008	-327 693	-2 902 766,31	8,86
5.11.2008	-37 219	-294 042,90	7,90
4.12.2008	2 341	0,00	0,00
31.12.2008	387 429	3 064 616,42	7,91

ketta osakepalkkiojärjestelmän 2007–2009 piiriin kuuluville henkilöille vuoden 2007 tuloksen perusteella maksettuina osakepalkkioina. Vuonna 2008 osakkeita osakejärjestelmän piiriin kuuluneilta palautui yhtiölle 2 341 kappaletta. Vuoden 2008 lopussa Finnairin hallussa oli 387 429 omaa osaketta eli 0,30 prosenttia vuoden viimeisen päivän osakemäärästä, kun tilivuoden alussa omia osakkeita yhtiöllä oli ollut 151 903 kpl.

Muita voimassa olevia valtuuksia kuten osakeantivaltuuksia tai vaihtovelkakirja- tai optio-oikeuksien liikkeellelaskuvalluuksia hallituksella ei ole.

Valtion omistus

Tilikauden päättyessä 31.12.2008 Suomen valtio omisti 55,8 % yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Eduskunta päätti 20.6.1994, samalla kun annettiin suostumus valtionomistusosuuden laskemiseen Finnair Oyj:ssä alle kahden kolmasosan, että valtion tulee omistaa Finnair Oyj:n osakkeista yli puolet.

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja omistivat 31.12.2008 yhteensä 78 480 osaketta, mikä on 0,06 % koko osakemäärästä ja äänivallasta.

Osakkeen kurssikehitys ja vaihto

Finnair Oyj:n osakkeen noteeraus NASDAQ OMX Helsingin pörssissä tilikauden viimeisenä päivänä oli 4,89 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo oli 626,6 miljoonaa euroa (1 036,6). Vuoden 2008 aikana Finnairin osakkeen ylin kaupantekokurssi oli 8,49 euroa (14,35), alin kurssi 3,50 euroa (7,51) ja keskipurssi 6,10 euroa (10,01).

Osakkeita välitettiin NASDAQ OMX Helsingin pörssissä tilikauden 2008 aikana 64,8 (37,7) milj. kappaletta vaihtoarvoltaan 395,2 (377,2) milj. euroa.

Hallituksen esitys osingonjaosta

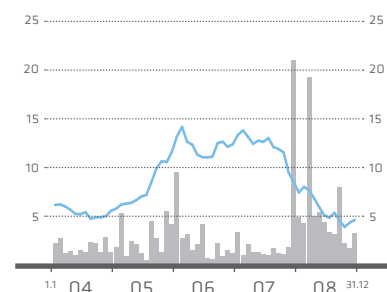
Finnair Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 458,7 milj. euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa vuodelta 2008 ei jaeta.

Finnair OYJ Hallitus

Finnair-osaake 2004–2008

■ KUUKAUDEN VAIHTO
■ KUUKAUDEN KESKIKURSSI

KUUKAUDEN KESKIKURSSI, EUROA
KUUKAUDEN VAIHTO, MILJ. KPL

Osakkeen kehitys verrattuna NASDAQ OMX Helsingin indekseihin

■ FINNAIR -OSAKE
■ TOIMIALAINDEKSI
■ HELSINKI BENCHMARK -INDEKSI
■ YLEISINDEKSI

INDEKSIT 31.12.2003 = 100

Osakkeen kurssikehitys verrattuna muihin eurooppalaisiin lentoyhtiöihin

■ FINNAIR OYJ
■ BLOOMBERG EUROPE AIRLINE INDEX

INDEKSIT 31.12.2003 = 100

Taloudellinen kehitys 2006–2008

		2008	2007	2006
Liikevaihto	milj.euroa	2 263	2 181	1 990
- muutos	%	3,8	9,6	6,3
Toiminnallinen liikevoitto	milj.euroa	7	97	11
- suhteessa liikevaihtoon	%	0,3	4,4	0,6
Liikevoitto/-tappio	milj.euroa	-52	142	-11
- suhteessa liikevaihtoon	%	-2,3	6,5	-0,5
Tulos ennen satunnaisia eriä	milj.euroa	-56	139	-15
- suhteessa liikevaihtoon	%	-2,5	6,4	-0,7
Tulos ennen veroja	milj.euroa	-56	139	-15
- suhteessa liikevaihtoon	%	-2,5	6,4	-0,7
Konsernitase				
Pitkäaikaiset varat	milj.euroa	1 398	1 245	1 108
Lyhytaikaiset varat	milj.euroa	659	864	544
Myyttävänä olevat pitkäaikaiset varat	milj.euroa	19	35	8
Varat yhteensä	milj.euroa	2 076	2 144	1 660
Oma pääoma ja vähemmistöosuus	milj.euroa	773	987	601
Velat yhteensä	milj.euroa	1 303	1 157	1 059
Oma pääoma ja velat yhteensä	milj.euroa	2 076	2 144	1 660
Bruttoinvestoinnit ilman ennakkoja	milj.euroa	233	326	252
Bruttoinvestoinnit liikevaihdosta	%	10,3	15,0	12,7
Oman pääoman tuotto	%	-4,8	12,9	-2,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-2,5	14,2	-0,1
Sijoitettu pääoma keskimäärin	milj.euroa	1 190	1 122	938
Osakepääoman korotus	milj.euroa	0	0	0
Osingot tilikaudelta ¹⁾	milj.euroa	0	32	9
Tulos/osake	euroa, EUR	-0,33	1,04	-0,14
Optio-oikeuksien laimennusvaikutuksella oikaistu tulos / osake	euroa, EUR	-0,33	1,04	-0,14
Tulos / osake (tilikauden lopussa oleva osakemäärä)	euroa, EUR	-0,33	0,79	-0,15
Oma pääoma / osake	euroa, EUR	6,04	7,70	6,14
Osinko/osake ¹⁾	euroa, EUR	0,00	0,25	0,10
Osinko tuloksesta	%	0,0	31,5	-64,4
Efekttiivinen osinkotuotto	%	0,0	3,1	0,8
P/CEPS		5,2	2,5	12,5
Rahavirta/osake	euroa, EUR	0,9	3,2	1,0
Hinta / voitto-suhde, P/E		-14,82	7,79	-88,05
Omavaraisuusaste	%	38,1	47,1	37,2
Nettovelkaantumisaste	%	-11,6	-22,5	7,1
Oikaistu nettovelkaantumisaste	%	63,2	35,1	112,8
Korolliset velat	milj.euroa	302	318	337
Likvidit varat	milj.euroa	392	540	294
Korollinen nettovelka	milj.euroa	-90	-222	43
- suhteessa liikevaihtoon	%	-4,0	-10,2	2,2
Nettorahoitustuotot (+) / -kulut (-)	milj.euroa	-5	-3	-4
- suhteessa liikevaihtoon	%	-0,2	-0,1	-0,2
Nettokorot	milj.euroa	2	-5	-3
- suhteessa liikevaihtoon	%	0,1	-0,2	-0,2
Liiketoiminnan nettorahavirta	milj.euroa	120	302	96
Liiketoiminnan nettorahavirta liikevaihdosta	%	5,3	13,8	4,8
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin	kpl	127 969 796	98 032 358	96 690 131
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin (ns. laimennusvaikutuksella)	kpl	127 969 796	98 032 358	96 690 131
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	127 969 796	98 032 358	97 782 880
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa (ns. laimennusvaikutuksella)	kpl	127 969 796	98 032 358	97 782 880
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	128 136 115	128 136 115	88 756 358
Henkilöstö, keskimäärin		9 595	9 480	9 598

Henkilöstön keskimääräisiä lukuja on oikaistu yksinomaan osa-aikaisessa palveluksessa olleiden henkilöiden osalta.

¹⁾ Tilikauden osinko on hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

Tunnuslukujen laskentakaavat

EBITDAR	=	Liikevoitto + poistot + lentokaluston lease-maksut
Toiminnallinen liikevoitto	=	Liikevoitto ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja, johdannais- ten käyvän arvon muutoksia ja kertaluonteisia eriä
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	=	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (kauden keskiarvo)}} \times 100$
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma – korottomat velat
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROCE)	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)}} \times 100$
Tulos / osake, (e)	=	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin kauden aikana}}$
Oma pääoma / osake, (e)	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä kauden lopussa}}$
Osinko tuloksesta, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakeantikorjattu pörssikurssi tilinpäätöspäivänä}} \times 100$
P/CEPS	=	$\frac{\text{Pörssikurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen liiketoiminnan rahavirta}}$
Rahavirta / osake, (e)	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin kauden aikana}}$
Hinta / voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Pörssikurssi kauden lopussa}}{\text{Tulos/osake}}$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset velat} - \text{likvidit varat}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}} \times 100$
Oikaistu nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset velat} + 7 \times \text{vuositraiset lentokoneiden lease-vuokrat} - \text{likvidit varat}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}} \times 100$

IFRS Tilinpäätös 1.1.–31.12.2008

SISÄLTÖ

Konsernin tuloslaskelma	22	20. Laskennalliset verosaamiset ja -velat	56
Konsernitase	23	21. Vaihto-omaisuus	58
Konsernin rahavirtalaskelma	24	22. Myyntisaamiset ja muut saamiset	58
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	26	23. Muut rahoitusvarat, lyhytaikaiset	59
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	27	24. Rahavarat	59
1. Yrityksen perustiedot	27	25. Omaa pääomaa koskevat tiedot	60
2. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	27	26. Osakeperusteiset maksut	62
3. Segmentti-informaatio	39	27. Eläkevelvoitteet	63
4. Hankitut liiketoiminnot	44	28. Varaukset	65
5. Myytyt ja myytäväksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	45	29. Rahoitusvelat	66
6. Valmistus omaan käyttöön	46	30. Ostovelat ja muut velat	68
7. Liiketoiminnan muut tuotot	46	31. Rahoitusriskien hallinta	69
8. Materiaalit ja palvelut	46	32. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	71
9. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	47	33. Toimivat tytäryhtiöt	72
10. Poistot ja arvonalentumiset	48	34. Muut vuokrasopimukset	72
11. Liiketoiminnan muut kulut	48	35. Vakuudet, vastuusitoumukset sekä johdannaiset	73
12. Rahoitustuotot	49	36. Lähipiiritapahtumat	75
13. Rahoituskulut	49	37. Riidat ja oikeudenkäynnit	75
14. Tuloverot	50	38. Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat	75
15. Osakekohtainen tulos	50	39. Emoyhtiön taloudellisia lukuja	76
16. Aineettomat hyödykkeet	51	Hallituksen esitys osingonjaosta	79
17. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	52	Tilintarkastuskertomus	80
18. Osuudet osakkuusyrittämissä	54		
19. Saamiset, pitkäaikaiset	55		

Konsernin tuloslaskelma

Milj. euroa	1.1.2008– 31.12.2008	1.1.2007– 31.12.2007	Liite
Liikevaihto	2 262,6	2 180,5	3
Valmistus omaan käyttöön	1,6	3,0	6
Liiketoiminnan muut tuotot	27,1	52,8	7
Materiaalit ja palvelut	-1 054,8	-896,9	8
Työsuhde-etuuksista aiheuvat kulut	-541,0	-541,5	9
Poistot ja arvonalentumiset	-110,2	-112,6	10
Liiketoiminnan muut kulut	-637,4	-543,8	11
Liikevoitto/tappio	-52,1	141,5	
Rahoitustuotot	22,1	17,2	12
Rahoituskulut	-26,7	-19,9	13
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,3	0,1	18
Voitto / tappio ennen veroja	-56,4	138,9	
Tuloverot	14,6	-36,8	14
Tilikauden voitto / tappio	-41,8	102,1	
Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus	-42,0	101,6	
Vähemmistölle kuuluva osuus	0,2	0,5	
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos			
Osakekohtainen tulos, euroa/osake (laimennettu ja laimentamaton)	-0,33	1,04	15

Liitetiedot sivuilla 27–78 ovat olennainen osa tätä konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase

Milj. euroa	31.12.2008	31.12.2007	Liite
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	48,1	46,6	16
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 272,1	1 168,9	17
Osuudet osakkuusyrityksissä	6,1	5,7	18
Saamiset	21,5	13,8	19
Laskennalliset verosaamiset	49,8	10,4	20
	1 397,6	1 245,4	
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	35,1	36,1	21
Myyntisaamiset ja muut saamiset	231,8	287,3	22
Muut rahoitusvarat	373,8	518,6	23
Rahavarat	18,3	21,5	24
	659,0	863,5	
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	19,4	34,7	5
Varat yhteensä	2 076,0	2 143,6	
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	75,4	75,4	
Muu oma pääoma	696,3	909,9	
	771,7	985,3	
Vähemmistöosuus	1,1	1,7	
Oma pääoma yhteensä	772,8	987,0	25
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	120,6	144,5	20
Rahoitusvelat	261,1	269,6	29
Eläkeveloitteet	6,1	15,8	27
	387,8	429,9	
Lyhytaikaiset velat			
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1,5	8,2	14
Varaukset	61,5	53,6	28
Rahoitusvelat	48,5	54,5	29
Ostovelat ja muut velat	803,9	610,4	30
	915,4	726,7	
Velat yhteensä	1 303,2	1 156,6	
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 076,0	2 143,6	

Liitetiedot sivuilla 27–78 ovat olennainen osa tätä konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj.euroa	1.1.2008– 31.12.2008	1.1.2007– 31.12.2007
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden voitto / tappio	-41,8	102,1
Liiketahtumat, joihin ei liity maksutapahtumaa ¹⁾	117,2	100,0
Korkokulut ja muut rahoituskulut	26,7	19,9
Korkotuotot	-18,9	-11,9
Muut rahoitustuotot ²⁾	-3,2	-5,1
Osinkotuotot	0,0	-0,2
Verot	-14,6	36,8
Käyttöpääoman muutokset:		
Myynti- ja muiden saamisten muutos	-2,7	2,4
Vaihto-omaisuuden muutos	1,0	2,4
Osto- ja muiden velkojen muutos	39,8	86,4
Maksetut korot	-13,1	-14,6
Maksetut rahoituskulut	-1,3	-2,3
Saadut korot	15,4	9,6
Saadut rahoitustuotot	3,2	0,5
Maksetut verot	12,5	-24,2
Liiketoiminnan nettorahavirta	120,2	301,8
Investointien rahavirta		
Tytäryritysten luovutukset vähennettynä luovutushetken varoilla ³⁾	0,0	0,6
Tytäryrityksen hankinnat	-2,6	-0,6
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-12,7	-15,4
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-215,9	-346,2
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien korkosijoitusten nettomuutos ⁴⁾	183,1	-205,6
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynti	69,0	65,2
Saadut osingot	0,0	0,2
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-7,8	1,7
Investointien nettorahavirta	13,1	-500,1
Rahoituksen rahavirrat		
Lainojen nostot	4,9	95,6
Lainojen takaisinmaksut	-50,0	-115,0
Osakeanti	0,0	244,9
Omien osakkeiden hankinta	-4,7	0,0
Maksetut osingot	-31,9	-8,9
Rahoituksen nettorahavirta	-81,7	216,6
Rahavirtojen muutos	51,6	18,3
Rahavarojen muutos		
Rahavarat tilikauden alussa	291,8	273,5
Rahavirtojen muutos	51,6	18,3
Rahavarat tilikauden lopussa ⁵⁾	343,4	291,8

Rahavirtalaskelma kuvastaa konsernin rahavarojen muutoksen tilikauden aikana. Rahavirtalaskelma on jaettu IAS 7 -standardin mukaisesti liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin.

Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot		
1) Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa:		
Milj. euroa	2008	2007
Poistot	110,2	112,6
Työsuhde-etuudet	-10,3	6,8
Muut oikaisut	17,3	-19,4
Yhteensä	117,2	100,0

- 2) Liiketoiminnan nettorahavirrasta on eliminoitu kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien osakkeiden realisoitumaton arvonn muutos. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien osakkeiden käyvät arvot on esitetty liitetiedoissa 23 ja 32.
- 3) Konserni on luopunut FlyNordicin osakekannasta ja myynyt maapalvelutoimintansa Ruotsissa ja Norjassa vuonna 2007. Tiedot myytyjen yhtiöiden varoista, veloista ja rahavarojen määristä on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 5.
- 4) Yli 3 kuukauden päästä erääntyvien kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien korkosijoitusten nettomuutos sisältäen arvonnmuutoksen.
- 5) Rahavarat sisältävät rahat ja muut rahavarat, jotka on esitetty taseessa erillisillä tileillä. Rahoituslaskelman rahavarojen täsmäytys taseen lukuihin on esitetty alla:

Milj. euroa	2008	2007
Tase-erä (lyhytaikaiset)		
Muut rahoitusvarat	373,8	518,6
Rahavarat	18,3	21,5
Lyhytaikaiset rahavarat taseessa	392,1	540,1
Yli 3 kuukauden päästä erääntyvät	-39,6	-222,7
Myytavissä olevat osakkeet	-9,1	-25,6
Yhteensä	343,4	291,8

Rahavirtalaskelman rahavarat pitävät sisällään käteisvarat ja pankkitalletukset sekä muut erittäin likvidit rahoitusvarat, joiden juoksu-aika on enintään kolme kuukautta. Tällaisia eriä ovat esim. sijoitus- ja yritystodistukset. Tase-erät eritely liitetiedoissa 21 ja 22.

Liitetiedot sivuilla 27–78 ovat olennainen osa tätä konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma										
Milj.euroa	Osake- pääoma	Osakeanti	Ylikurssi- rahasto	Vara- rahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Edellisten tilikausien voitto	Yhteensä	Vähem- mistö- osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2007	75,4	0,0	20,4	147,7	-21,1	0,0	377,5	599,9	1,6	601,5
Muuntoerot							-0,1	-0,1		-0,1
Osingonjako							-8,9	-8,9	-0,4	-9,3
Osakeanti						244,9	0,0	244,9		244,9
Rahavirran suojaukset										
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos					33,2			33,2		33,2
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutoksen verovaikutus ^(liite 20)					-8,6			-8,6		-8,6
Siirretty kulujen oikaisuksi ^(liite 25)					11,5			11,5		11,5
Verot tulokseen kirjatusta eristä ^(liite 20)					-3,0			-3,0		-3,0
Siirretty taseeseen hankintameno oikaisuksi					13,3			13,3		13,3
Verot taseeseen kirjatusta eristä ^(liite 20)					-3,5			-3,5		-3,5
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset					6,7			6,7		6,7
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutosten verovaikutus					-1,7			-1,7		-1,7
Tilikauden voitto							101,6	101,6	0,5	102,1
Oma pääoma yhteensä 31.12.2007	75,4	0,0	20,4	147,7	26,8	244,9	470,1	985,3	1,7	987,0
Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma										
Milj.euroa	Osake- pääoma	Osakeanti	Ylikurssi- rahasto	Vara- rahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Edellisten tilikausien voitto	Yhteensä	Vähem- mistö- osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2008	75,4	0,0	20,4	147,7	26,8	244,9	470,1	985,3	1,7	987,0
Muuntoerot							0,0	0,0		0,0
Osingonjako							-31,9	-31,9	-0,5	-32,4
Osakeanti						0,0	0,0	0,0		0,0
Vähemmistömuutos								0,0	-0,3	-0,3
Omien osakkeiden hankinta							-4,7	-4,7		-4,7
Rahavirran suojaukset										
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos					-215,4			-215,4		-215,4
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutoksen verovaikutus ^(liite 20)					56,1			56,1		56,1
Siirretty kulujen oikaisuksi ^(liite 25)					51,7			51,7		51,7
Verot tulokseen kirjatusta eristä ^(liite 20)					-13,4			-13,4		-13,4
Siirretty taseeseen hankintameno oikaisuksi					-3,4			-3,4		-3,4
Verot taseeseen kirjatusta eristä ^(liite 20)					0,9			0,9		0,9
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset					-18,5			-18,5		-18,5
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutosten verovaikutus					4,8			4,8		4,8
Luovutetut omat osakkeet / Osakeperusteisten maksujen kustannus						2,3		2,3		2,3
Tilikauden voitto							-42,0	-42,0	0,2	-41,8
Oma pääoma yhteensä 31.12.2008	75,4	0,0	20,4	147,7	-110,5	247,2	391,5	771,7	1,1	772,8

Liitetiedot sivuilla 27–78 ovat olennainen osa tätä konsernitilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Finnair-konserni harjoittaa maailmanlaajuisesti lentoliikennettä ja sitä tukevia palveluja. Konsernin liiketoiminnot jakautuvat reittiliikenteeseen, lomaliikenteeseen, lentotoimintapalveluihin sekä markkapalveluihin. Konsernin emoyritys on Finnair Oyj, jonka kotipaikka on Helsinki ja pääkonttorin rekisteröity osoite on Tietotie 11 A, Vantaa. Emoyritys on listattuna Helsingin Arvopaperipörssissä. Finnair Oyj:n hallitus on kokouksessaan 4.2.2009 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös yhtiökokouksessa, joka pidetään tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

2. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet on esitetty alla. Laatimisperiaatteita on noudatettu konsernitilinpäätöksessä esitettynä kausina ellei toisin mainita.

Laatimisperusta

Finnair Oyj:n konsernitilinpäätös vuodelta 2008 on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2008 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset.

Vuoden 2008 konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavia rahoitusvaroja, myytävissä olevia rahoitusvaroja ja johdannaissopimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina pyöristettynä lähimpään sataan tuhanteen euroon.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa ”JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT”.

Konsolidointiperiaatteet

TYTÄRYHTIÖT

Finnair Oyj:n konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Finnair Oyj ja kaikki sen tytäryhtiöt. Tytäryhtiöiksi katsotaan ne yhtiöt, joiden äänimäärästä emoyhtiö omistaa joko

suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai sillä on muuten oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Konsernin keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jona konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryhtiöt siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernissa käytössä olevia laskentaperiaatteita.

OSAKKUUSYRITYKSET

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on yleensä 20–50 % äänimäärästä tai joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta joissa sillä ei ole määräysvaltaa.

Osuudet osakkuusyhtiöissä on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin osuus hankintahetken jälkeisistä tuloksista on kirjattu tuloslaskelmaan. Jos konsernin osuus osakkuusyhtiön tappiosta ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyhtiön veloitteiden täyttämiseen. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyhtiön välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Konsernin osuus osakkuusyhtiöstä sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernissa käytössä olevia laskentaperiaatteita.

VÄHEMMISTÖOSUUS JA TRANSAKTIOT VÄHEMMISTÖN KANSSA

Vähemmistön osuus on esitetty taseessa erillään veloista ja emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluvasta omasta pääomasta omana eränään osana omaa pääomaa. Tuloslaskelmassa esitetään tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja vähemmistölle. Vähemmistön osuus kertyneistä tappioista kirjataan konsernitilinpäätökseen enintään sijoituksen määrään saakka.

Konserni soveltaa vähemmistön kanssa tehtäviin transaktioihin samanlaista laskentaperiaatetta kuin omistajien kanssa. Vähemmistöosuuksien hankinnoissa hankintameno ja hankitun oman pääoman välinen erotus kirjataan suoraan omaan pääomaan.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Kunkin tytäryhtiön tilinpäätökseen sisältyvät erät on arvostettu siihen valuuttaan, joka on kunkin tytäryhtiön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroissa, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muunnettu toimintavaluutan määräisiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kes-

kikursseja. Maksetut ja saadut ennakkomaksut ovat toimintavaluutan maksupäivän kurssin mukaisia. Ei-monetaraiset erät on muunnettu toimintavaluutan määräisiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Liiketoiminnan kurssierot sisältyvät tuloslaskelman liikevoittoon ja ulkomaanrahan määräisten lainojen kurssierot sisältyvät rahoituseriin.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia ja taseet on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoinnista syntyvät oman pääoman erien kurssierot kirjataan omaan pääomaan. Kun ulkomainen tytäryhtiö myydään, nämä kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan osana myynnistä aiheutuvaa kokonaisvoittoa tai -tappiota. Muuntoerot, jotka ovat syntyneet IFRS siirtymäpäivästä lähtien, esitetään konsernitilinpäätöstä laadittaessa omassa pääomassa erillisenä eränä.

Ulkomaista hankinnoista syntynyt liikearvo käsitellään ulkomaan yksikön valuuttamääräisenä omaisuutena ja muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Rahoituspolitiikkansa mukaisesti Finnair-konserni käyttää valuutta-, korko- ja hyödyke johdannaissopimuksia pienentämään kurssi-, korko-, ja hyödykeriskejä, jotka johtuvat sen taseen eristä, valuuttamääräisistä ostosopimuksista, ennakoituista ostoista ja myynneistä ja tulevista lentopetroliostoista.

Johdannaissopimukset kirjataan tehoketkellä kirjanpitoon alkuperäiseen hankintamenuun, joka vastaa niiden käypää arvoa ja arvostetaan sen jälkeen käypään arvoon jokaisessa tilinpäätöksessä ja osavuositarkastuksissa. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten voitot ja tappiot kirjataan yhdenmukaisesti alla olevan kohde-etuuden kanssa. Johdannaissopimukset määritellään syntymishetkellään tulevien kassavirtojen ja sitovien ostosopimusten suojausiksi (rahavirtasuojaus tai käyvän arvon suojaus) tai johdannaissopimuksiksi, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja tai joihin ei sovelleta suojauslaskentaa (taloudellinen suojaus). Ulkomaisten yksikön nettoinvestointien suojauksia eikä kytkettyjä johdannaissopimuksia ollut käytössä.

Finnair-konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen sekä konsernin riskinhallintavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi, suojausta aloittaessaan ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojaussuhteissa olevien johdannaisten arvot esitetään taseen lyhytaikaisissa rahoitusvaroisissa ja -veloissa.

Finnair-konsernissa toteutetaan tulevien kassavirtojen suojauslaskentana (rahavirtasuojaus) IAS 39 -suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti polttoaineiden hinta- ja valuuttariskin, sekä lease-maksujen että lentokoneostojen valuuttasuojauksena.

Käyvän arvon suojausta toteutetaan Finnairissa uusien Airbus-koneiden sitovien ostosopimusten osalta. Nämä sitovat ostosopimukset käsitellään IAS 39:n mukaan kiinteäehtoisena sitoumuksena, joiden valuuttakurssimuutos suojaavan riskin osalta kirjataan taseeseen omaisuuseräksi ja vastaava voitto tai tappio tulosvaikutteisesti. Samoin näitä ostoja suojaavien instrumenttien käypä arvo esitetään taseessa velkana tai saamisena ja käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti.

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon niiltä osin kun suojauslaskennan soveltamisen edellytykset ovat täyttyneet. Omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään tuloslaskelmaan sillä kaudella, jolla suojattu erä merkitään tuloslaskelmaan. Kun rahavirran suojaukseksi hankittu instrumentti eräännyy tai myydään tai kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoitujen suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Suojauslaskennan tehokkuutta testataan vuosineljänneksittäin. Suojausten tehokas osa kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon, josta se puretaan kohde-etuuden realisoituessa tuloslaskelmaan tai investointien osalta hankintamenuun.

Valuuttamääräisten lainojen korko- ja valuuttariskin suojaamiseksi Finnair-konserni käyttää valuutan- ja koronvaihtosopimuksia. Suojauslaskennan ehdot täyttävien valuutan- ja koronvaihtosopimusten valuuttakurssiero kirjataan yhtäaikaaisesti lainasta syntyvää kurssiero vastaan, muu käyvän arvon muutos kirjataan tehokkaalta osaltaan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon. Korkotuotot ja -kulut kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Finnair-konserni solmii lentopetroliwappeja (termiinejä) ja -optioita tasataksien tulevien lentopetroliostojen hintavaihteluita. Lentopetrolin suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon rahavirran suojauslaskennan määriteltynä johdannaisten osalta, jotka täyttävät IAS 39 -suojauslaskennan soveltamisedellytykset. Omaan pääomaan kirjattujen johdannaisten kertyneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojauslaskennan kohde kirjataan tuloslaskelmaan. Jos ennakoitujen kassavirran ei enää odoteta toteutuvan, esitetään omassa pääomassa raportoidut kertyneet voitot ja tappiot välittömästi tilikauden muissa tuotoissa ja kuluissa. Johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset, niiltä osin kuin IAS 39 -suojauslaskennan kriteerit eivät täyty, esitetään liikevoiton muissa tuotoissa ja kuluissa juoksuajanaan.

Suojauslaskennan piiriin kuulumattomien liiketoimintojen rahavirtojen suojaamiseksi tehtyjen johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelman muihin liiketoiminnan kuluihin. Suojauslaskennan piiriin kuulumattomien korko johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Tuloutusperiaate

Tuotot palveluista tuloutetaan sillä tilikaudella, jolloin palvelu tuotetaan asiakkaalle. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tällöin konsernilla ei ole enää tuotteeseen liittyvää valvonta- ja määräysvaltaa.

Reittiliikenteen ja lomaliikenteen myynti tuloutetaan sillä hetkellä, kun lentoliikenneohjelman mukaisesti lento lennetään. Lentotoimintapalvelujen myynti tuloutetaan silloin, kun palvelu on kokonaan suoritettu. Matkapalvelujen myynti tuloutetaan, kun palvelu on luovutettu. Myynnistä vähennetään oikaisuerinä mm. annetut alennukset ja välilliset verot.

Käyttämättä jääneiden lentolippujen tuloutus perustuu lipun vanhenemisaikaan.

Korkotuotot

Korkotuotot kirjataan ajan kulumisen perusteella efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Jos saamisen arvo alentuu, sen kirjanpitoarvo alennetaan vastaamaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää, joka saadaan diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat instrumentin alkuperäisellä efektiivisellä korolla, ja diskonttausvaikutuksen purkautuminen kirjataan jatkossa korkotuotoksi. Arvoltaan alentuneista lainasaamisista kertyvät korkotuotot kirjataan alkuperäisen efektiivisen koron mukaisesti.

Osinkotuotot

Osinkotuotot kirjataan, kun yhtiölle on syntynyt laillinen oikeus osinkojen saamiseen.

Liikevoitto

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla oikaistuna, vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä; muuten ne on kirjattu rahoituseriin.

Tuloverot

Verokulu sisältää sekä kauden verotettavaan tuloon perustuvan veron että laskennallisen veron. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan omaan pääomaan.

Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä säädetyjä verokantoja käyttäen.

Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnistä, poistoista, johdannaissopimusten uudelleenarvostuksista, etuuspuhjaisista eläkejärjestelystä,

käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostuksista. Tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kun se todennäköisesti on käytettävissä tulevien tilikausien verotettavaan tuloon, jota vastaan vähennyskelpoinen väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Konsernin pääasiallinen toiminta tapahtuu Suomessa. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot on laskettu 26 % verokannalla. Ulkomaisten tytäryritysten tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot on laskettu verokannoilla 0–26 %.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta saatu yleinen avustus simulaattorikoulutukseen on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin. Julkiset avustukset, joita konserni voi saada esimerkiksi käyttöomaisuushankintoihin kirjataan alkuperäisen hankintamenon vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan taseeseen taloudellisen hyödyn ollessa yhtä vuotta pidempi hankintameno, joka sisältää välittömät hankinnasta aiheutuneet kustannukset. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalennuksilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon.

Lentokoneet ja niiden moottorit sekä lentokonesimulaattorit poistetaan tasapoistoina arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Lentokoneiden hankintameno kohdistetaan koneen rungolle, moottoreille ja raskashuolille ja näitä poistetaan erillisinä hyödykkeinä. Rakennuksista tehdään poistot joko taloudellisen pitoajan mukaisina tai menojäännöspoistoina ja muista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään poistot menojäännöspoistoina. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Muu kalusto pitää sisällään konttorikoneita, -kalusteita, autoja sekä lentokentällä käytössä olevia kuljetusajoneuvoja.

Poistot lasketaan omaisuuslajista riippuen seuraavilla periaatteilla:

- Rakennukset 50 vuotta hankintahetkestä 10 % jäännösarvoon tai 3–7 % menojäännöksestä
- Lentokoneet ja niiden moottorit tasapoistoina seuraavasti:
 - A320-laivaston lentokoneet 20 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
 - Embraer-laivaston lentokoneet 20 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
 - uudet A340-laivaston lentokoneet 15 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
 - uudet A330-laivaston lentokoneet 18 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
 - käytettyinä ostetut, kuusi vuotta vanhemmat, suihkukoneet 10 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon

- uudet potkuriturbiinikoneet 12 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- käytettynä ostetut potkuriturbiinikoneet 10 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- käytöstä poistuvat koneet tasapoistoina kokonaan laivastosuunnitelman mukaisena käyttöaikana
- Lentokoneiden raskashuollot huoltojakson aikana tasapoistoina
- Embraer-laitteet 15 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- Airbus-laitteet 15 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- Lentokonesimulaattorit poistetaan kuten vastaava lentokonetyyppi
- Muun aineellisen käyttöomaisuuden poistot 23 % poistamattomasta menojäännöksestä

Hyödykkeiden jäännösarvot ja arvioitujen taloudellisten pitoajien tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja ja jäännösarvoja muutetaan vastaavasti.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- ja parannushankkeiden menot (lähinnä lentokoneiden modifikaatiot) aktivoidaan taseeseen, jos on todennäköistä, että taloudellisen hyödyn lisäys koituu tulevaisuudessa konsernin hyväksi. Uudistus- ja parannushankkeet poistetaan tasapoistoin niiden odotetun taloudellisen pitoajan kuluessa. Uudella osalla korvattun osan kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta syntyvät voitot sisältyvät tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja tappiot liiketoiminnan muihin kuluihin.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet kirjataan taseeseen taloudellisen hyödyn ollessa yhtä vuotta pidempi hankintamenon, joka sisältää välittömät hankinnasta aiheutuneet kustannukset. Aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusajankohdiin:

Liikearvo	arvonalennustestaus
Tietokoneohjelmat	3–8 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet, niiden luonteesta riippuen	3–10 vuotta

LIIKEARVO

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksen hankintahetken nettovarallisuuden käyvästä arvosta.

Liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille. Vuosittainen arvonalentumis-

testi tehdään diskontattujen kassavirtojen perusteella. Tämä menetelmä perustuu odotettuihin kassavirtoihin, joita on päivitetty tuottojen kasvuvauhdilla ja pääoman kustannuksella. Jos jonkin liiketoiminnan tulevaisuudessa odotettava liiketoiminnan rahavirtojen nykyarvo on alhaisempi kuin liiketoiminnan liikearvo sisältävä kirjanpitoarvo, arvonalentaminen kirjataan kuluna tuloslaskelmaan.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISEN MENOT

Lentokoneiden, järjestelmien ja liikennöinnin teknologian tutkimus- sekä kehittämistyö suoritetaan pääosin valmistajien toimesta. Markkinointiin ja asiakaspalveluun liittyvät tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu kuluiksi toteutumishetkellä, koska aktivointikriteerit eivät täyty. Kulut sisältyvät konsernin tuloslaskelmaan kustannuksen luonteen mukaiseen kuluerään.

Kehittämismenot kirjataan taseeseen aineettomaksi hyödykkeeksi, kun on todennäköistä, että kehityshanke tulee sekä kaupallisesti että teknisesti onnistumaan ja hankkeen menot voidaan luotettavasti arvioida. Konsernilla ei ole aktivoituja kehittämismenoja.

TIETOKONEOHJELMAT

Tietokoneohjelmien ylläpitomenot sekä ohjelmistoprojektien tutkimusvaiheen menot kirjataan kuluiksi toteutumishetkellä. Ohjelmistoprojektien pienkehitysmenoja ei aktivoida vaan ne kirjataan myös kuluksi.

Hankitut ATK-ohjelmien käyttöoikeudet ja lisenssit esitetään aineettomien oikeuksien ryhmässä ja muilta osin muissa aineettomissa hyödykkeissä. Hankitut käyttöoikeudet ja lisenssit merkitään taseeseen hankintamenoon, johon luetaan lisenssin ja ohjelmiston käyttövalmiiksi saattamisen kustannukset. Aktivoidut kulut poistetaan 3–8 vuoden taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Muut aineettomat hyödykkeet, kuten esim. patentit, tavaramerkit ja lisenssit arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kirjatulla poistoilla ja arvonalennuksilla. Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoina 3–10 vuodessa.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT JA LUOVUTETTAVIEN ERIEN RYHMÄT

Myytävänä oleviksi varoiksi luokitellaan sellaiset pitkäaikaiset omaisuuserät tai sellaisten varojen ja niihin liittyvien velkojen ryhmät (luovutettavien erien ryhmät), jotka erittäin todennäköisesti myydään vuoden kuluessa luokittelusta.

Välittömästi ennen luokittelua myytävänä olevat omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempana myynnistä aiheutuville menoilla vähennettyyn käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Vuokrasopimukset

KONSERNI VUOKRALLE OTTAJANA

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimuksella hankittu omaisuus erä merkitään taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokraohteen käypää arvoa tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Vastaava määrä kirjataan rahoitusvelaksi. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokravastuut rahoituskustannuksella vähennettynä sisältyvät muihin pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasing-sopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasing-sopimuksella vuokratut omaisuuserät poistetaan joko taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyemmän leasingajan kuluessa.

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluksi vuokraajan kuluessa.

Finnair-konsernin lentokoneiden muiden vuokrasopimusten mukaiset operatiiviset leasingvastuut on käsitelty vuokrakuluina tuloslaskelmassa. Sopimusten mukaiset tulevana vuosina erääntyvät leasingmaksut on esitetty liitetiedoissa.

Arvon alentumiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumista viitteitä: liikearvo ja aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Arvon alentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuville menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Rahoitusvarojen kerrytettävissä oleva rahamäärä on joko käypä arvo tai odotettavissa olevien vastaisten, alkupeväläisellä efektiivisellä korolla diskontattujen rahavirtojen nykyarvo. Arvon alentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvon alentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Arvon alentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvon alentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumis-

tappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa. Myöskään myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääomanehtoisien sijoitusten arvonalentumistappiota ei peruuteta tuloksen kautta. Jaksotettuun hankintahintaan IAS 39:n mukaisesti käsiteltävistä saamisista kerrytetään arvonalennuskirjauksen jälkeen korkotuottoa sillä korolla, jota on käytetty diskonttokorkona arvonalennuskirjausta laskettaessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuutta ovat omaisuuserät, jotka on tarkoitettu myytäväksi tavanomaisessa liiketoiminnassa, ovat käsiteltävinä tuotantoprosessista myyntiä varten tai ovat tuotantoprosessissa kulutettavaksi tarkoitettuja raaka-aineita tai tarvikkeita.

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritellään keskihintamenetelmää käyttäen. Vaihto-omaisuuden hankintamenoon sisällytetään kaikki ostomenot, valmistusmenot sekä muut menot, jotka ovat aiheutuneet vaihto-omaisuuden saattamisesta sijaintipaikkaan ja tilaan, joka sillä on tarkasteluhetkellä. Vaihto-omaisuuden valmistusmenoihin sisällytetään myös systemaattisesti kohdistettu osuus valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Myyntisaamiset

Myyntisaamisiin kirjataan yhtiön liiketoiminnan suoritteista suoritteperusteella saatavat varat. Myyntisaamiset arvostetaan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen jaksotettuun hankintamenoon.

Kun konsernilla on objektiivista näyttöä, että myyntisaamisten kertymiseen sisältyy epävarmuutta, niin ne arvostetaan alempaan todennäköiseen käypään arvoon. Julkiset taloudelliset vaikeudet, jotka osoittavat asiakkaan olevan menossa konkurssiin, merkittävät rahoitukselliset uudelleenjärjestelyt tai maksujen olennainen viivästyminen ovat esimerkkejä objektiivisesta näytöstä, jotka saattavat aiheuttaa myyntisaamisten arvostamisen todennäköiseen käypään arvoon. Arvon alentuminen myyntisaamisista kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Ulkomaan rahamääräiset myyntisaamiset arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

RAHALAINAT

Rahalainat arvostetaan alun perin käypään arvoon. Lainoista esitetään lyhytaikaisissa veloissa alle 12 kuukauden päästä maksettavaksi erääntyvät lainat. Valuuttamääräiset lainat arvostetaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin ja kurssierot kirjataan rahoituseriin.

Konsernin kiinteäkorkoiset USD-määräiset lentokonerahoi-

tusvelat on suojattu pitkäaikaisilla valuutan- ja koronvaihtosopimuksilla. Kiinteäkorkoiset johdannaissopimukset ja niitä vastaavat lainat muodostavat suojaussuhteen, kyseiset johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutos kirjataan oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Vastaavasti suojaussuhteessa olevat lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Muut USD-määräiset lainat ja niitä vastaavat vaihtuvakorkoiset johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon, ja käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Euromääräiset lainat ja joukkovelkakirjalainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Rahoitusvarat ja -velat

Konsernissa rahoitusvarat on luokiteltu IAS 39 ”Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen” -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät) rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset, sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmä sisältää kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat ja alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti määritellyt varat. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Kaikki ne johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi ja arvostetaan jokaisessa tilinpäätöksessä käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan (joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoituksen eriin) sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät sekä 12 kk sisällä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat johdannaissopimuksiin kuulumattomia rahoitusvaroja, jotka erääntyvät määräpäivänä ja jotka konsernilla on aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon ja ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Konsernilla ei tilinpäätöshetkellä ollut kyseiseen ryhmään kuuluvia varoja.

Myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi luokitellaan sellaiset sijoitukset, joilla ei ole eräpäivää ja joiden myynnin ajankohdasta ei ole päätetty. Myytävissä olevat rahoitusvarat esitetään taseessa lyhytaikaisissa rahoitusvaroissa. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos kirjataan oman pääoman käyvän arvon rahastoon, josta se puretaan tuloslaskelmaan myynnin yhteydessä.

Finnair-konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa mitään objektiivista näyttöä siitä, että rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai erien ryhmän arvo on alentunut. Jos on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenuon taseeseen merkityistä lainoista ja muista saamisista tai erä-

päivään asti pidettävistä sijoituksista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia.

Noteeraamattomat osakkeet arvostetaan Finnair-konsernissa hankintahintaan luotettavan käyvän arvon puuttuessa.

Lainasaamiset ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Lainat ja muut saamiset sisältävät myyntisaamisia, siirtosaamisia, muita pitkäaikaisia saamisia ja lentokonevuokrien takuutalletuksia.

Ostovelat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä.

Rahoitusvelat kirjataan taseesta pois, kun yhtiö on täyttänyt sopimusperusteisen veloitteensa.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Velkojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Kokonais korko muodostuu riskittömästä korosta ja yrityskohtaisesta riskipreemiosta. Rahoitusleasing-sopimusten käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla tulevat rahavirat korolla, joka vastaa vastaavien leasingsopimusten korkoa. Muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen. Ostovelkojen ja muiden velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Rahavarat

Taseen rahavarat koostuvat käteisvaroista ja lyhytaikaisista pankkitalletuksista, joiden maturiteetti on alle 3 kuukautta. Ulkomaan rahan määräiset erät on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän keskikursseja.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset arvostetaan taseessa käypään arvoon, joka määritetään arvoksi, jolla instrumentti voitaisiin asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä ilman myyntitilanteeseen liittyvää pakkoa joko ostaa tai myydä. Johdannaisten käyvät arvot määritetään seuraavasti:

Kaikkien johdannaisten käyvät arvot lasketaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja, korkoja, volatilitetteja ja

hyödykehintanoteerauksia. Valuuttatermiinien käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Valuuttaoptioiden käyvät arvot lasketaan käyttäen yleisesti hyväksytyjä optioiden arvonmäärittämissä. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Koron- ja valuuttavaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Koron- ja valuuttavaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Korko-optioiden käyvät arvot lasketaan käyttäen yleisesti hyväksytyjä optioiden arvonmäärittämissä. Hyödyketermiinien käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Optioiden käyvät arvot lasketaan käyttäen yleisesti hyväksytyjä optioiden arvonmäärittämissä.

Oma pääoma

Osakepääomaan on kirjattu osakkeiden nimellisarvo ennen 22.3.2007 rekisteröityä yhtiöjärjestyksen muutosta.

Ylikurssirahastoon on kirjattu vuosina 1997–2006 syntyneet emissiovoitot ja määrästä on vähennetty osakepääoman korkotuksiin liittyvät transaktiokulut verovaikutuksella vähennettynä. Ylikurssirahastoon kirjataan lisäksi yhtiön osakeperusteisten maksujen kustannukset IFRS 2 -standardin mukaisessa käsittelyssä. Omien osakkeiden mahdolliset myyntivoitot verovaikutuksella vähennettynä on kirjattu ennen 1.9.2006 voimaantullutta uutta osakeyhtiölakia ylikurssirahastoon. Lainmuutoksen jälkeen tapahtuvat omien osakkeiden myyntivoitot verovaikutuksella vähennettynä kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon on kirjattu osakeannin 2007 emissiovoitto transaktiokuluilla vähennettynä.

Vararahastoon on kirjattu ennen vuotta 1997 syntyneet emissiovoitot.

Käyvän arvon rahasto sisältää rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla vähennettynä.

Edellisten tilikausien voittovarot sisältävät aikaisempien tilikausien tulokset, josta on vähennetty jaetut osingot ja omien osakkeiden hankinnat. Omien osakkeiden myynnin yhteydessä palautetaan edellisten tilikausien voittovaroihin alkuperäinen hankintameno tai sitä alempi myyntihinta. IAS 8 -standardin mukaisesti tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja virheiden muutokset kirjataan myös edellisten tilikausien tulokseen.

Osinko

Osinkovelka yhtiön osakkeenomistajille kirjataan konsernintilinpäätökseen velaksi, kun yhtiökokous on päättänyt osinjonjaosta.

Omat osakkeet

Kun yhtiö tai sen tytäryhtiöt ovat hankkineet omia osakkeita, vähennetään yhtiön omaa pääomaa määrällä, joka muodostuu maksetusta vastikkeesta lisätynä transaktiomenoilla verojen jälkeen kunnes omat osakkeet mitätöidään, myydään tai muuten luovutetaan. Omien osakkeiden myynnistä, liikkeeseenlaskusta tai mitätöinnistä ei merkitä voittoa eikä tappiota tuloslaskelmaan, vaan saatu vastike on esitetty oman pääoman muutoksena.

Työsubde-etuudet

ELÄKEVELVOITTEET

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuus pohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee. Etuus pohjaisissa eläkejärjestelyissä veloitteet lasketaan käyttäen ennakoitua etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % eläkevelvoitteista tai 10 % varojen käyvästä arvosta. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttokorkona valtion velkasitoumusten korkoa. Velkasitoumusten maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia.

Konsernin ulkomaisilla myyntitoimistoilla ja tytäryhtiöillä on erilaisia eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Kaikki merkittävimmät eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu kotimaisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläketurva on maksupohjainen järjestely. Emoyhtiön toimitusjohtajan, johtoryhmän jäsenten, ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien eläkejärjestelyt ovat yksilöllisiä, sopimusten eläkeikä vaihtelee 60–65 vuoteen. Myös kyseiset eläkejärjestelyt ovat kaikki maksupohjaisia.

Muu eläketurva (vapaaehtoinen) on järjestetty Finnairin Oyj:n eläkesäätiössä, jossa eläkejärjestelmät ovat kokonaisuudessaan etuus pohjaisia. Niissä määritellään eläketurvaa koskevat etuudet, työkyvyttömyyskorvaukset, työsuhteen päättymisen jälkeiset terveydenhuoltoon ja henkivakuutukseen liittyvät etuudet sekä työsuhteen irtisanomisen yhteydessä maksetut etuudet.

MUUT TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET ETUDET

Konsernin kaikki työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet ovat maksupohjaisia.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Konsernilla on ollut tilikauden aikana osakepalkkiojärjestelmä. Osakepalkkiojärjestelmän osalta noudatetaan IFRS 2 -standardia.

Osakepalkkiojärjestelmässä 2007–2009 avainhenkilöille alokoidaan osakkeita ja järjestelmään kuuluvat saavat palkkion sekä yhtiön osakkeina että rahana, ja rahamäärä on 1,5 kertaa osakeosuus. Palkkio annetaan kolmelta vuoden pituiselta ansaintajaksolta ja sen mukaan kuin ansaintajaksolle asetetut tavoitteet on saavutettu. Hallitus päättää vuosittain asetettavat tavoitteet. Tavoitteet määritellään konsernin taloudellisen ja/tai toiminnallisen kehityksen perusteella. Ansaintajaksolle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen määrää sen, kuinka suuri osa enimmäispalkkiosta maksetaan. Myönnettujen osakkeiden myöntämispäivän mukainen käypä arvo kirjataan henkilöstöku-

luihin ja oman pääoman lisäykseksi tilikauden aikana sen mukaisesti kuin arvioidaan tavoitteiden toteutumisasteen mukaisesti. Rahapalkkio kirjataan osakkeiden kunkin ajankohdan käyvän arvon perusteella henkilöstökuluihin ja velaksi. Osavuositaksuissa jaksotetaan kuluvaikutus ao. kaudelle. Osakepalkki- ja järjestelmää varten on omat osakkeet hankittu markkinoilta, joten niiden myöntäminen ei laimenna osakeomistusta.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä, ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varma. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja velvoitteeseen liittyvästä riskistä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskeva suunnitelma sisältää vähintään seuraavat tiedot: järjestelyä koskeva liiketoiminta, pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely vaikuttaa, niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, joille tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä, toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpanoaika.

Konsernilla on velvollisuus luovuttaa vuokratut lentokoneet tietyssä huoltotasossa. Näiden huoltovelvoitteiden täyttämiseksi konserni kirjaa raskahuoltovarauksia. Varauksen perusteena on huoltojakson lennetyt lentotunnit.

Segmenttiraportointi

Segmentti-informaatio esitetään konsernin liiketoiminnallisen ja maantieteellisen segmenttijaon mukaisesti. Konsernin ensisijainen segmenttiraportointimuoto on liiketoimintasegmenttien mukainen. Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja johdon taloudelliseen raportointiin. Liiketoimintasegmentit ovat reittiliikenne, lomaliikenne, lentotoimintapalvelut ja matkapalvelut.

Reittiliikenne-segmentti vastaa myynnistä, palvelukonsepteista, operatiivisesta lentotoiminnasta ja lentokaluston hankintaan ja rahoittamiseen liittyvistä toiminnoista. Reittiliikenne vuokraa lomaliikenteelle sen tarvitsemat miehistöt. Vuonna 2008 liiketoimintasegmenttiin kuuluvat yksiköt olivat: Finnair Reittiliikenne, syöttöliikenneyhtiö Aero As, Finnair Cargo Oy ja Finnair Cargo Terminal Operations Oy sekä konsernin lentokalustoa hallinnoiva Finnair Aircraft Finance Oy.

Lomaliikenne-segmentti koostuu Finnairin lomalentotoiminnasta ja valmismatkahtyöistä: Oy Aurinkomatkat-Suntours Ltd Ab, Matkayhtymä Oy, Calypso ja Ou Horizon Travel.

Lentotoimintapalvelut-segmentti koostuu lentokoneiden huoltopalveluista, maapalveluista ja konsernin catering-toiminnoista sekä Finnairin liiketoimintaan liittyvien kiinteis-

töjen hallinnoinnista ja toimitilapalveluista. Vuonna 2008 liiketoimintasegmenttiin kuuluvat yhtiöt olivat: Finnair Catering Oy, Finncatering Oy, Finnair Facilities Management Oy ja Northport Oy.

Matkapalvelut-segmentti koostuu konsernin koti- ja ulkomaisten matkatoimistojen toiminnasta sekä matkailun vaurausjärjestelmätoimittajan Amadeus Finlandin liiketoiminnasta. Vuonna 2008 muut liiketoimintasegmenttiin kuuluvat yhtiöt ovat olleet: Suomen Matkatoimisto Oy, A/S Estravel ja Matkatoimisto Oy Area.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamatomat erät sisältävät vero- ja rahoituseriä sekä koko yritykselle yhteisiä eriä. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

Vaikka konsernin neljä liiketoiminnallista segmenttiä johdetaan Suomesta käsin, ne toimivat viidellä maantieteellisellä alueella: Suomi, Eurooppa, Aasia, Pohjois-Amerikka ja Muut.

Maantieteellisten segmenttien liikevaihto on esitetty myyntikohteen mukaisesti ja varat on esitetty varojen sijainnin mukaan.

Johdon harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdystä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näemykseen tilinpäätöshetkellä. Mahdolliset arvioiden ja oletusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita tai oletuksia korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla. Keskeisimmät johdon harkintaa vaativat erät ovat seuraavat: arvonalentumistestaus ja laskennalliset verot.

Arvonalentumistestaus

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvina laskelmina. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Arviot perustuvat budjetteihin ja ennusteisiin, joiden toteutumiseen saattaa liittyä epävarmuutta. Keskeiset epävarmuustekijät laskelmissa ovat USD/Euro-valuuttakurssi, yksikkötuotto ja ennakoituiden myyntivolyymit. Lisätietoja arvonalentumistestauksesta on esitetty liitetiedoissa 16.

Laskennalliset verot

Erityisesti tappioista syntyneiden laskennallisten verojen hyödyntäminen edellyttää johdon arviota liiketoiminnan tulevasista kehityksestä. Lisätietoja laskennallisista veroista on esitetty liitetiedoissa 20.

Uusien tai muutettujen IFRS-standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltaminen

IASB on julkistanut sivuilla 35–38 luetellut standardit ja tulkinnat, jotka tulevat voimaan vuonna 2009 tai myöhemmin. Konserni on päättänyt olla soveltamatta näitä standardeja ja tulkintoja ennenaikaisesti ja ottaa ne käyttöön tulevana tilikautena.

KONSERNI OTTAA KÄYTTÖÖN VUONNA 2009 SEURAAVAT STANDARDIT JA TULKINNAT*:

- IFRIC 13, Kanta-asiakasohjelmat. Tulkinta määrittelee liiketoimet, joissa tavaroita tai palveluita myydään asiakasuskollisuutta kannustavalla tavalla myyntisopimuksiksi, joissa on erotettavia osia. Asiakkaalta saatava suoritus kohdistetaan myyntisopimuksen eri komponenteille niiden käypiin arvoihin perustuen. Konsernilla on tulkinnan tarkoittamia kanta-asiakasohjelmia reittiliikenne-segmentissä. Tulkinnan käyttöön-oton johdosta ja aiempien vuosien osalta kertyneistä voittovaroista n. 30 miljoonaa euroa tullaan siirtämään siirtovelkoihin 1.1.2009, jolloin se tulee muuttamaan vertailuvuoden 2008 liikevaihtoa, laskennallisia veroja ja omaa pääomaa.
- IAS 1 (uudistettu), Tilinpäätöksen esittäminen. Standardin muutoksen tarkoituksena on parantaa tilinpäätöksen käyttäjien mahdollisuuksia analysoida ja vertailla tilinpäätöslaskelmissa annettavia tietoja muun muassa erottamalla yrityksen omassa pääomassa tapahtuvat muutokset, jotka liittyvät liiketoimiin yrityksen omistajien kanssa muista oman pääoman muutoksista. Omistajiin liittymättömät muutokset esitetään laajassa tuloslaskelmassa. Konserni tulee jatkossa todennäköisesti esittämään sekä tuloslaskelman että laajan tuloslaskelman.
- IAS 23 (uudistettu), Vieraan pääoman menot. Standardin muutos edellyttää ehdot täyttäviin hyödykkeisiin liittyvien vieraan pääoman menojen aktivoimista osaksi hyödykkeen hankintamenoa. Näiden menojen kirjaaminen suoraan kuluksi kielletään. Konserni ryhtyy aktivoimaan vieraan pääoman menoja vuonna 2009 alkavissa hankkeissa sekä osatulouttavissa projekteissa. Ehdot täyttäviä hankkeita odotetaan olevan eniten reittiliikenne-segmentissä.
- IAS 32 (muutos), Rahoitusinstrumentit: esittämistapa ja IAS 1 (muutos), Tilinpäätöksen esittäminen – Lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkauessa syntyvät velvoitteet. Standardien muutokset edellyttävät eräiden lunastusvelvoitteisten instrumenttien sekä eräiden rahoitusinstrumenttien, joiden perusteella yhteisön tulee ainoastaan selvitystilan yhteydessä luovuttaa tasasuhteinen osuus yhteisön nettovarallisuudesta luokittelemista omaksi pääomaksi. Tällä standardien muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin muutos selventää, että ainoastaan palvelun suorittamista koskevat ehdot ja tulokseen perustuvat ehdot ovat oikeuden syntymisehoja. Kaikki muut piirteet tulee sisällyttää myöntämispäivän käypään arvoon eivätkä ne vaikuta siihen myönnettyjen etuuksien määrään, johon odotetaan syntyvän oikeus tai arvostukseen myöntämispäivän jälkeen. Muutos määrittelee myös sen, että kaikki peruutukset käsitellään samalla tavalla riippumatta siitä, onko tekijä yhtiö itse vai muu tahon. Standardin muutoksella ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 8, Toiminnalliset segmentit. Standardi korvaa IAS 14 -standardin. Sen mukaan segmenttitietojen esittämisessä on käytettävä ”johdon lähestymistapaa”, jolloin tiedot esitetään samalla tavalla kuin sisäisessä raportoinnissa. Konsernin raportoitavat segmentit tulevat jatkossakin olemaan samat kuin IAS 14 -standardin mukaiset liiketoimintasegmentit, mutta niistä annettavien segmenttitietojen esittämistapaa tullaan hieman muuttamaan, jotta se vastaisi yhtiön sisäistä raportointia.
- IFRIC 11, IFRS 2 – Konsernin ja omia osakkeita koskevat liiketoimet. Tulkinta selventää omia osakkeita tai konserniyhtiöitä koskevien liiketoimien käsittelyä emoyhtiön ja konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä ohjeistamalla näiden luokittelua omana pääomana maksettaviin tai käteisvaroina maksettaviin osakeperusteisiin liiketoimiin. Tällä tulkinnalla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRIC 14, IAS 19 – Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuus-erän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys. Tulkintaa sovelletaan IAS 19 -standardin mukaisiin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuspohjaisiin järjestelyihin ja muihin pitkäaikaisiin etuuspohjaisiin työsuhde-etuuksiin silloin, kun järjestelyyn liittyy vähimmäisrahastointivaatimus. Tulkinta myös tarkentaa tulevien palautusten tai vastaisten järjestelyyn suoritettavien maksujen vähennysten kautta taseeseen merkittävän omaisuus-erän kirjaamisedellytyksiä. Konsernin johto arvioi, että tulkinnalla on vaikutusta konsernin eräiden etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen käsittelyyn, mutta vaikutus konsernin tilinpäätökseen ei todennäköisesti tule olemaan olennainen.
- IFRIC 15, Kiinteistöjen rakentamissopimukset. Tulkinta selventää käsitelläkö kiinteistöjen rakentamissopimuksia IAS 11 ”Pitkäaikaishankkeet” vai IAS 18 ”Tuotot” -standardin mukaisesti ja milloin tällaisia rakennusprojekteja voidaan osatulouttaa. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **
- IFRIC 16, Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation. IFRIC 16 selventää ulkomaisen nettoinvestoinnin suojaus- kirjanpitokäsittelyä. Tämä tarkoittaa, että ulkomaisen nettoinvestoinnin suojaus liittyy eroihin toimintavaluutassa, eikä esittämisvaluutassa. Lisäksi suojausinstrumentin haltija voi olla mikä tahansa konserniyhtiö. IAS 21, ”Valuuttakurssien muutosten vaikutukset” -standardin määräykset soveltuvat suojattavaan erään. Konsernin johto arvioi, että tulkinta tulee lisäämään konsernin mahdollisuuksia käyttää suojaus-

laskentaa, mutta tällä ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

IASB JULKAISI TOUKOKUUSSA 2008 PARANNUKSIA 34 STANDARDIIN OSANA VUOSITTAISIA PARANNUKSIA STANDARDEIHIN (IMPROVEMENTS TO IFRSS). SEURAAVASSA ON ESITETTY NE MUUTOKSET, JOTKA KONSERNI OTTAA KÄYTTÖÖN VUONNA 2009 JA JOILLA KONSERNIN JOHTO ARVIOI VOIVAN OLLA VAIKUTUSTA KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN:

- IAS 1 (muutos) Tilinpäätöksen esittäminen. Muutoksella selvennetään, että vain osa IAS 39:n mukaisesti kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi luokiteltavista rahoitusvaroista kuuluu lyhytaikaisiin varoihin. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 16 (muutos) Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (ja siitä johtuva muutos IAS 7:ään ”Rahavirtalaskelmat”). Yhtiöt, joiden tavanomaiseen toimintaan kuuluu omaisuuserien antamista vuokralle ja niiden myöhemmin tapahtuvaa myyntiä, esittävät näistä omaisuuseristä saadut myyntituotot liikevaihtona ja siirtävät omaisuuserän kirjanpitoarvon vaihto-omaisuuteen, kun omaisuuserä tulee myytäväksi. Tästä aiheutuu IAS 7:ään muutos, jonka mukaan tällaisten omaisuuserien ostamisesta, vuokralle antamisesta ja myynnistä johtuvat rahavirrat luokitellaan liiketoiminnan rahavirroiksi. Konsernin johto on selvittämissä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 19 (muutos) Työsuhde-etuudet. Muutoksilla selvennetään muun muassa, että järjestelyn muutos, joka muuttaa tulevien palkankorotusten vaikutusta luvattuihin etuuksiin, on järjestelyn supistaminen. Takautuvaan työsuoritukseen kohdistuvien etuuksien muutos aiheuttaa negatiivisen takautuvaan työsuoritukseen perustuvan menon, jos se pienentää etuusperusteista järjestelystä johtuvan veloitteen nykyarvoa. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 20 (muutos) Julkisten avustusten kirjanpidollinen käsittely ja julkisesta tuesta tilinpäätöksessä esitettävät tiedot. Hyöty, joka koituu markkinakorkoa pienemmällä korolla julkiselta vallalta saadusta lainasta, määritetään IAS 39:n mukaisen kirjanpitoarvon ja saatujen maksujen erotuksena, ja hyöty käsitellään IAS 20:n mukaisesti. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 23 (muutos) Vieraan pääoman menot. Vieraan pääoman menojen määritelmää on muutettu siten, että korkokulut lasketaan käyttäen IAS 39:ssä määriteltyä efektiivisen koron menetelmää. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 27 (muutos) Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös. Kun IAS 39:n mukaisesti kirjanpidossa käsitelty tytäryhtiösijoitus luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5:n mukaisesti, IAS 39:n soveltamista jatketaan. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 28 (muutos) Sijoitukset osakkuusyhtiöihin (ja siitä aiheutuvat muutokset IAS 32:een ”Rahoitusinstrumentit: esittämistapa” ja IFRS 7:ään ”Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot”). Jos sijoitusta osakkuusyhtiöön käsitellään kirjanpidossa IAS 39:n mukaisesti, siitä tarvitsee esittää vain osa IAS 28:n edellyttämistä tiedoista IAS 32:n ja IFRS 7:n edellyttämien tietojen lisäksi. Konserni ei tule supistamaan konsernin tilinpäätöksessä esitettäviä liitetietoja muutosten sallimalla tavalla, vaan jatkaa nykyistä esittämistapaa.
- IAS 28 (muutos) Sijoitukset osakkuusyhtiöihin (ja siitä aiheutuvat muutokset IAS 32:een ”Rahoitusinstrumentit: esittämistapa” ja IFRS 7:ään ”Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot”). Sijoitusta osakkuusyhtiöön käsitellään arvonalentumistestauksessa yhtenä omaisuuseränä, eikä arvonalentumistestauksessa kohdisteta sijoituksen sisältyviin yksittäisiin omaisuuseriin, esimerkiksi liikearvoon. Arvonalentumisten peruutukset kirjataan sijoituksen kirjanpitoarvon oikaisuiksi siihen määrään asti kuin osakkuusyhtiöstä kerrytettävissä oleva rahamäärä kasvaa. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 31 (muutos) Osuudet yhteisyrityksissä (ja siihen liittyvät muutokset IAS 32:een ja IFRS 7:ään). Jos sijoitusta yhteisyritykseen käsitellään kirjanpidossa IAS 39:n mukaisesti, siitä vaaditaan esitettäväksi vain osa IAS 31:n edellyttämistä tiedoista IAS 32:n ja IFRS 7:n edellyttämien tietojen lisäksi. Konserni ei tule supistamaan konsernin tilinpäätöksessä esitettäviä liitetietoja muutosten sallimalla tavalla, vaan jatkaa nykyistä esittämistapaa.
- IAS 36 (muutos) Omaisuuserien arvon alentuminen. Jos käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla on laskettu diskontattujen rahavirtojen perusteella, tilinpäätöksessä esitetään samat tiedot kuin käyttöarvolaskelmia käytettäessä. Standardin muutos tulee lisäämään arvon alentumistestauksesta liitetiedoissa annettavia tietoja.
- IAS 38 (muutos) Aineettomat hyödykkeet. Ennakkomaksu saadaan merkitä taseeseen vain silloin, kun maksu on suoritettu ennen kuin tavaroihin on saatu oikeus tai palvelut vastaanotettu. Tämä tarkoittaa sitä, että postimyyntilueteloista johtuva kulu kirjataan silloin, kun luettelot ovat konsernin käytettävissä, eikä vasta silloin, kun luettelot toimittetaan asiakkaille. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 38 (muutos) Aineettomat hyödykkeet. Muutoksella poistetaan sanamuoto, jonka mukaan menetelmä, joka johtaa tasa-

poistoja pienempään poistoon, on perusteltu ”vain harvoin jos koskaan”. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

- IAS 39 (muutos) Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen. Muutokset muun muassa selventävät johdannaisten luokittelua suojauslaskennan muutostilanteissa, kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien instrumenttien määritelmää sekä edellyttävät tarkistetun efektiivisen koron käyttöä vieraan pääoman ehtoisen instrumentin uuden kirjanpitoarvon määrittämiseen, kun käyvän arvon suojauslaskenta lopetetaan. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 40 (muutos) Sijoituskiinteistöt (ja siitä johtuvat muutokset IAS 16:een). Kiinteistö, jota parhaillaan rakennetaan tai kunnostetaan käytettäväksi sijoituskiinteistönä tulevaisuudessa, kuuluu IAS 40:n soveltamisalaan. Näin ollen tällainen kiinteistö arvostetaan käypään arvoon, jos sovelletaan käyvän arvon mallia. Jos rakenteilla olevan sijoituskiinteistön käypä arvo ei kuitenkaan ole luotettavasti määritettävissä, kiinteistö arvostetaan hankintamenuon, kunnes rakennustyö valmistuu tai käyvän arvon luotettava määrittäminen tulee mahdolliseksi. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

SEURAAVILLA VUONNA 2009 VOIMAAN TULEVILLA UUSILLA STANDARDEILLA JA TULKINNOILLA EI TULE OLEMAAN VAIKUTUSTA KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN*:

- IFRS 1 (muutos), Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto ja IAS 27 (muutos), Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös. IFRS-tilinpäätöksen ensilaatijat saavat muutetun standardin mukaan käyttää erillistilinpäätöksissään joko käypää arvoa tai aiemman tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa oletushankintamenuon määritellesään tytäryrityksiin, yhteisessä määräysvallassa oleviin yksikköihin ja osakkuusyrityksiin tehtyjen sijoitusten alkuperäistä hankintamenua. Muutoksen seurauksena IAS 27:stä myös poistetaan ”hankintamenuon perustuvan kirjaamisen” määritelmä ja siihen lisätään vaatimus osinkojen esittämisestä tuottoina sijoittajayrityksen erillistilinpäätöksessä. Standardin muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, eivätkä konsernin tytäryhtiöt sovelta IFRS-standardeja erillistilinpäätöksissään.

KONSERNI OTTAA KÄYTTÖÖN VUONNA 2010 SEURAAVAT IASB:N JULKISTAMAT STANDARDIT JA TULKINNAN:

- IFRS 3 (uudistettu), Liiketoimintojen yhdistäminen. Uudistettu standardi edellyttää edelleen hankintamenuon menetelmän käyttöä yritysten yhteenliittymien käsittelyssä, kuitenkin erällä merkittäväillä muutoksilla. Esimerkiksi kaikki yritysten hankkimiseen liittyvät maksut tulee kirjata käypään arvoon hankinta-ajankohtana ja eräät ehdolliset vastikkeet arvostetaan hankinnan jälkeen käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Liike-

arvo voidaan laskea perustuen emoyhtiön osuuteen nettovallisuudesta tai se voi sisältää vähemmistöosuudelle kohdistetun liikearvon. Kaikki transaktiomenot kirjataan kuluksi. Konsernin johto on selvittämässä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

- IAS 27 (uudistettu), Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös. Uudistettu standardi edellyttää kaikkien vähemmistötransaktioiden kirjaamista omaan pääomaan, jos määräysvalta ei siirry. Näin ollen vähemmistötransaktiot eivät enää johda liikearvon eivätkä tulosvaikutteisen voiton tai tappion kirjaamiseen. Standardi määrittelee transaktioiden käsittelyn myös silloin, kun määräysvalta siirtyy. Mahdollisesti jäljelle jäävä osuus hankinnan kohteessa arvostetaan käypään arvoon ja syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin johto on selvittämässä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. *
- IAS 39 (muutos), Financial instruments: Recognition and Measurement – Eligible Hedged Items. Sen mukaan inflaatiota ei voida erikseen määrittää suojattavaksi komponentiksi kiinteäkorkoisessa velassa. Lisäksi silloin, kun optioihin sovelletaan suojauslaskentaa, ei option aika-arvoa voida enää sisällyttää suojaussuhteeseen. Tällä standardimuutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **
- IFRS 5 (muutos) Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuususerät ja lopetetut toiminnot (ja siihen liittyvä muutos IFRS 1:een ”Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto”). Muutos kuuluu IASB:n toukokuussa 2008 julkaisemiin vuosittaisiin parannuksiin. Siinä selvennetään, että jos osittaista luovutusta koskeva suunnitelma johtaa määräysvallan menettämiseen, tytäryrityksen kaikki varat ja velat luokitellaan myytävänä oleviksi, ja lopetetun toiminnon määritelmän mukaisten kriteerien täytyessä esitetään asiaankuuluvat tiedot. Tästä aiheutuu IFRS 1:een muutos, jonka mukaan näitä muutoksia sovelletaan IFRS-standardeihin siirtymispäivästä alkaen. Konsernin johto on selvittämässä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **
- IFRIC 17, Distributions of Non-cash Assets to Owners. Tulkinta selventää kuinka varojen jakaminen arvostetaan tilanteessa, jossa yhtiö jakaa muuta varallisuutta kuin rahaa osinkoina omistajilleen. Konsernin johto on selvittämässä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **
- IFRIC 18, Transfers of Assets from Customers. Tulkinta selvittää IFRS-standardien vaatimuksia koskien sellaisia sopimuksia, joissa yhteisö saa asiakkailta aineellisen käyttöomaisuus-työkalun, jota yhteisön on käytettävä liittämiseen asiakas johonkin verkkoon tai mahdollistaakseen asiakkaalle joidenkin tavaroiden tai palveluiden toimituksen. Konsernin johto on selvittämässä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. **

SEURAAVILLA VUONNA 2010 VOIMAAN TULEVILLA UUSILLA STANDARDEILLA JA TULKINNOILLA EI TULE OLEMAAN VAIKUTUSTA KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN*:

- IFRIC 12, Service Concession Arrangements. Tulkinta koskee sopimusjärjestelyjä, joissa yksityinen taho osallistuu julkisten palveluiden kehittämiseen, rahoittamiseen, toteuttamiseen tai infrastruktuurin ylläpitoon.**

UUSIA JA UUDISTETTUJA STANDARDEJA SEKÄ TULKINTOJA, JOITA KONSERNI ON SOVELTANUT VUONNA 2008:

- IFRIC 11, IFRS 2 – Konsernin ja omia osakkeita koskevat liiketoimet. Tulkinta selventää omia osakkeita tai konserniyhtiöitä koskevien liiketoimien käsittelyä emoyhtiön ja konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä ohjeistamalla näiden luokittelua omana pääomana maksettaviin tai käteisvaroina maksettaviin osakeperusteisiin liiketoimiin. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

- IAS 39 (muutos) ja IFRS 7 (muutos), Reclassification of Financial assets*. Muutos mahdollistaa rahoitusvarojen luokittelun pois kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista tai myytävissä olevista rahoitusvaroista tietyin ehdoin ja vain erityisissä tilanteissa. Tällaisessa tapauksessa on annettava tilinpäätöksessä lisätietoja. Muutos on ollut sovellettavissa 1.7.2008 alkaen. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

* Ne standardien ja tulkintojen nimet, joista ei ole olemassa virallista käännöstä, esitetään englanninkielisinä.

** Kyseistä standardia/tulkintaa ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internetosoitteesta www.finnair.fi/konserni tai konsernin emoyhtiön pääkonttorista osoitteesta Tietotie 11 A, Vantaa. Täydellinen tilinpäätös sisältäen sekä konserni- että emoyhtiön tilinpäätöksen on saatavissa emoyhtiön pääkonttorista osoitteesta Tietotie 11 A, Vantaa.

Tämä tilinpäätös ei sisällä kaikkia kirjanpitolain mukaisia emoyhtiön tilinpäätöstietoja.

Milj. euroa	Reitti- liikenne	Loma- liikenne	Lento- toiminta- palvelut	Matka- palvelut	Konserni- elimino- innit	Kohdistamattomat erät	Konserni
Segmentin varat	1 314,9	148,8	283,7	83,2	-244,8	552,1	2 137,9
Osuudet osakkuusyrietyksissä						5,7	5,7
Varat yhteensä	1 314,9	148,8	283,7	83,2	-244,8	557,8	2 143,6
Segmentin velat	652,4	70,7	82,8	37,3	-151,3	464,7	1 156,6
Muut erät							
Investoinnit	284,6	0,2	37,5	1,5	0,0	2,5	326,3
Poistot	81,7	0,4	26,0	1,6	0,0	2,9	112,6

Henkilöstö (keskimäärin) segmentteittäin		
	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Reittiliikenne	4 254	4 151
Lomaliikenne	464	372
Lentotoimintapalvelut	3 650	3 674
Matkapalvelut	1 078	1 129
Muut toiminnot	149	154
Yhteensä	9 595	9 480
Henkilöstö vuoden lopussa	9 617	9 657

Toissijainen raportointimuoto – maantieteelliset segmentit		
Liikevaihto konsernin ulkopuolelle myyntikohteittain		
	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Milj. euroa		
Suomi	434,3	419,7
Eurooppa	965,8	992,8
Aasia	710,8	626,3
Pohjois-Amerikka	67,6	63,2
Muut	84,1	78,5
Yhteensä	2 262,6	2 180,5

Segmentin varat sijaintimaan mukaan		
	31.12. 2008	31.12. 2007
Milj. euroa		
Suomi	1 783,0	1 701,8
Eurooppa	77,7	83,5
Aasia	40,8	40,8
Pohjois-Amerikka	1,5	1,5
Muut	7,1	3,0
Konsernieliminoinnit	-353,7	-244,8
Kohdistamattomat erät	519,6	557,8
Yhteensä	2 076,0	2 143,6

Segmentin velat sijaintimaan mukaan		
	31.12.	31.12.
Milj. euroa	2008	2007
Suomi	1 063,8	779,9
Eurooppa	32,5	32,9
Aasia	26,7	24,7
Pohjois-Amerikka	1,7	1,9
Muut	5,8	3,8
Konsernieliminoinnit	-261,5	-151,3
Kohdistamattomat erät	434,2	464,7
Yhteensä	1 303,2	1 156,6
Investoinnit sijaintimaan mukaan		
	1.1.–31.12.	1.1.–31.12.
Milj. euroa	2008	2007
Suomi	232,5	326,2
Eurooppa	0,3	0,1
Aasia	0,0	0,0
Pohjois-Amerikka	0,0	0,0
Muut	0,0	0,0
Kohdistamattomat erät	0,0	0,0
Yhteensä	232,8	326,3

VUOSINELJÄNNESTIEDOT**Konsernin tuloslaskelma**

	1.1.–31.3.	1.4.–30.6.	1.7.–30.9.	1.10.–31.12.	1.1.–31.3.	1.4.–30.6.	1.7.–30.9.	1.10.–31.12.
Milj. euroa	2008	2008	2008	2008	2007	2007	2007	2007
Liikevaihto	576,5	546,1	559,7	580,3	528,5	538,1	545,2	568,7
Valmistus omaan käyttöön	0,1	0,5	0,5	0,5	0,8	0,5	1,1	0,6
Liiketoiminnan muut tuotot	5,9	8,3	4,3	8,6	5,9	10,7	24,6	11,6
Liiketoiminnan tuotot	582,5	554,9	564,5	589,4	535,2	549,3	570,9	580,9
Liiketoiminnan kulut								
Työsuhde-etuuksista aiheuvat kulut	140,5	128,2	129,3	143,0	135,1	127,2	129,1	150,1
Polttoaineet	134,9	143,5	158,2	131,3	103,2	104,3	116,5	115,9
Lentokaluston leasemaksut	20,4	20,7	20,7	20,8	21,7	19,1	19,8	20,6
Muut vuokrat	18,0	17,2	13,3	20,8	17,2	15,3	16,0	15,3
Kaluston aineostot ja huolto	19,7	19,2	19,5	37,7	22,2	19,2	17,0	18,3
Liikennöimismaksut	43,6	47,1	48,6	49,2	43,7	44,4	46,0	42,9
Maaselvitys- ja cateringkulut	35,2	36,5	38,1	36,8	36,5	42,7	39,1	36,0
Valmismatkatuotannon kulut	44,6	25,5	27,4	41,4	35,8	23,0	25,0	36,8
Myynti ja markkinointikulut	27,1	24,9	24,0	27,9	19,4	27,1	19,1	26,4
Poistot	27,7	28,1	32,0	22,4	27,3	27,7	32,0	25,6
Muut kulut	58,7	43,3	78,2	118,2	59,4	62,2	51,4	62,2
Yhteensä	570,4	534,2	589,3	649,5	521,5	512,2	511,0	550,1

Milj. euroa	1.1.-31.3. 2008	1.4.-30.6. 2008	1.7.-30.9. 2008	1.10.-31.12. 2008	1.1.-31.3. 2007	1.4.-30.6. 2007	1.7.-30.9. 2007	1.10.-31.12. 2007
Liikevoitto, EBIT	12,1	20,7	-24,8	-60,1	13,7	37,1	59,9	30,8
Rahoitustuotot	5,4	7,2	5,4	4,1	3,6	2,6	2,0	9,0
Rahoituskulut	-9,9	-8,8	-2,9	-5,1	-3,9	-5,4	-6,0	-4,6
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	7,6	19,1	-22,3	-60,8	13,4	34,4	55,9	35,2
Välittömät verot	-2,1	-5,2	5,0	16,9	-4,1	-8,4	-16,1	-8,2
Tilikauden tulos	5,5	13,9	-17,3	-43,9	9,3	26,0	39,8	27,0
Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus	5,5	13,9	-17,3	-44,1	9,3	25,8	39,6	26,9
Vähemmistölle kuuluva osuus	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,2	0,1
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos								
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa/osake	0,05	0,12	-0,15	-0,35	0,11	0,29	0,44	0,20
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa/osake	0,05	0,12	-0,15	-0,35	0,11	0,29	0,44	0,20

Vertailuvuoden luvut on muutettu vastaamaan päättyneen vuoden esittämistapaa.

Konsernin tase									
Milj. euroa	31.3. 2008	30.6. 2008	30.9. 2008	31.12. 2008	31.3. 2007	30.6. 2007	30.9. 2007	31.12. 2007	31.12. 2006
VARAT									
Pitkäaikaiset varat									
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	49,0	48,9	47,7	48,1	48,9	48,5	47,0	46,6	47,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 234,7	1 232,0	1 242,7	1 272,1	1 051,1	1 165,6	1 163,2	1 168,9	1 012,3
Osuudet osakkuusyrietyksissä	5,8	5,8	5,8	6,1	5,6	5,6	5,7	5,7	5,6
Saamiset	12,9	19,9	21,5	21,5	15,3	15,0	14,3	13,8	15,4
Laskennalliset verosaamiset	21,0	23,5	12,3	49,8	23,3	17,7	18,1	10,4	27,1
	1 323,4	1 330,1	1 330,0	1 397,6	1 144,2	1 252,4	1 248,3	1 245,4	1 107,9
Lyhytaikaiset varat									
Vaihto-omaisuus	40,1	38,3	37,6	35,1	40,3	40,4	39,8	36,1	38,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	367,6	477,8	358,5	231,8	286,3	264,0	307,6	287,3	211,8
Muut rahoitusvarat	443,6	418,5	357,7	373,8	192,6	225,7	231,8	518,6	268,6
Rahavarat	17,5	18,6	16,3	18,3	28,9	21,2	26,6	21,5	25,7
	868,8	953,2	770,1	659,0	548,1	551,3	605,8	863,5	544,6
Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	32,8	16,2	35,3	19,4	7,6	26,2	11,2	34,7	7,6
Varat yhteensä	2 225,0	2 299,5	2 135,4	2 076,0	1 699,9	1 829,9	1 865,3	2 143,6	1 660,1

Konsernin tase									
Milj. euroa	31.3. 2008	30.6. 2008	30.9. 2008	31.12. 2008	31.3. 2007	30.6. 2007	30.9. 2007	31.12. 2007	31.12. 2006
OMA PÄÄOMA JA VELAT									
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
Osakepääoma	75,4	75,4	75,4	75,4	75,4	75,4	75,4	75,4	75,4
Muu oma pääoma	890,3	978,0	887,6	696,3	538,4	569,0	605,1	909,9	524,5
	965,7	1 053,4	963,0	771,7	613,8	644,4	680,5	985,3	599,9
Vähemmistöosuus	1,1	0,8	0,8	1,1	1,2	1,4	1,6	1,7	1,6
Oma pääoma yhteensä	966,8	1 054,2	963,8	772,8	615,0	645,8	682,1	987,0	601,5
Pitkäaikaiset velat									
Laskennalliset verovelat	150,1	176,3	149,1	120,6	116,2	117,5	118,7	144,5	115,7
Rahoitusvelat	258,9	226,9	242,8	261,1	280,0	317,7	313,6	269,6	286,9
Eläkeveloitteet	14,0	12,2	2,2	6,1	8,4	6,8	11,8	15,8	7,0
	423,0	415,4	394,1	387,8	404,6	442,0	444,1	429,9	409,6
Lyhytaikaiset velat									
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat velat									
Varaukset	53,8	54,3	53,3	61,5	57,1	59,1	56,5	53,6	55,7
Rahoitusvelat	55,2	53,2	51,9	48,5	50,0	78,3	70,3	54,5	56,6
Ostovelat ja muut velat	718,7	709,1	672,3	803,9	568,6	566,0	579,2	610,4	533,7
Myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat									
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,7	10,0	0,0	0,0
	835,2	829,9	777,5	915,4	680,3	742,1	739,1	726,7	649,0
Velat yhteensä	1 258,2	1 245,3	1 171,6	1 303,2	1 084,9	1 184,1	1 183,2	1 156,6	1 058,6
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 225,0	2 299,5	2 135,4	2 076,0	1 699,9	1 829,9	1 865,3	2 143,6	1 660,1

Segmenttikohtaiset tiedot								
Liikevaihto vuosineljänneksittäin								
Milj. euroa	1.1.-31.3. 2008	1.4.-30.6. 2008	1.7.-30.9. 2008	1.10.-31.12. 2008	1.1.-31.3. 2007	1.4.-30.6. 2007	1.7.-30.9. 2007	1.10.-31.12. 2007
Reittiliikenne	423,2	438,9	447,4	426,2	391,2	434,0	432,6	427,5
Lomaliikenne	139,3	84,8	93,7	136,8	116,6	83,1	90,1	119,8
Lentotoimintapalvelut	109,9	111,5	108,6	115,8	110,8	99,8	109,9	113,4
Matkapalvelut	21,1	20,6	18,3	17,9	20,7	22,4	19,0	20,2
Konsernieliminoinnit	-117,0	-109,7	-108,3	-116,4	-110,8	-101,2	-106,4	-112,2
Yhteensä	576,5	546,1	559,7	580,3	528,5	538,1	545,2	568,7

Liikevoitto ilman myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja järjestelykuluja vuosineljänneksittäin								
Milj. euroa	1.1.-31.3. 2008	1.4.-30.6. 2008	1.7.-30.9. 2008	1.10.-31.12. 2008	1.1.-31.3. 2007	1.4.-30.6. 2007	1.7.-30.9. 2007	1.10.-31.12. 2007
Reittiliikenne	-0,4	1,9	-4,0	-27,6	-0,3	27,7	28,8	20,0
Lomaliikenne	11,1	-2,5	6,0	12,1	5,6	1,1	7,8	9,7
Lentotoimintapalvelut	2,5	4,4	1,9	5,0	3,3	1,3	2,7	3,0
Matkapalvelut	0,4	1,4	1,3	-1,0	1,3	1,2	1,3	-0,9
Kohdistamattomat erät	-2,5	0,0	-2,4	-1,0	-4,1	-4,1	-1,4	-7,4
Yhteensä	11,1	5,2	2,8	-12,5	5,8	27,2	39,2	24,4

4. HANKITUT LIKETOIMINNOT

Finnair-konserniin kuuluva Oy Aurinkomatkat-Suntours Ltd Ab teki 23.10.2007 sopimuksen, jolla se osti osake-enemmistön kaikista kolmesta Calypso-yritysryhmään kuuluvasta venäläisestä yhtiöstä. Osakekannasta 80 % ja määräysvalta siirtyi tammikuussa 2008, jolloin yhtiö liitettiin osaksi konsernia. Käteisellä maksettu kauppahinta oli 2,5 miljoonaa euroa. Liikearvon, 2,5 miljoonaa euroa, syntyminen perustuu johdon arvion mukaan siihen, että yrityskaupalla Aurinkomatkat hakee tukevaa jalansijaa Venäjän kasvavilla matkailumarkkinoilla. Kauppa vahvistaa myös synergiaetuja Suomenlahden molemmin puolin. Yrityksen tilikauden 2008 tulos, -2,0 miljoonaa euroa, sisältyy konsernin vuoden 2008 tuloslaskelmaan. Yrityksen liikevaihto tilikaudelta 2008 5,3 miljoonaa euroa sisältyy täysimääräisenä konsernin liikevaihtoon. Yritys on ollut koko tilikauden konsernissa. Tilikauden 2008 aikana on Horizon Travel -osakkeista maksettu käteisellä 0,4 miljoonaa lisäkauppahintaa. Kauppahinnasta on syntynyt 0,4 miljoonan liikearvo.

Hankittujen varojen ja vastaanotettujen velkojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:		
Milj. euroa	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,1	0,1
Rahavarat	0,3	0,3
Varat yhteensä	0,4	0,4
Muut velat	-0,3	-0,3
Nettovarat	0,1	0,1
Vähemmistön osuus (20 %)	0,0	
Ostetut nettovarat	0,1	
Hankintameno	2,9	
Liikearvo <small>(liite 16)</small>	2,9	
Rahana maksettu kauppahinta	2,9	
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	-0,3	
Rahavirtavaikutus	2,6	

5. MYYDYT JA MYYTÄVÄKSI LUOKITELLUT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT

Konsernilla oli tilikauden alussa optioita hankkia Norwegian Air Shuttle ASA:n osakkeita ja kasvattaa omistusosuuttaan Norwegian Air Shuttle ASA:ssa noin 10 prosenttiin. Optioita ei käytetty tilikauden 2008 loppuun mennessä, jolloin niiden käyttöoikeus päättyi. Sopimuksen perusteella Norwegian Air Shuttle ASA maksaa konsernille määrän, joka vastaa 50 prosenttia FlyNordic'in tilauslentotoiminnan voitosta 30.6.2007 alkavalla ja 31.10.2008 päättyvällä jaksolla. Sopimuksen mukaan tämä summa tulee maksettavaksi 31.12.2008. Tilinpäätökseen 31.12.2008 ei ole kirjattu voitto-osuutta, koska Norwegian Air Shuttle ASA:n laskelmat olivat keskeneräiset.

Myytujen toimintojen nettovarot ja -velat		
Milj. euroa	2008	2007
Rahavarat	0,0	1,7
Aineettomat hyödykkeet	0,0	1,9
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,0	2,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,0	31,4
Ostovelat ja muut velat	0,0	-38,7
Yhteensä	0,0	-1,0
Luovutusvoitto	0,0	19,7
Vastike yhteensä	0,0	18,7
Maksetut rahavarat	0,0	2,3
Luovutetun tytäryhtiön rahavarat	0,0	-1,7
Luovutusten nettorahavirta	0,0	0,6

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät

Reittiliikenne-segmentissä on luokiteltu myytävänä olevaksi yksi MD-11-lentokone, koska sen kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään omaisuuserän myynnistä liiketoiminnallisen käytön sijaan. Yhtiön johdossa on tehty päätös myynnistä, joka pyritään toteuttamaan vuoden 2009 aikana. Myytävä lentokone on myytävissä nykyisessä kunnossaan alan yleisin ja tavanomaisin ehdoin. Kyseisen lentokoneen ja moottorien poistot on lopetettu luokitteluhetkellä. Konsernin omistaman MD-11-koneen myynnistä on jo sovittu.

Reittiliikenne-segmentissä luokiteltiin vuonna 2007 myytävänä oleviksi yksi MD-11-lentokone, kuusi MD-80-lentokonetta ja kolme ATR-72-lentokonetta, koska niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tuli kertymään omaisuuserän myynnistä liiketoiminnallisen käytön sijaan ja kyseisten lentokoneiden ja moottorien poistot lopetettiin luokitteluhetkellä. Yhtiön johdossa oltiin tehty päätös myynnistä, joka toteutettiin kevään 2008 aikana suunnitellusti.

Lentokalustosta ei ole tilikaudella 2008 kirjattu arvonalennuksia (vuonna 2007 kirjattiin yhteensä 3,0 miljoonaa euroa), kun omaisuus arvostettiin myyntihintoihin myyntikuluilla vähennettynä. Arvonalennukset on esitetty tuloslaskelmassa poistojen ryhmässä.

Myytävä olevien omaisuuserien kirjanpitoarvot		
Milj. euroa	31.12.2008	31.12.2007
Lentokalusto	19,4	34,7
Yhteensä	19,4	34,7

6. VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN

Milj. euroa	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Laitevalmistukset	0,9	1,2
Raskashuollot	0,7	1,8
Yhteensä	1,6	3,0

7. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Milj. euroa	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitto	6,1	10,7
Myyntivoitto osakkeista	0,1	0,0
Tytäryritysten luovutukset	0,0	22,7
Vuokratulot	4,0	4,4
Muut	16,9	15,0
Yhteensä	27,1	52,8

Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät frequent flyer -tuottoja 7,0 miljoonaa euroa (6,0) sekä tilikauden aikana kirjatut julkiset avustukset 1,7 miljoonaa euroa (1,6). Loppuosa muodostuu useista eristä, jotka eivät yksittäisinä ole merkittäviä.

8. MATERIAALIT JA PALVELUT

Milj. euroa	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Materiaalit ja palvelut		
Korjaamojen aineostot	39,7	32,5
Maaselvitys- ja catering-kulut	146,6	154,3
Lentotoiminnan polttoaineet	567,9	439,9
Valmismatkatoiminnan kulut	138,9	120,6
Lentokaluston korjaus ja huolto	56,4	44,2
Tietohallintopalvelut	49,5	52,3
Muut erät ¹⁾	55,8	53,1
Yhteensä	1 054,8	896,9

Liiketoiminnan muihin kuluihin ei sisälly tutkimus- ja tuotekehityskuluja.

¹⁾ Muodostuu useista eristä, jotka eivät yksittäisinä ole merkittäviä.

9. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

Milj. euroa	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	427,7	417,8
Eläkekulut	80,5	80,0
Muut henkilösivukulut	32,8	43,7
Yhteensä	541,0	541,5

Henkilöstökuluihin sisältyi tilikautena 2008 konsernin yt-neuvotteluissa sovittujen ratkaisujen toteuttamiseksi kertaluontoisena järjestelykuluna 2,4 miljoonan euron erä.

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	
EUR	Palkat ja palkkiot
Toimitusjohtaja	
Jukka Hienonen	1 061 534
Toimitusjohtajan sijainen	
Henrik Arle	636 020
Hallituksen jäsenet	
Christoffer Taxell	67 187
Kari Jordan	41 344
Satu Huber	33 634
Markku Hyvärinen	37 608
Veli Sundbäck	36 600
Pekka Timonen	26 127
Sigurdur Helgason	40 542
Kalevi Alestalo	10 400
Ursula Ranin	39 011

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten osakeperusteisista palkkioista on kerrottu enemmän liitetiedossa 26.

Henkilöstön kannustinjärjestelmä

Konsernissa on käytössä kullekin liiketoimintayksikölle erikseen määritelty tasapainoitettuun tuloskorttiin perustuva kannustinjärjestelmä, jonka piiriin kuuluu valtaosa Finnair-konsernin henkilöstöstä. Palkkioiden yhteismäärä vuonna 2008 oli 11,2 miljoonaa euroa (12,9).

Henkilöstörahastosiirto

Finnair-konsernilla on voittopalkkiojärjestelmä, joka mahdollistaa henkilöstön osallistumisen konsernin tuloksen ja sijoitetun pääoman tuoton perusteella maksettavaan voittopalkkioon. Voittopalkkio maksetaan henkilöstörahastolle, joka on sitoutunut sijoittamaan osan voittopalkkiosta Finnair Oyj:n osakkeisiin. Henkilösivukuluihin sisältyy 0,0 miljoonaa euroa voittopalkkiota (9,5).

Milj. euroa	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Henkilösivukulut		
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	74,7	73,8
Eläkekulut – etuusperusteiset järjestelyt, vapaaehtoinen	5,3	5,7
Muut etuusperusteiset kulut	0,5	0,5
Muut henkilösivukulut	32,8	43,7
Yhteensä	113,3	123,7

Johdon eläke-edut

Emoyhtiön toimitusjohtajan, johtoryhmän jäsenten ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien eläkejärjestelyt ovat yksilöllisiä, sopimusten eläkeikä vaihtelee 60–65 vuoteen. Kaikki johdon eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia.

10. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. euroa	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Poistot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä		
Rakennukset	5,3	4,9
Lentokalusto	84,1	89,9
Muu kalusto	10,5	8,9
	99,9	103,7
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Muut aineettomat hyödykkeet	10,3	8,9
	10,3	8,9
Yhteensä	110,2	112,6

11. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Milj. euroa	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Liiketoiminnan muut kulut		
Lentokaluston leasemaksut	82,6	81,2
Rahtikapasiteetin vuokrat	8,4	13,1
Lentokapasiteetin muut vuokrat	29,5	14,3
Toimitila ja muut vuokrat	31,4	36,4
Liikennöimismaksut	188,5	154,3
Myynti- ja markkinointikulut	103,9	92,0
Tietohallintokulut ja paikanvarausmaksut	33,0	35,7
Muut erät ¹⁾	160,1	116,8
Yhteensä	637,4	543,8

¹⁾ Muodostuu useista eristä, jotka eivät yksittäisinä ole merkittäviä.

Muihin eriin sisältyy tilintarkastuspalkkioita seuraavasti:		
Milj. euroa	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Tilintarkastuspalkkiot		
PricewaterhouseCoopers Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	0,2	0,2
Veroneuvonta	0,1	0,0
Muut palkkiot	0,0	0,0
Yhteensä	0,3	0,2
Muut	0,0	0,0

12. RAHOITUSTUOTOT

Milj. euroa	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Korkotuotot		
Korkotuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä varoista	18,9	10,4
Muut korkotuotot	0,0	0,5
	18,9	10,9
Osinkotuotot	0,0	0,2
Muut rahoitustuotot	0,3	0,0
Kurssivoitot	2,9	6,1
Yhteensä	22,1	17,2

13. RAHOITUSKULUT

Milj. euroa	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Korkokulut		
Korkokulut käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavista rahoitusveloista	1,4	1,9
Korkokulut jaksotettuun hankintamenuun arvostettavista rahoitusveloista	12,4	14,2
Rahoitusleasing-korot	2,9	1,2
	16,7	17,3
Kurssitappiot	0,0	1,8
Muut rahoituskulut	10,0	0,8
Yhteensä	26,7	19,9

Konsernin suojauslaskennan tehokkuustestauksessa todettiin, että sekä rahavirran, että käyvän arvon suojaus on tehokasta. Näin ollen rahoituseriin ei sisälly tehottomuutta 2008 eikä myöskään vertailuvuonna 2007. Rahoitustuottoihin sisältyy käyvän arvon suojausinstrumenteista ja suojattavasta riskistä johtuvista suojauskohteista yhtäläinen määrä voittoja ja tappioita.

14. TULOVEROT

Tilikauden verot	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Milj. euroa		
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	1,5	8,2
Aiempia tilikausia koskevat oikaisut	-1,1	0,0
Laskennalliset verot	-15,0	28,6
Yhteensä	-14,6	36,8

Konsernin tuloslaskelmaan sisältyvä verokulu poikkeaa seuraavalla tavalla teoreettisesta summasta, joka saadaan käyttämällä konsernin kotimaan verokantaa (26 %):	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Milj. euroa		
Voitto ennen veroja	-56,4	138,9
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	14,7	-36,1
Ulkomaisten tytäryritysten erilaiset verokannat	0,0	0,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,1	0,0
Verovapaat tulot	-0,1	-0,8
Vähennyskelvottomat kulut	-0,4	-0,3
Tappioiden laskennallinen verosaaminen	0,3	0,4
Tuloverot yhteensä	14,6	-36,8
Efektiiivinen verokanta	25,8 %	26,5 %

15. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeiden kaupankäynnillä painotettuun keskihintaan.

		1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Tilikauden voitto	milj. euroa	-42,0	101,6
Keskimääräinen painotettu osakemäärä	1 000 kpl	127 970	98 032
Laimentamaton ja laimennettu osakekohtaisen tulos	euroa	-0,33	1,04
Tilikauden tulos	milj. euroa	-42,0	101,6
Keskimääräinen painotettu osakemäärä	1 000 kpl	127 970	98 032

Osinko

Maksettu osinko on ollut 31,9 miljoonaa euroa (0,25 euroa osakkeelta) vuonna 2008 ja 8,9 miljoonaa euroa (0,10 euroa osakkeelta) vuonna 2007. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa ei makseta tilikaudelta 2008.

16. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Tilinpäätös 31.12.2007				
Milj. euroa	Liittymis- maksut	Tietokone- ohjelmat	Liikearvo	Yhteensä
Hankintamenot				
Hankintameno 1.1.2007	1,7	98,2	2,3	102,2
Lisäykset	0,4	15,7		16,1
Tytäryhtiöhankinnat			0,3	0,3
Vähennykset		-12,2	-1,8	-14,0
Siirrot erien välillä		3,8	0,0	3,8
Hankintameno 31.12.2007	2,1	105,5	0,8	108,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset				
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2007	0,0	-54,7		-54,7
Poistot		-9,1	0,0	-9,1
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot		2,0		2,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2007	0,0	-61,8	0,0	-61,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2007				
	2,1	43,7	0,8	46,6
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	1,7	43,5	2,3	47,5
Tilinpäätös 31.12.2008				
Milj. euroa	Liittymis- maksut	Tietokone- ohjelmat	Liikearvo	Yhteensä
Hankintamenot				
Hankintameno 1.1.2008	2,1	105,5	0,8	108,4
Lisäykset	0,1	12,6		12,7
Tytäryhtiöhankinnat			2,9	2,9
Vähennykset	-0,2	-4,1	0,0	-4,3
Siirrot erien välillä		0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.2008	2,0	114,0	3,7	119,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset				
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2008	0,0	-61,8	0,0	-61,8
Poistot		-10,3	0,0	-10,3
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot		0,5		0,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2008	0,0	-71,6	0,0	-71,6
Kirjanpitoarvo 31.12.2008				
	2,0	42,4	3,7	48,1
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	2,1	43,7	0,8	46,6

FlyNordicin myynnin yhteydessä vuonna 2007 poistui FlyNordicin taseessa ollut 1,8 miljoonan euron liikearvo ja reittiliikenteelle kohdistettua liikearvoa jäi 0,5 miljoonaa euroa. Konsernin maksaessa vuonna 2008 lisäkauppahintaa Ou Horizon Travel yhtiöstä kirjattiin siitä yhteydessä 0,4 miljoonan euron liikearvo. Ou Horizon Travel kokonaisliikearvo on 0,7 miljoonaa euroa. Konsernin hankkiessa Calypso yhtiöiden osakkeita, kirjattiin hankinnan yhteydessä 2,5 miljoonan euron liikearvo. Arvon alentumistestauksen jälkeen todettiin, ettei arvonalentumistappiota tarvitse kirjata. Arvon alentumistestauksessa kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin budjetteihin ja ennusteisiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Käytetty diskonttaus korko on 20,0 % (konsernin WACC 9,5 %). Keskeinen oletus budjeteille ja ennusteille on tuottojen ja kulujen 2 %:n kasvu.

Johdon näkemyksen mukaan arvonnäyttämisen herkipänä muuttujana on käytettävissä oleva diskonttaus korko. Käytetty kasvuennuste 2 % on alle alan keskiarvon kyseisessä liiketoiminnassa. Kasvuennusteeseen perustuvan herkkyyksianalyysiin perustuen jos kasvuvauhti olisi 0 %, ei konsernilla syntyisi siitäkään huolimatta arvonalentumiskirjaustarvetta.

Mikäli käytetty diskonttokorko kasvaisi 10 %, niin arvonalentumiskirjaustarve olisi 0,2 miljoonaa euroa.

Yhtiön johdon tekemien herkkyyksianalyysien perusteella johdon näkemyksen mukaan nähtävissä olevilla perusteilla ei tulisi olemaan alaskirjaustarvetta liikearvosta.

17. AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Tilinpäätös 31.12.2007						
Milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset	Lentokalusto	Muu kalusto	Ennakot	Yhteensä
Hankintamenot						
Hankintameno 1.1.2007	1,7	187,7	1 629,7	241,8	72,9	2 133,8
Lisäykset	0,0	0,0	305,8	4,6	36,0	346,4
Vähennykset	0,0	-3,6	-86,6	-4,5	-0,2	-94,9
Siirrot erien välillä			0,0	0,0		0,0
Siirto myytäväksi luokitellusta omaisuudesta			-353,3			-353,3
Hankintameno 31.12.2007	1,7	184,1	1 495,6	241,9	108,7	2 032,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	0,0	-107,3	-812,6	-201,6	0,0	-1 121,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2007		-4,9	-89,9	-8,9		-103,7
Poistot			318,6			318,6
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot		1,0	39,1	3,4		43,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2007	0,0	-111,2	-544,8	-207,1	0,0	-863,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	1,7	72,9	950,8	34,8	108,7	1 168,9
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	1,7	80,4	817,1	40,2	72,9	1 012,3

Tilinpäätös 31.12.2008						
Milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset	Lentokalusto	Muu kalusto	Ennakot	Yhteensä
Hankintamenot						
Hankintameno 1.1.2008	1,7	184,1	1 495,6	241,9	108,7	2 032,0
Lisäykset	0,0	31,6	199,1	26,6	2,9	260,2
Vähennykset	0,0	-6,8	-156,5	-0,9	-7,5	-171,7
Siirrot erien välillä			0,0	0,0		0,0
Siirto myytäväksi luokitellusta omaisuudesta			-93,4			-93,4
Hankintameno 31.12.2008	1,7	208,9	1 444,8	267,6	104,1	2 027,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset						
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2008	0,0	-111,2	-544,8	-207,1	0,0	-863,1
Poistot		-5,3	-84,1	-10,5		-99,9
Kertyneet poistot myytäväksi luokitellusta omaisuudesta			74,0			74,0
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot		6,8	126,8	0,4		134,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2008	0,0	-109,7	-428,1	-217,2	0,0	-755,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	1,7	99,2	1 016,7	50,4	104,1	1 272,1
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	1,7	72,9	950,8	34,8	108,7	1 168,9

Velkojen vakuudeksi pantattujen lentokoneiden kirjanpito-arvo vuonna 2008 on 243,8 miljoonaa euroa (324,4).

Muu kalusto pitää sisällään konttorikoneita, kalusteita, autoja ja lentokentällä käytössä olevia kuljetusajoneuvoja.

Poistoajan ja jäännösarvon muuttaminen rakennusten poistoissa vuonna 2007 vaikuttaa 0,8 miljoonaa euroa tulosta ennen veroja parantavasti. Tulosvaikutuksen odotetaan olevan samaa suuruusluokkaa vuonna 2009.

Rahoitusleasing-järjestelyt

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing-sopimuksella vuokrattuja hyödykkeitä:

Tilinpäätös 31.12.2007			
Milj. euroa	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 31.12.2007	8,2	8,7	16,9
Kertyneet poistot	-4,2	-7,0	-11,2
Kirjanpitoarvo	4,0	1,7	5,7
Milj. euroa	2008	2009–2012	2013–
Leasing-maksut	4,9	6,7	0,5
Diskonttaus	0,7	1,2	0,2
Nykyarvo	4,2	5,5	0,3

Tilinpäätös 31.12.2008			
Milj. euroa	Rakennukset	Muu kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	8,2	8,7	16,9
Lisäykset	15,8	21,5	37,3
Hankintameno 31.12.2008	24,0	30,2	54,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2008	-4,2	-7,0	-11,2
Poistot	-1,5	-4,4	-5,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2008	-5,7	-11,4	-17,1
Kirjanpitoarvo	18,3	18,8	37,1
Tilinpäätös 31.12.2007			
Milj. euroa	2009	2010–2013	2014–
Leasing-maksut	7,4	25,4	31,2
Diskonnttaus	2,7	9,9	10,4
Nykyarvo	4,7	15,5	20,8

Rahoitusleasing-järjestelyissä olevat rakennukset poistetaan suunnitelman mukaan 6–21 vuodessa ja muu kalusto poistetaan suunnitelman mukaan 5 vuodessa. Tilikaudella eikä vertailukautena ole kirjattu rahoitusleasing-sopimuksista muuttuvia vuokria.

18. OSUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Konsernin osuus osakkuusyritysten (kaikki ovat julkisesti noteeraamattomia) tuloksesta, omaisuuseristä ja veloista on esitetty alla:

Milj. euroa	31.12.2008	31.12.2007
Tilikauden alussa	5,7	5,6
Osuus kauden tuloksesta	0,3	0,1
Lisäykset	0,1	0,0
Vähennykset	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	6,1	5,7

Tiedot konsernin osakkuusyrityksistä						
Tilinpäätös 31.12.2007						
	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio	Omistusosuus, %
Suomen Jakelutiet Oy	Suomi	0,8	0,1	0,3	0,1	47,50
Toivelomat Oy	Suomi	0,3	0,1	0,2	0,0	48,30
Amadeus Estonia	Viro	0,7	0,1	0,8	0,2	33,25
Kiinteistö Oy Lentäjäntie 1	Suomi	35,5	27,4	1,3	0,0	28,33
Kiinteistö Oy Lentäjäntie 3	Suomi	11,3	9,4	0,6	0,0	39,12
Yhteensä		48,6	37,1	3,2	0,3	
Tilinpäätös 31.12.2008						
	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio	Omistusosuus, %
Suomen Jakelutiet Oy	Suomi	0,8	0,1	0,3	0,1	47,50
Toivelomat Oy	Suomi	0,3	0,1	0,3	0,0	48,30
Amadeus Estonia	Viro	0,7	0,1	0,8	0,1	33,25
Finnish Aircraft Maintenance Oy	Suomi	6,2	2,6	3,6	0,4	50,00
Kiinteistö Oy Lentäjäntie 1	Suomi	32,2	24,3	1,4	0,0	28,33
Kiinteistö Oy Lentäjäntie 3	Suomi	10,9	9,0	0,6	0,0	39,12
Yhteensä		51,1	36,2	7,0	0,6	

Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon 31.12.2008 ja 31.12.2007 ei sisälly liikearvoa.

Aurinkomatkojen osakkuusyritys Toivelomat toimii Finnair-konsernissa tukipalveluiden tuottajana kahdella sektorilla: konserni-yritysten lähetykspalveluiden kuljetuksessa ja lentokentällä kenttäedustajana. Amadeus Finlandin omistus Amadeus Estoniassa takaa Virossa toimiville suomalaisyrityksille yhtenäiset tuotteet ja palvelut ja auttaa osaltaan kasvattamaan virolaisten matkatoimistojen ja suomalaisten matkapalvelutuottajien yhteistyötä. Amadeus Finlandin osakkuusyritys Suomen Jakelutiet tuottaa Suomen Hotellivarauksille varausjärjestelmän sekä matkatoimistoverkon palvelut kotimaan hotellimyyntiä varten. Finnair Oyj ja Finncomm Airlines ovat peustaneet tilikauden 2008 aikana Finnish Aircraft Maintenance Oy nimisen yhtiön, joka erikoistuu regional-luokan lentokoneiden huoltopalveluihin.

19. SAAMISET, PITKÄAIKAISET

	31.12. 2008	31.12. 2007
Milj. euroa		
Lainasaamiset	0,2	0,2
Muut saamiset	21,3	13,6
Yhteensä	21,5	13,8

Tilinpäätös 31.12.2007

Milj. euroa	Lainasaamiset	Muut saamiset	Yhteensä
Tilikauden alussa	0,3	15,1	15,4
Lisäykset	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	-0,1	-1,5	-1,6
Tilikauden lopussa	0,2	13,6	13,8

Tilinpäätös 31.12.2008

Milj. euroa	Lainasaamiset	Muut saamiset	Yhteensä
Tilikauden alussa	0,2	13,6	13,8
Lisäykset	0,0	7,7	7,7
Vähennykset	0,0	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	0,2	21,3	21,5

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta, siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan.

Saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

Saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 32.

20. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2007 aikana:				
Milj. euroa	1.1. 2007	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12. 2007
Laskennalliset verosaamiset				
Työsuhde-etuudet	5,5	-1,4	0,0	4,1
Vahvistetut tappiot	4,5	-4,5	0,0	0,0
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	1,9	-1,4	0,0	0,5
Rahoitusleasing	1,5	-0,4	0,0	1,1
Tuloutus	0,2	0,1	0,0	0,3
Kiinteiden kulujen aktivointi	0,4	0,0	0,0	0,4
Raskashuoltojaksotukset	5,4	-2,8	0,0	2,6
Osakeanti	0,0	1,1	0,0	1,1
Muut väliaikaiset erot	7,7	0,0	-7,4	0,3
Yhteensä	27,1	-9,3	-7,4	10,4
Laskennalliset verosaamiset, jotka ovat hyödynnettävissä yli 12 kk:n kuluttua	18,2			8,3
Laskennalliset verovelat				
Kertyneet poistoerot	24,9	16,4	0,0	41,3
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	89,0	3,5	0,0	92,5
Kiinteiden kulujen aktivointi	0,1	0,0	0,0	0,1
Tuloutus käypään arvoon	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut väliaikaiset erot	1,7	-0,6	0,0	1,1
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	0,0	0,0	9,5	9,5
Yhteensä	115,7	19,3	9,5	144,5
Laskennalliset verovelat, jotka ovat hyödynnettävissä yli 12 kk:n kuluttua	8,3			133,8

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu suomalaisten tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden jakamatta olevista voittovaroista, koska useimmissa tapauksissa nämä tulokset siirretään yhtiölle ilman veroseuraamuksia.

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2008 aikana:				
Milj. euroa	1.1. 2008	Kirjattu tulospäätelmään	Kirjattu omaan pääomaan	31.12. 2008
Laskennalliset verosaamiset				
Työsuhde-etuudet	4,1	-2,5	0,0	1,6
Vahvistetut tappiot	0,0	3,7	0,0	3,7
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	0,5	-0,5	0,0	0,0
Rahoitusleasing	1,1	1,0	0,0	2,1
Tuloutus	0,3	-0,1	0,0	0,2
Kiinteiden kulujen aktivointi	0,4	-0,3	0,0	0,1
Raskashuoltojaksotukset	2,6	0,0	0,0	2,6
Osakeanti	1,1	-1,1	0,0	0,0
Muut väliaikaiset erot	0,3	0,4	0,0	0,7
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	0,0	0,0	38,8	38,8
Yhteensä	10,4	0,6	38,8	49,8
Laskennalliset verosaamiset, jotka ovat hyödynnettävissä yli 12 kk:n kuluttua	8,3			7,3
Laskennalliset verovelat				
Kertyneet poistoerot	41,3	-18,1	0,0	23,2
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	92,5	3,8	0,0	96,3
Kiinteiden kulujen aktivointi	0,1	-0,1	0,0	0,0
Tuloutus käypään arvoon	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut väliaikaiset erot	1,1	0,0	0,0	1,1
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	9,5	0,0	-9,5	0,0
Yhteensä	144,5	-14,4	-9,5	120,6
Laskennalliset verovelat, jotka tulevat maksettavaksi yli 12 kk:n kuluttua	133,8			119,5

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu suomalaisten tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden jakamatta olevista voittovaroista, koska useimmissa tapauksissa nämä tulokset siirretään yhtiölle ilman veroseuraamuksia.

Mikäli ulkomaiset tytäryhtiöt jakaisivat kaikki voitonjakokelpoiset varat osinkoina emoyhtiölle, se aiheuttaisi 0,7 miljoonan euron verovaikutuksen (0,3).

Tappioiden laskennallinen verosaaminen perustuu yhtiön johdon laatimaan budjettiin pohjautuvan verotettavan tulon hyödyntämiseen seuraavien kolmen vuoden aikana.

21. VAIHTO-OMAISUUS

	31.12. 2008	31.12. 2007
Milj. euroa		
Aineet ja tarvikkeet	33,6	33,8
Keskeneräiset tuotteet	1,5	2,3
Yhteensä	35,1	36,1

Tilikauden aikana on tuloutunut 0,2 miljoonaa euroa nettorealisointiarvon ja kirjanpitoarvon erotuksesta (-0,2). Ero on tuloutettu korjaamon aineostoihin, liite 8.

Nettorealisointiarvoon merkityn vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo on 5,6 miljoonaa euroa. (6,3). Vaihto-omaisuutta ei ole pantattuna konsernin veloista.

22. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

	31.12. 2008	31.12. 2007
Milj. euroa		
Myyntisaamiset	89,6	126,6
Saamiset osakkuusyryyksiltä	1,7	0,2
Siirtosaamiset	42,7	41,4
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	57,9	75,6
Muut saamiset	39,9	43,5
Yhteensä	231,8	287,3
Myyntisaamisten ikäjakauma		
	31.12. 2008	31.12. 2007
Erääntymättömät	83,9	110,7
Erääntynyt alle 60 pv	5,5	10,5
Erääntynyt yli 60 pv	0,2	5,4
Yhteensä	89,6	126,6

Luottotappiot myytisaamisista

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 1,9 miljoonaa euroa (0,9).

Erääntymättömiin ja erääntyneisiin saamisten eriin ei sisälly mitään suuria luottoriskikeskittymiä hyvän asiakaskannan hajauttamisen johdosta.

23. MUUT RAHOITUSVARAT, LYHYTAIKAISET

	31.12. 2008	31.12. 2007
Milj. euroa		
Talletukset, yritys- ja sijoitustodistukset sekä valtion joukkovelkakirjalainat	364,7	493,0
Noteeratut osakkeet	6,2	22,6
Noteeraamattomat osakkeet	2,9	3,0
Yhteensä	373,8	518,6
Vastapuolien luottoluokittelu		
	31.12. 2008	31.12. 2007
Milj. euroa		
Parempi kuin A	219,4	410,4
A	4,9	0,0
BBB	4,9	6,0
Luottoluokittelemattomat	144,6	102,2
Yhteensä	373,8	518,6

Ulkomaiset noteeratut osakkeet on arvostettu tilinpäätöspäivän päätöskurssiin ja muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän keskimurssilla.

Konsernin rahavarojen sijoittamisesta ja rahoituspolitiikasta kerrotaan tarkemmin liitteessä 31.

Rahavarojen käyvät arvot ja IFRS-luokittelu on esitetty liitetiedossa 32.

24. RAHAVARAT

	31.12. 2008	31.12. 2007
Milj. euroa		
Käteinen raha ja pankkitalletukset	18,3	21,5

Rahavarat sisältävät käteisvarat ja vaadittaessa nostettavia pankkitalletuksia. Ulkomaan rahamääräiset rahat ja pankkitalletukset on arvostettu tilinpäätöspäivän keskimurssiin.

25. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT TIEDOT

	Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma, euroa	Ylikurssirahasto, euroa	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, euroa
1.1.2007	88 756 358	75 442 904,30	20 407 351,01	
Osakeanti	39 379 757			244 880 581,34
31.12.2007	128 136 115	75 442 904,30	20 407 351,01	244 880 581,34
Osakepalkkiojärjestelmän osakeosuudet ja varainsiirtoverot				2 267 230,49
31.12.2008	128 136 115	75 442 904,30	20 407 351,01	247 147 811,83

	Omien osakkeiden lukumäärä	Hinta, euroa	Keskihinta, euroa
1.1.2008	151 903	1 525 660,07	10,04
Omien osakkeiden hankinta	598 097	4 735 765,56	7,92
Omien osakkeiden luovutus	-364 912	-3 196 809,21	8,76
Omien osakkeiden palautus yhtiölle	2 341	0,00	0,00
31.12.2008	387 429	3 064 616,42	7,91

Kaikki liikkeellelasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Lunastusvelvollisuuslauseke

Finnair Oyj:n yhtiöjärjestyksessä ei ole lunastusvelvollisuuspykälää.

OMAA PÄÄOMAAN SISÄLTYVÄT RAHASTOT**Osakeanti**

Osakeanti tilille kirjataan tilikauden päättyessä maksetut, mutta vielä rekisteröimättömien osakkeiden arvo.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto sisältää vuosina 1997–2006 syntyneitä emissiovoittoja transaktiokuluilla vähennettynä sekä omien osakkeiden myyntivoittoja veroilla vähennettynä.

Vararahasto

Vararahasto sisältää ennen 1997 tullutta osakeyhtiölain muutosta syntyneet emissiovoitot.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuttamisesta syntyneet muuntoerot.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sisältää osakeannin 29.11.–17.12.2007 emissiovoiton transaktiokuluilla vähennettynä sekä osakepalkitsemisjärjestelyyn liittyvät kirjaukset.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahasto sisältää rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvät arvot, sekä myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset hankintahetkestä alkaen vähennettynä laskennallisilla veroilla.

Käyvän arvon rahasto			
		31.12.	31.12.
Milj. euroa		2008	2007
Polttoaineen hintasuojaus		-153,1	55,3
Polttoaineen valuuttasuojaus		14,0	-20,0
Lease-maksujen suojaus		2,2	-3,9
Sitovien lentokonesostosopimusten suojaus		-0,9	-2,6
Lainojen suojaus		0,3	0,8
Myytävissä olevat rahoitusvarat		-11,8	6,7
Laskennallinen verosaaminen (verovelka)		38,8	-9,4
Yhteensä		-110,5	26,8

Oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjattujen arvostusten erääntymisajat							
Milj. euroa	2009	2010	2011	2012	2013	Myöhemmin	Yhteensä
Polttoaineen hintasuojaus	-87,0	-57,2	-8,9				-153,1
Polttoaineen valuuttasuojaus	7,0	6,3	0,7				14,0
Lease-maksujen suojaus	2,5	-0,3					2,2
Sitovien lentokonesostosopimusten suojaus	-0,9						-0,9
Lainojen suojaus	0,2	0,1					0,3
Myytävissä olevat rahoitusvarat	0,4					-12,2	-11,8
Laskennallinen verosaaminen (verovelka)	20,2	13,3	2,2	0,0	0,0	3,2	38,8
Yhteensä	-57,5	-37,8	-6,1	0,0	0,0	-9,0	-110,5

Johdannaiset tuloslaskelmassa

Käyvän arvon rahastosta on tilikauden 2008 aikana kirjattu tuloslaskelmaan kulujen vähennykseksi -51,7 miljoonaa euroa (11,5). Tästä -55,4 (8,1) miljoonaa euroa on polttoainekulujen ja 3,7 (3,4) miljoonaa euroa lentokoneiden leasekulujen oikaisuna. Lisäksi suojausrahastosta on kirjattu tilikauden 2008 taseeseen lentokaluston hankintamenon lisäykseksi 3,4 (13,3) miljoonaa euroa.

Finnair suojaa rahoituspolitiikkansa mukaisesti polttoaineestojaan enemmän kuin se IAS 39 -standardin tulkinnan mukaisesti saa kirjata käyvän arvon rahastoon. Tästä IAS 39 -suojauslaskennan ulkopuolisesta suojauksesta erääntyi ja kirjattiin tuloslaskelmaan tilikauden 2008 aikana liiketoiminnan muihin kuluihin -11,0 (1,3) miljoonaa euroa. Polttoainesuojauksen osuus oli -10,3 (-0,8) miljoonaa euroa ja valuuttasuojauksen -0,7 (2,1) miljoonaa euroa.

Käyvän arvon rahaston herkkyyshanalyysi

Mikäli Jet Fuel CIF NWE:n hinta olisi ollut 10 prosenttia korkeammalla tasolla, olisi rahaston saldo ollut 24 miljoonaa euroa parempi. Vastaavasti taas 10 prosenttia heikompi Jet Fuel CIF NWE:n hinta olisi pienentänyt rahastoa 24 miljoonaa euroa. Yhdysvaltain dollarin osalta 10 prosenttia heikompi taso olisi heikentänyt käyvän arvon rahaston saldoa 43,1 miljoonaa euroa ja 10 prosenttia vahvempi dollari olisi vaikuttanut positiivisesti 43,1 miljoonaa euroa. Korkojen muutoksella ei ole olennaista vaikutusta oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Oheisissa herkkyyshuviissa ei ole otettu huomioon laskennallisen verovelan (verosaamisen) muutosta.

Omat osakkeet

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Liitteessä 26 on lisätietoa osakepalkkiojärjestelmästä. Yhteensä konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno on 3,1 milj. euroa (1,5).

Finnair Oyj:n voitonjakokelpoiset varat	
Milj. euroa	31.12.2008
Voitto edellisiltä tilikausilta tilikauden lopussa	218,7
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	250,4
Tilikauden tulos	-10,3
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	458,7

Osingonjaon osalta lisäksi huomioitava negatiivinen käyvän arvo rahasto -111,7 miljoonaa euroa.

26. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Konsernilla on osakeperusteinen henkilöstön kannustinjärjestelmä.

FINNAIR OYJ:N OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMÄ 2007-2009

Finnair Oyj:n hallitus hyväksyi 22.3.2007 uuden osakepalkkiojärjestelmän vuosille 2007-2009. Osakepalkkiojärjestelmässä avainhenkilöillä on mahdollisuus saada palkkiona yhtiön osakkeita kolmelta vuoden pituiselta ansaintajaksolta sen mukaan kuin ansaintajaksolle asetetut tavoitteet on saavutettu. Lisäksi rahana maksettava osuus on 1,5-kertainen osakkeiden arvoon verrattuna.

Hallitus päättää vuosittain kullekin ansaintajaksolle asetettavat tavoitteet. Tavoitteet määritellään Finnair-konsernin taloudellisen kehityksen perusteella. Ansaintajaksolle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen määrää sen, kuinka suuri osa enimmäispalkkiosta maksetaan. Kolmivuotisella periodilla koko kol-

men vuoden osakepalkkioiden tuotto yhteensä voi kuitenkin olla enintään kolmen vuoden bruttoansiota vastaava määrä.

Ansaintajaksolta 2007 palkkiomaksun kriteerit olivat: osakekohtainen tulos (EPS) 0,70-1,20 euroa ja sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) 8-14 %. Tavoitteiden toteutumisen perusteella hallitus päätti maksaa ansaintajaksolta 2007 enimmäispalkkiosta 94,4 % ja ansaintajaksolta 2007 annettiin osakkeita yhteensä 364 912 kpl ja kirjattiin osakeperusteisia maksuja 9,0 miljoonaa euroa. Ansaintajaksolta 2008 maksetaan palkkiota, jos Finnair-konsernin EPS ylittää 0,50 euroa ja ROCE ylittää 8 %. Palkkio maksetaan täysimääräisenä, jos EPS on vähintään 1,10 euroa ja ROCE vähintään 14 %. Näiden arvojen välillä palkkio määräytyy lineaarisesti. Hallitus allokoii osakkeita ansaintajaksolle 2008 yhteensä 395 977 kpl. Kriteerit eivät täyttyneet, joten tilinpäätökseen 2008 ei ole kirjattu osakeperusteisia maksuja.

Maksetut osakepalkkiot vuodelta 2007	
	Osakkeiden lkm
Toimitusjohtaja	27 308
Toimitusjohtajan varamies	15 604
Muut johtoryhmän jäsenet (9)	86 472
Hallituksen jäsenet	0
Yhteensä maksettu	364 912
Myönnetyt osakepalkkioallokaatiot ansaintajaksolle 2008	
	Osakkeiden lkm
Toimitusjohtaja	29 085
Toimitusjohtajan varamies	16 620
Muut johtoryhmän jäsenet (9)	99 720
Hallituksen jäsenet	0
Yhteensä myönnetty	395 977

Vuodelta 2008 ei makseta osakepalkkioita koska kriteerit eivät täyttyneet.

27. ELÄKEVELVOITTEET

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee. Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä velvoitteet lasketaan käyttäen ennakoitua etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (project unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, rajamäärän ylittävältä osalta, kirjataan työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttokorkona valtion velkasitoumusten korkoa. Velkasitoumusten maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia.

Konsernin ulkomaisilla myyntitoimistoilla ja tytäryhtiöillä on erilaisia eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat eri maiden

paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Kaikki merkittävimmät eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu kotimaisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläketurva on maksupohjainen järjestely. Emoyhtiön toimitusjohtajan, johtoryhmän jäsenten ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien eläkejärjestelyt ovat yksilöllisiä, sopimusten eläkeikä vaihtelee 60–65 vuoteen. Myös kyseiset eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Konsernin kotimaisten yhtiöiden muu eläketurva (vapaaehtoinen) on pääsääntöisesti järjestetty Finnair Oyj:n eläkesäätiössä, jossa eläkejärjestelmät ovat etuuspohjaisia. Niissä määritellään eläketurvaa koskevat etuudet, työkyvyttömyyskorvaukset, työsuhteen päättymisen jälkeiset terveydenhuoltoon ja henkivakuutukseen liittyvät etuudet sekä työsuhteen irtisanomisen yhteydessä maksetut etuudet. Konsernin kaikki työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet ovat maksupohjaisia.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

Tuloslaskelman etuuspohjainen eläkekulu määräytyy seuraavasti	1.1.–31.12.	1.1.–31.12.
	2008	2007
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	9,2	10,5
Korkomenot	18,3	16,8
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto	-21,3	-21,4
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-0,9	-0,2
Yhteensä sisältyy henkilöstökuluihin	5,3	5,7

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli -44,7 miljoonaa euroa vuonna 2008 (15,8).

Taseessa esitetyt erät	1.1.–31.12.	1.1.–31.12.
	2008	2007
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	324,2	352,9
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-339,7	-389,5
	-15,5	-36,6
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	0,0	0,0
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) / tappiot (-)	21,6	52,4
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0,0	0,0
Nettovelka	6,1	15,8
Esitetty varauksia	0,0	0,0
Taseessa esitetty nettovelka	6,1	15,8

Taseen eläkevelka on vuonna 2008 6,1 miljoonaa euroa (15,8) eikä siihen liity eläkesäätiön ulkopuolisia eriä.

Eläkejärjestelyn varoihin sisältyy Finnair Oyj:n osakkeita käyvältään arvolta 0,7 miljoonaa euroa (1,1) sekä konsernin käytössä olevat rakennukset käyvältään arvoltaan 36,9 miljoonaa euroa (34,8).

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset		
Milj. euroa	2008	2007
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	389,5	392,6
Varojen odotettu tuotto	21,3	21,4
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-66,0	-5,5
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	15,0	-0,2
Maksetut etuudet	-20,1	-18,8
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	339,7	389,5

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin, prosenttiosuutena järjestelyyn kuuluvien kaikkien varojen käyvästä arvoista		
	31.12. 2008	31.12. 2007
Pörssiosakkeet, %	15,0	25,0
Velkakirjat, %	53,0	49,0
Kiinteistöt, %	20,0	14,0
Muut, %	12,0	12,0
	100,0	100,0

Nettovelan täsmäytyslaskelma		
Milj. euroa	31.12. 2008	31.12. 2007
Tilikauden alussa	15,8	10,0
Kokonaiskulut, esitetty edellä	5,3	5,7
Maksetut kannatusmaksut	-15,0	0,1
Tilikauden lopussa	6,1	15,8

Etuus pohjaiset järjestelyt: tärkeimmät vakuutusmatemaattiset olettamukset		
	31.12. 2008	31.12. 2007
Diskonttokorko %	5,25	5,20
Varojen tuotto-odotus %	6,0	5,6
Vuotuinen, tuleva palkankorotusolettamus %	3,5	4,5
Tulevat työeläkkeiden korotukset %	2,1	2,1
Arvioitu jäljellä oleva työaika vuosina	14	14

	31.12. 2008	31.12. 2007
Velvoitteen nykyarvo	324,2	352,9
Järjestelyihin kuuluvien varojen käypä arvo	-339,7	-389,5
Ylikate (-) / Alikate (+)	-15,5	-36,6
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyihin kuuluviin varoihin	-66,0	-5,5
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyn velkoihin	-16,4	12,7

28. VARAUKSET

Milj. euroa	Uudelleen- järjestelyvaraus	Huoltovaraukset	Yhteensä
Varaus 1.1.2007	0,0	45,7	45,7
Varausten lisäykset	0,0	10,6	10,6
Varausten käyttö	0,0	-2,7	-2,7
Varaus 31.12.2007	0,0	53,6	53,6

Milj. euroa	Uudelleen- järjestelyvaraus	Huoltovaraukset	Yhteensä
Varaus 1.1.2008	0,0	53,6	53,6
Varausten lisäykset	2,4	5,5	7,9
Varausten käyttö	0,0	0,0	0,0
Varaus 31.12.2008	2,4	59,1	61,5

Konserni on kirjannut tilikaudella 2008 kertaluonteisena henkilöstön järjestelykuluvarauksia 2,4 miljoonaa euroa (0,0).

Konsernilla on velvollisuus luovuttaa vuokratut lentokoneet tietyssä huoltotasossa. Näiden huoltovelvoitteiden täyttämiseksi konserni on kirjannut raskashuoltovarauksia. Varausten perusteena on huoltojakson lennetyt lentotunnit.

29. RAHOITUSVELAT

Milj. euroa	31.12. 2008	31.12. 2007
Korolliset velat		
Pitkäaikaiset		
Pankkilainat	-140,6	-158,2
Joukkovelkakirjalainat	-77,0	-100,0
Eläkelainat	0,0	0,0
Rahoitusleasingvelat	-36,3	-5,8
Yhteensä	-253,9	-264,0
Korottomat velat		
Pitkäaikaiset		
Eläkevastuut	-7,2	-5,6
Yhteensä	-261,1	-269,6
Korolliset velat		
Lyhytaikaiset		
Shekkitililuotot	-0,6	-0,1
Pankkilainat	-26,2	-31,1
Rahoitusleasingvelat	-4,7	-4,2
Muut lainat	-17,0	-19,1
Yhteensä	-48,5	-54,5

Rahoitusvelkojen erääntymisajat 31.12.2007

Milj. euroa	2008	2009	2010	2011	2012	Myöhemmin	Yhteensä
Pankkilainat, kiinteäkorkoiset	-16,6	-16,5	-7,4	-14,6	-30,6	-6,8	-92,6
Pankkilainat, vaihtuvakorkoiset	-14,5	-14,1	-14,5	-11,2	-6,2	-36,3	-96,7
Joukkovelkakirjalainat					-100,0		-100,0
Rahoitusleasingvelat	-4,2	-2,0	-1,6	-1,1	-0,8	-0,3	-10,0
Muut lainat	-19,2						-19,2
Korolliset rahoitusvelat yhteensä	-54,5	-32,6	-23,5	-26,9	-137,6	-43,4	-318,5
Maksut valuuttajohdannaisista	-438,3	-225,1	-22,5	-4,5	-24,7	-168,7	-883,7
Saamiset valuuttajohdannaisista	407,1	216,1	21,9	4,4	23,9	162,8	836,1
Hyödykejohdannaiset	44,7	17,0	1,8				63,5
Ostovelat ja muut velat	-619,2						-619,2
Sopimuksiin perustuvat korkomaksut	-15,8	-14,3	-12,7	-11,7	-7,0	-4,4	-65,9
Yhteensä	-676,1	-38,8	-35,0	-38,7	-145,3	-53,7	-987,7

Rahoitusvelkojen erääntymisajat 31.12.2008							
Milj. euroa	2009	2010	2011	2012	2013	Myöhemmin	Yhteensä
Pankkilainat, kiinteäkorkoiset	-21,4	-12,0	-2,5	0,0	0,0	0,0	-35,9
Pankkilainat, vaihtuvakorkoiset	-9,8	-11,1	-26,2	-39,7	-27,0	-17,3	-130,9
Joukkovelkakirjalainat	0,0	0,0	0,0	-77,0	0,0	0,0	-77,0
Rahoitusleasingvelat	-4,7	-3,6	-3,8	-4,0	-4,1	-20,8	-41,0
Muut lainat	-17,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-17,6
Korolliset rahoitusvelat yhteensä	-53,4	-26,8	-32,5	-120,7	-31,1	-38,1	-302,4
Maksut valuuttajohdannaisista	-530,2	-282,7	-20,5	-24,7	-13,6	-155,1	-1 026,8
Saamiset valuuttajohdannaisista	537,3	294,3	20,9	25,3	14,1	158,1	1 050,0
Hyödykejohdannaiset	-142,4	-54,9	-8,5	0,0	0,0	0,0	-205,8
Ostovelat ja muut velat	-1 014,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1 014,7
Sopimuksiin perustuvat korkomaksut	-10,6	-8,5	-7,5	-4,4	-1,7	-1,5	-34,2
Yhteensä	-1 213,9	-78,6	-48,0	-124,5	-32,3	-36,6	-1 533,9

Pankkilainat sisältävät USD-määräisten lentokonerahoituslainojen lisäksi näitä suojaavat pitkäaikaiset valuutan- ja koronvaihtosopimukset. Konsernin vaihtuvakorkoiset lainat on sidottu 3:n tai 6:n kuukauden viitekorkoihin.

Korolliset velat (ml. koron- ja valuutanvaihtosopimukset)		
jakaantuvat valuutoittain seuraavasti:		
	31.12. 2008	31.12. 2007
Milj. euroa		
EUR	242,2	266,4
USD	60,2	52,1
	302,4	318,5

Korollisten velkojen (sis. koron- ja valuutanvaihtosopimukset)		
efektiivisten korkokantojen painotetut keskiarvot		
	2008	2007
	4,7 %	5,4 %

Rahoitusleasing-velat		
Milj. euroa	31.12. 2008	31.12. 2007
Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Enintään 1 vuosi	7,4	4,9
1–5 vuotta	25,4	6,7
Yli 5 vuotta	31,2	0,5
Yhteensä	64,0	12,1
Tulevat rahoituskulut	2,9	1,6
Vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Enintään 1 vuosi	4,7	4,2
1–5 vuotta	15,5	5,5
Yli 5 vuotta	20,8	0,3
Yhteensä	41,0	10,0
Rahoitusleasing-velkojen kokonaismäärä	41,0	10,0

30. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Milj. euroa	31.12. 2008	31.12. 2007
Saadut ennakot	48,9	46,0
Ostovelat	82,1	91,8
Siirtovelat	426,2	380,1
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	226,7	44,8
Muut velat	20,0	47,7
Yhteensä	803,9	610,4
Siirtovelkoihin sisältyvät oleelliset erät		
Milj. euroa	31.12. 2008	31.12. 2007
Ennakkoon myydyt lentokuljetukset	172,5	155,0
Lomapalkkavelka	89,9	85,6
Muut	163,8	139,5
Yhteensä	426,2	380,1

Muut siirtovelat koostuvat useista eristä, jotka eivät yksittäisinä ole merkittäviä.

31. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Riskienhallinta Finnairissa

RAHOITUSRISKIEN HALLINNAN PERIAATTEET

Finnair-konsernin liiketoiminnan luonne altistaa yhtiön valuutta-, korko-, luotto- ja likviditeettiriskeille sekä lentopetrolin hintariskeille. Konsernin politiikkana on rajata näiden riskien aiheuttamaa epävarmuutta kassavirtaan, tulokseen ja omaan pääomaan.

Rahoitusriskien hallinta perustuu rahoituspolitiikkaan, jossa määritellään kullekin eri riskityypille sallitut minimi- ja maksimitasot. Rahoitusriskien hallintaa ohjaa ja valvoo rahoitusriskien ohjausryhmä. Rahoituspolitiikan ja riskienhallinnan käytännön toteutus on keskitetty emoyhtiön rahoitusosastolle.

Yhtiö käyttää valuutta-, korko- ja lentopetrolipositoiden hallinnoimisessa tilanteesta riippuen rahoituspolitiikkansa rajoissa seuraavia johdannaisinstrumentteja: termiinejä, swappeja ja optioita. Johdannaiset määritellään niiden tekohehtellään tulevien kassavirtojen suojausiksi (rahavirtasuojaus), sitovien ostosopimusten suojausiksi (kiinteäehtoisen sitoumuksen käyvän arvon suojaus) tai taloudellisiksi johdannaisiksi, jotka eivät ole suojauslaskennan piirissä (taloudellinen suojaus). Finnair-konsernissa toteutetaan tulevan kassavirran suojausena (rahavirtasuojaus), IAS 39 -suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti, kiinteäkorkoisten valuuttalainojen suojausta, lease-maksujen ja lentokoneinvestointien valuuttasuojauksia sekä lentopetrolin hinta- ja valuuttariskin suojausta. Lisäksi käytetään kiinteäehtoisen sitovan ostosopimuksen käyvän arvon suojausta lentokoneinvestoinneille.

LENTOTOIMINNAN POLTTOAINEIDEN HINTARISKI

Polttoaineen hintariski tarkoittaa sitä kassavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu polttoaineen hintavaihtelusta.

Finnair suojautuu lentopetrolin hintavaihtelulta gasoil- ja lentopetrolitermiinien ja -optioiden avulla. Lentopetrolijohdannaisten kohde-etuutena käytetään Jet Fuel CIF Cargoes NWE -indeksiä, sillä Pohjois- ja Länsi-Euroopan lentopetrolitoimitusten benchmark-hintaindeksiin pohjautuu noin 65 % Finnairin polttoaineen ostosopimuksista.

Reittiliikenne noudattaa lentopetrolisuojausissaan aikahajauttamisen periaatetta. Rahoituspolitiikan mukainen suojaushorisontti on kolme vuotta. Rahoituspolitiikan mukaan suojauksia tulee lisätä kunkin vuosineljänneksen aikana siten, että Finnairin reittiliikenteen suojausaste on lähimmältä puolelta vuodelta yli 60 prosenttia ja tästä eteenpäin suojausaste laskee periodikohtaisesti. Suojausten jaksottamisella periodikohtainen petrolikulku ei hintojen laskiessa ole yhtä alhainen kuin spot-pohjainen hinta, mutta toisaalta spot-hintojen noustessa petrolikulku nousee hitaammin.

Polttoainesuojaukset kirjataan Finnairissa kahdella eri tavalla. Ensimmäiset noin 40 prosenttiyksikköä kunkin ajanjakson ennustetusta polttoaineen kulutuksen suojauksesta käsitellään kirjanpidossa rahavirran suojausena IAS 39 -suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti. Rahavirran suojaukseksi

IAS 39:n mukaan määriteltyjen johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan sisältyvään käyvän arvon rahastoon. Omaan pääomaan kirjattu käyvän arvon muutos puretaan tulokseen samaan aikaan suojattavan erän kanssa. Suojauslaskennan ulkopuolisten suojausten – jotka eivät täytä IAS 39 -suojauslaskennan kriteerejä – käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin juoksuaikanaan.

Reittiliikenne oli tilinpäätöshetkellä suojannut polttoainestoistaan 75 % vuoden 2009 ensimmäiseltä kuudelta kuukaudelta ja 54 % toiselta vuosipuoliskolta. Lomaliikenne on suojannut jäljellä olevasta talvilomakauden polttoainestoistaan 60 % ja tulevasta kesälomakauden ostoista 40 %. Lomaliikenteellä ei ole tilinpäätöshetkellä aiempien vuosien kaltaisia hintaklausuuleja matkanjärjestäjien kanssa.

Tilivuonna 2008 lentotoiminnan polttoaineiden osuus suhteessa konsernin liikevaihtoon oli 24,6 %. Tilinpäätöshetkellä ennuste vuodelle 2009 on yli 22 % liikevaihdosta. Tilinpäätöshetkellä lentopetrolin markkinahinnan 10 prosentin nousu lisää – ilman suojaustoimintaa reittiliikenteen ennustetuilla lentomäärillä laskettua – vuosittaista petrolikulua arviolta 33 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetkellä – suojaukset huomioita ottaen – petrolin 10 prosentin nousu alentaa toiminnallista liikevoittoa noin 14 miljoonaa euroa. Vuodenvaihteen positio kuvaa hyvin vuoden keskimääräistä tilannetta.

VALUUTTARISKI

Valuuttariski tarkoittaa sitä kassavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu valuuttakurssimuutoksista. Finnair-konsernin valuuttariski syntyy lähinnä polttoaine- ja lentokoneostoista ja lentokoneiden leasing-maksuista sekä valuuttamääräisistä myyntituloista.

Rahoituspolitiikka jakaa valuuttaposition kahteen osaan, tulosvaikutteiseen positioon ja investointipositioon. Tulosvaikutteinen positio muodostuu dollarimääräisistä polttoainehankinnoista ja leasingmaksuista, useissa eri valuutoissa tapahtuvista myyntituloista sekä myös valuuttamääräisistä rahamarkkinainvestoinneista ja lainoista. Investointipositioon kuuluvat dollarimääräiset lentokoneinvestoinnit.

Finnair noudattaa valuuttasuojauksissaan aikahajauttamisen periaatetta. Rahoituspolitiikan mukainen suojaushorisontti on kaksi vuotta. Valuuttaposition suojausaste määritellään position kokonaisriskin alentumisena käyttäen value-at-risk-menetelmää. Rahoituspolitiikan mukaan suojauksia tulee lisätä tulosvaikutteiseen positioon kunkin vuosipuoliskon aikana siten, että suojausaste on lähimmältä puolelta vuodelta yli 60 prosenttia ja tästä eteenpäin suojausaste laskee periodikohtaisesti. Lisäksi Finnair suojaa kahden vuoden ylittävää riskiä polttoainehankintojen valuuttariskin osalta (IAS 39 -rahavirtasuojaus).

Investointipositioon kuuluvat kaikki valuuttamääräiset lentokoneinvestoinnit, joiden osalta on allekirjoitettu sitova hankintasopimus. Rahoituspolitiikan mukaan vähintään puolet omistetuiksi suunnitelluista investoinneista tulee suojata sito-

van hankintasopimuksen allekirjoituksen jälkeen. Tulevat investointiposition suojaukset toteutetaan IAS 39 -sitovan osotopimuksen käyvän arvon suojauksena.

Konsernin liikevaihdosta noin 68 % kertyy euroina. Tärkeimmät muut ulkomaiset myyntivaluutat ovat Ruotsin kruunu, Japanin jeni, Kiinan yuan, Yhdysvaltain dollari ja Englannin punta.

Vieraisten valuuttojen osuus konsernin operatiivisista kustannuksista on noin kolmannes. Tärkein ostovaluutta on Yhdysvaltain dollari, jonka osuus on noin 27 % kaikista operatiivisista kuluista. Merkittäviä dollarikulueriä ovat lentokoneiden leasingmaksut ja polttoainekulut. Suurimmat investoinnit, lentokoneiden ja niiden varaosien hankinta, tapahtuvat pääosin Yhdysvaltain dollareissa.

Finnair oli tilinpäätöshetkellä suojannut tulosvaikutteisista eristä 80 % vuoden 2009 ensimmäiseltä kuudelta kuukaudelta ja 62 % toiselta vuosipuoliskolta. Tilinpäätöshetkellä dollarin kymmenen prosentin vahvistuminen suhteessa euroon vaikuttaa – ilman suojaustoimintaa – negatiivisesti vuositulokseen noin 47 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetkellä – suojaukset huomioonottaen – dollarin kymmenen prosentin vahvistuminen heikentää tulosta noin 12 miljoonaa euroa. Edellä mainituissa herkkyyсарvoissa dollaririski on sisällytetty myyntivaluuttoina olennaiset Kiinan yuan ja Hongkongin dollari, joiden historiallinen korrelaatio dollarin kanssa on erittäin korkea. Tilinpäätöshetken tilanne kuvaa hyvin vuoden keskimääräistä tilannetta.

KORKORISKI

Korkoriski tarkoittaa sitä kassavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu korkojen muutoksesta.

Finnair-konsernissa korkoriskin mittarina käytetään korkosidonnaisuusajaa. Korkosidonnaisuusajan muokkaamiseksi käytetään tarvittaessa korkojohdannaisia. Rahoituspolitiikan mukaisesti sijoitussalkun korkosidonnaisuusajan mandaatti on 0–12 kuukautta ja korollisten velkojen 0–24 kuukautta. Tilinpäätöshetkellä sijoitussalkun korkosidonnaisuusaika oli 2 kuukautta ja korollisten velkojen 5 kuukautta. Tilinpäätöshetkellä korkojen yhden prosenttiyksikön nousu lisää vuotuista sijoitussalkun korkotuottoa noin 3 miljoonaa euroa ja lainasalkun korkokulua hieman alle 2 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetken tilanne kuvaa hyvin vuoden keskimääräistä tilannetta.

LUOTTORISKI

Konserni altistuu vastapuoliriskille sijoittaessaan kassavarojaan ja käyttäessään johdannaisinstrumentteja. Luottoriskiä hallitaan tekemällä rahoituspolitiikan sallimien vastapuoliriskirajojen puitteissa sopimuksia vakavaraisten koti- ja ulkomaisien pankkien, rahoituslaitosten ja välittäjien kanssa. Rahavaroja sijoitetaan myös konservatiivisesti valittujen yritysten liikkeellelaskemiin velkakirjoihin ja yritystodistuksiin yrityskohtaisien limiittien puitteissa. Riskit yksittäisen vastapuolien kohdalla eivät näin ollen ole merkittäviä. Konsernin käypään arvoon arvostettujen lainojen arvostus johtuu täy-

sin valuutan ja koron, ei luottoriskin muutoksista. Konsernin suurin mahdollinen luottoriskin määrä on liitteessä 23 eriteltyt muut rahoitusvarat, liitteessä 24 esitetyt rahavarat, sekä liitteessä 22 eriteltyt myyntisaamiset.

LIKVIDITEETTIRISKI

Finnair-konsernin tavoitteena on ylläpitää hyvää maksuvalmiutta. Maksuvalmius varmistetaan kassavaroilla, tililimiiteillä, likvideillä rahamarkkinasijoituksilla ja sitovilla lainalupauksilla. Lentokonehankintojen osalta yhtiön politiikkana on varmistaa rahoitus esimerkiksi lainalupauksilla viimeistään kuusi kuukautta ennen toimitusta. Konsernin pitkäaikaisen velkojen vastapuolet ovat vakavaraista hyvämaineisia rahoituslaitoksia.

Konsernin likvidit rahoitusvarat olivat tilikauden 2008 päättyessä 392 miljoonaa euroa. Finnair Oyj:llä on kotimainen yritystodistusohjelma määrältään 100 miljoonaa euroa, joka oli tilinpäätöshetkellä käytämättä. Lisäksi Finnairilla on 200 miljoonan euron sitova luottolimiitti, 50 miljoonan euron nostamaton lentokonerahoituslimiitti sekä 60 miljoonan dollarin luottolupaus. 200 miljoonan euron luottolimiitti sisältää finanssikovenantin, joka perustuu oikaistun nettovelkaantumisasasteeseen (adjusted gearing). Oikaistun nettovelkaantumisasasteen kovenanttitaso on 175 prosenttia, tilinpäätöshetkellä tunnusluku on 63,2 %. Hallituksen määrittelemä enimmäistaso on 140 prosenttia.

PÄÄOMARAKENTEEN HALLINTA

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Optimaalinen pääomarakenne takaa myös pienemmät pääoman kustannukset. Pääomarakenteeseen vaikutetaan mm. osingonjaon ja osakeantien kautta. Konserni voi vaihdella ja mukauttaa osakkeenomistajille maksettujen osinkojen tai näille palautettavan pääoman määrää, tai uusien liikkeeseen laskettavien osakkeiden lukumäärää tai päättää omaisuuserien myynneistä velkojen vähentämiseksi. Finnairin osingonjakopolitiikan tavoitteena on maksaa suhdannesyklin aikana keskimäärin vähintään kolmasosa osakekohtaisesta tuloksesta osinkona.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan jatkuvasti oikaistulla nettovelkaantumisasasteella (adjusted gearing), jota laskettaessa korollinen nettovelka on jaettu oman pääoman määrällä. Nettovelkoihin sisältyvät korolliset velat vähennettyinä korollisilla saamisilla ja rahavaroilla. Konsernin oikaistu nettovelkaantumisasaste oli vuoden 2008 lopussa 63,2 % (35,1).

32. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

Milj. euroa	Suojauslas- kennassa olevat	Kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat	Myytavissä olevat	Lainat ja saamiset	Jaksotettuun hankinta- menoon	Käypä arvo
31.12.2007							
Rahoitusvarat							
Saamiset					13,8		13,8
Muut rahoitusvarat		493,0					493,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset					211,7		211,7
Noteeratut osakkeet				22,6			22,6
Noteeraamattomat osakkeet				3,0			3,0
Johdannaiset	57,9		17,7				75,6
Rahavarat			21,5				21,5
Yhteensä							841,2
Rahoitusvelat							
Korolliset rahoitusvelat			15,9			268,9	285,6
Rahoitusleasing-velat						10,0	10,0
Johdannaiset	57,0		11,5				68,5
Ostovelat ja muut velat						640,6	640,6
Käypä arvo yhteensä							1 004,7
Kirjanpitoarvo yhteensä							1 003,9
31.12.2008							
Rahoitusvarat							
Saamiset					21,5		21,5
Muut rahoitusvarat		370,9					370,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset					173,9		173,9
Johdannaiset	21,3		36,6				57,9
Noteeraamattomat osakkeet				2,9			2,9
Rahavarat			18,3				18,3
Yhteensä							645,4
Rahoitusvelat							
Korolliset rahoitusvelat			12,3			235,5	247,2
Rahoitusleasing-velat						41,0	41,0
Johdannaiset	165,0		75,3				240,3
Ostovelat ja muut velat						652,0	652,0
Käypä arvo yhteensä							1 180,5
Kirjanpitoarvo yhteensä							1 181,1

Verovelkoja ei ole otettu huomioon tässä liitetiedossa. Konsernin taseessa on laskennallisia verovelkoja 120,6 miljoonaa euroa (144,5). Johdannaiset sisältävät valuutta- ja hyödykejohdannaisten lisäksi myös korkojohdannaiset (valuutan- ja koronvaihtosopimukset), jotka sisältyvät muissa liitteissä pankkilainoihin. Saamiset erä sisältää pääasiassa vuokratun lentokaluston USD määräisiä takuutalletuksia. Ostovelat ja muut velat sisältää: ostovelat, siirtovelat, eläkevelvoitteet, sekä muut korolliset ja korottomat velat.

Rahoitusvarojen ja velkojen arvostusperiaatteet on kuvattu tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

33. TOIMIVAT TYTÄRYHTIÖT

Milj. euroa	Konsernin omistus %
Finnair Cargo Oy, Helsinki	100,00
Finnair Cargo Terminal Operations Oy, Helsinki	100,00
Amadeus Finland Oy, Helsinki	95,00
Matkatoimisto Oy Area, Helsinki	100,00
A/S Estravel Ltd, Viro	72,02
Oy Aurinkomatkat - Suntours Ltd Ab, Helsinki	100,00
OOO Aurinkomatkat, Venäjä	100,00
Calypso, Venäjä	80,00
Matkayhtymä Oy, Helsinki	100,00
Horizon Travel, Viro	95,00
FTS Financial Services Oy, Helsinki	100,00
Finnair Catering Oy, Helsinki	100,00
Finnair Facilities Management Oy, Helsinki	100,00
Finnair Aircraft Finance Oy, Helsinki	100,00
Finn catering Oy, Vantaa	100,00
Northport Oy, Helsinki	100,00
Suomen Matkatoimisto Oy, Helsinki	100,00

34. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana						
Vähimmäisvuokrat konsernin ei-purettavissa olevista vuokrasopimuksista ovat seuraavat:						
Milj. euroa	Lentokoneet		Rakennukset		Koneet ja kalusto	
	31.12. 2008	31.12. 2007	31.12. 2008	31.12. 2007	31.12. 2008	31.12. 2007
alle vuoden	76,1	75,3	11,7	12,9	7,5	6,5
yli 1-enintään 2 vuotta	54,8	68,5	10,8	11,1	5,9	5,5
yli 2-enintään 3 vuotta	49,0	49,9	10,4	10,9	19,9	22,6
yli 3-enintään 4 vuotta	40,5	45,2	9,4	9,5	0,1	0,1
yli 4-enintään 5 vuotta	24,4	37,0	8,7	8,7	0,0	0,0
yli 5 vuotta	41,1	48,9	82,8	89,9	0,0	0,0
Yhteensä	285,9	324,8	133,8	143,0	33,4	34,7

Konserni on vuokrannut toimitiloja sekä lentokoneita ja muuta käyttöomaisuutta ei-purettavissa olevilla vuokrasopimuksilla. Näissä sopimuksissa on eritasoisia uudistamis- ja muita indeksiehtoja. Yhtiö on vuokrannut lentokoneita 32 kappaletta erimittaisilla vuokrasopimuksilla.

35. VAKUudet, VASTUUSITOUMUKSET SEKÄ JOHDANNAISET

Milj. euroa	31.12. 2008	31.12. 2007
Muut omasta puolesta annetut vakuudet, pantit	273,4	263,1
Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta, takaukset	63,7	64,0
Muiden puolesta annetut takaukset	4,3	3,5
Yhteensä	341,3	330,6

Milj. euroa	Yhteensä
Investointisitoumukset	1 508,9

Yllä esitetty investointisitoumukset sisältää yhtiön sitovat lentokonetilaukset ja se perustuu vuodenvaihteen hintoihin ja valuuttakursseihin. Sitovien tilausten kokonaisvastuun määrä vaihtelee lentokoneen tilaamisen ja toimittamisen välisenä aikana pääasiassa valuuttakurssivaihteluiden seurauksena, koska yhtiön kaikki lentokonetilaukset ovat Yhdysvaltain dollarimääräisiä, sekä lentokoneiden ostosopimuksiin sisältyvien eskalaatioehtojen takia. Tämän vuoksi tässä esitettyä kokonaisvastuun määrää ei tulisi pitää yhtiön enimmäis- tai vähimmäisvastuun määränä. Yhtiön lopullinen vastuu määräytyy jokaisen lentokoneen suhteen vasta toimitushetkellä.

Johdannaiset				
Milj. euroa	Nimellisarvo 31.12.2008	Käypä arvo 31.12.2008	Nimellisarvo 31.12.2007	Käypä arvo 31.12.2007
Valuuttajohdannaiset				
Suojauslaskennassa olevat erät (termiinit):				
Polttoaineen valuuttasuojaus	382,7	14,0	267,0	-20,0
Lentokonehankintojen suojaus				
Käyvän arvon suojaus	425,8	26,4	373,5	-14,3
Rahavirran suojaus	58,9	0,4	89,5	-2,6
Lease-maksujen suojaus	48,4	2,2	56,3	-3,9
Yhteensä	915,8	43,0	786,3	-40,8
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:				
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (termiinit)	74,4	3,2	2,7	0,0
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (optiot)				
Osto-optiot	12,8	0,2	54,3	0,1
Myyntioptiot	18,8	-0,1	64,5	-0,6
Taseen suojaus (termiinit)	46,9	-2,3	47,2	-0,6
Yhteensä	152,9	1,0	168,7	-1,1
Yhteensä	1 068,8	44,0	955,0	-41,9

Suojauslaskennassa olevien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan oman pääoman suojausrahastoon, josta se puretaan tulokseen suojattavaa erää vastaan. Tästä poikkeuksena ovat kiinteäehtoisena sitoumuksena käsiteltävät suojauslaskentaan kuuluvat lentokoneostot, joiden kirjaustapa käsitellään laadintaperiaatteissa. Suojauslaskennan ulkopuolisten tulevien kassavirtojen suojauksen käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelman muihin kuluihin ja tasesuojauksen käyvän arvon muutos kirjataan rahoituseriin.

	Nimellisarvo, tonnia 31.12.2008	Käypä arvo, Milj. euroa 31.12.2008	Nimellisarvo, tonnia 31.12.2007	Käypä arvo, Milj. euroa 31.12.2007
Hyödykejohdannaiset				
Suojauslaskennassa olevat erät				
Lentopetrolitermiinit	591 300	-153,1	562 750	55,3
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät				
Lentopetroli termiinit	71 700	-27,6	11 100	0,6
Gasoil termiinit	17 000	-5,5	21 900	2,7
Jet differential termiinit	340 500	6,9	395 000	1,1
Optiot				
Osto-optiot, lentopetroli	28 000	0,1	64 500	2,0
Myyntioptiot, lentopetroli	28 000	-8,9	76 000	-0,7
Osto-optiot, gasoil	47 000	0,0	48 500	3,1
Myyntioptiot, gasoil	63 500	-17,6	86 500	-0,5
Yhteensä		-205,6		63,6

Suojauslaskennassa olevien hyödykejohdannaisten käyvän arvon muutos tehokkaalta osaltaan kirjataan oman pääoman suojausrahastoon, josta se puretaan erääntyessään tulokseen suojattavaa erää vastaan. Suojauslaskennan ulkopuolisten hyödykejohdannaisten käyvän arvon muutos sekä toteutuneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelman muihin kuluihin. Jet differential on lentopetrolin ja gasoilin välinen hintaero.

Johdannaiset				
Milj. euroa	Nimellisarvo 31.12.2008	Käypä arvo 31.12.2008	Nimellisarvo 31.12.2007	Käypä arvo 31.12.2007
Korkojohdannaiset				
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset				
Suojauslaskennassa olevat erät	16,7	-7,3	26,9	-13,6
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät	11,7	-6,3	15,4	-10,1
Yhteensä	28,4	-13,6	42,3	-23,7
Koronvaihtosopimukset				
Suojauslaskennassa olevat erät:	0,0	0,0	0,0	0,0
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:	20,0	0,1	20,0	1,0
Yhteensä	20,0	0,1	20,0	1,0

Konsernin kiinteäkorkoiset USD-määräiset lentokonerahoitusvelat on suojattu pitkäaikaisilla valuutan- ja koronvaihtosopimuksilla. Näiden kirjaustapaa käsitellään tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

Johdannaiset				
Milj. euroa	Nimellisarvo 31.12.2008	Käypä arvo 31.12.2008	Nimellisarvo 31.12.2007	Käypä arvo 31.12.2007
Osakejohdannaiset				
Optiot				
Osto-optiot, osake	0,0	0,0	16,1	8,4

36. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:		
Milj. euroa	2008	2007
Tavaroiden ja palvelujen myynnit		
Osakkuusyhtiöt	0,0	0,0
Johto	-	-
Tavaroiden ja palvelujen ostot		
Osakkuusyhtiöt	2,2	0,6
Johto	-	-
Saatavat ja velat		
Saatavat osakkuusyhtiöiltä	1,5	0,0
Velat osakkuusyhtiöille	0,0	0,0

Lähipiirin kanssa toteutetut tavaroiden ja palvelujen myynnit vastaavat riippumattomien osapuolien kanssa tehtäviä liiketoimintoja.

Konsernitilinpäätös ei sisällä avoimia saamis- ja velkasaldoja johdon kanssa.

Tilikaudella eikä vertailutilikaudella ole kirjattu luottotappioita lähipiiritapahtumista.

Takaukset ja muut vastuut lähipiirin puolesta on esitetty liitetiedossa 35.

Johdon työsuhde-etuudet on esitetty liitetiedossa 9. Johtoon kuuluville henkilöille ei ole myönnetty lainoja.

37. RIIDAT JA OIKEUDENKÄYNNIT

Tässä raportoidaan vain sellaiset riita-asiat, joiden intressi on vähintään 500 000 euroa ja joita ei ole katettu vakuutuksella. Tästä syystä aiemmin raportoitua noin 1 miljoonan euron kannetta Finnair Oyj:tä ja Finnair Cargo Oy:tä vastaan ei enää jatkossa raportoida, sillä tästä koitua mahdollinen vastuu on katettu vakuutuksella.

31.12.2008 olivat vireillä seuraavat riita-asiat:

Transpert Oy on esittänyt Finnairille noin 600 000 euron suuruisen vahingonkorvausvaateen alihankintasopimuksen päättämisen vuoksi. Finnair on kiistänyt vaateen. Asia on vireillä Helsingin käräjäoikeudessa.

North Ground Handling Oy on esittänyt Northport Oy:lle noin 940 000 euron suuruisen vahingonkorvausvaateen maapalvelusopimukseen liittyvän erimielisyyden vuoksi. Northport Oy on kiistänyt vaateen. Asia on vireillä välimiesoikeudessa.

Tilinpäätöksessä ei ole tehty varauksia liittyen riita-asioihin tai oikeudenkäynteihin.

38. TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Konserni on saanut päätökseen kesäkuussa aloitetut yt-neuvottelut, joiden tavoitteena oli saada aikaan 25 miljoonan euron säästöt henkilöstökuluissa, mikä vastaa noin viittä prosenttia henkilöstön kokonaiskustannuksista.

Lentäjien työehtosopimus päättyi marraskuun 2008 lopussa ja neuvottelut uudesta sopimuksesta ovat olleet käynnissä jo syksystä lähtien. Finnairin lentäjiä edustava Suomen liikennelentäjien liitto (SLL) aloitti työtaistelun 24.1.2009 julistamalla ylityökiellon. Ilmoituksen mukaan työtaistelua jatketaan päivän mittaisilla lakoilla 25.2. alkaen.

39. EMOYHTIÖN TALOUDELLISIA LUKUJA

Alla esitetyt luvut eivät ole IFRS:n mukaisia lukuja.

FINNAIR OYJ:N TULOSLASKELMA		
	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Milj. euroa		
Liikevaihto	1 869,0	1 788,8
Valmistus omaan käyttöön	1,6	1,2
Liiketoiminnan muut tuotot	17,1	13,8
LIIKETOIMINNAN TUOTOT	1 887,7	1 803,7
LIIKETOIMINNAN KULUT		
Materiaalit ja palvelut	954,5	785,8
Henkilöstökulut	393,3	379,3
Poistot	25,8	24,3
Liiketoiminnan muut kulut	710,2	592,0
	-2 083,8	-1 781,3
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	-196,1	22,4
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	30,5	-4,9
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-165,6	17,5
Satunnaiset erät	151,6	-10,0
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-14,0	7,5
Välittömät verot	3,7	-6,5
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-10,3	1,0

FINNAIR OYJ:N TASE				
Milj. euroa	31.12.2008		31.12.2007	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	35,2		34,9	
Aineelliset hyödykkeet	96,5		99,4	
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	406,3		406,2	
Osuudet osakkuusyrietyksissä	2,8		2,5	
Muut sijoitukset	0,9	541,8	0,9	543,9
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	30,0		31,7	
Pitkäaikaiset saamiset	115,2		130,3	
Lyhytaikaiset saamiset	741,4		613,8	
Rahoitusarvopaperit	370,9		514,4	
Rahat ja pankkisaamiset	9,0	1 266,5	10,8	1 300,9
		1 808,3		1 844,8
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	75,4		75,4	
Ylikurssirahasto	24,7		24,7	
Vararahasto	147,7		147,7	
Käyvän arvon rahasto	-111,7		31,6	
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	250,4		248,1	
Edellisten tilikausien voitto	218,7		261,9	
Tilikauden voitto / tappio	-10,3	594,9	1,0	790,4
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		-		-
VIERAS PÄÄOMA				
Laskennallinen verovelka	8,1		19,0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	181,6		220,2	
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 023,7	1 213,4	815,2	1 054,4
		1 808,3		1 844,8

FINNAIR OYJ:N RAHOITUSLASKELMA		
	1.1.–31.12. 2008	1.1.–31.12. 2007
Milj. euroa		
Liiketoiminta		
Liikevoitto/-tappio	-196,1	22,4
Oikaisut liikevoittoon (poistot)	25,8	24,3
Nettokäyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	1,6	2,9
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	20,4	-165,0
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	-134,2	96,3
Rahoitustuotot ja -kulut (netto)	30,5	-4,9
Verot	3,7	-6,6
Liiketoiminnan rahavirta	-248,3	-30,6
Investoinnit		
Investoinnit lentokalustoon	-13,8	-27,8
Muut investoinnit	-14,7	-16,2
Ennakkomaksujen muutos	0,0	0,0
Käyttöomaisuusinvestoinnit yhteensä	-28,5	-44,0
Käyttöomaisuuden myyntituotot	4,8	45,3
Investointien rahavirta	-23,7	1,3
Rahavirta ennen rahoitusta	-272,0	-29,3
Rahoitus		
Pitkäaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	-38,4	-43,2
Pitkäaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	15,2	30,8
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	201,9	48,2
Konserniavustukset	-10,0	-
Oman pääoman lisäys (+), vähennys (-)	-10,1	248,1
Osingonjako	-31,8	-8,8
Rahoituksen rahavirta	126,8	275,1
Laskelman mukainen likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	-145,2	245,8
Likvidit varat tilikauden alussa	525,2	279,4
Taseen mukainen likvidien varojen vähennys (-), lisäys (+)	-145,2	245,8
Likvidit varat tilikauden lopussa	379,9	525,2

Hallituksen esitys osingonjaosta

Tilinpäätöksen 31.12.2008 mukaan Finnair Oyj:n jakokelpoiset voittovarot ovat 458 707 539,14 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, ettei osinkoa jaeta ja tilikauden tappio siirretään edellisten tilikausien voittoon.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä 4. päivänä helmikuuta 2009

Finnair Oyj:n hallitus

Christoffer Taxell

Kari Jordan

Sigurdur Helgason

Satu Huber

Markku Hyvärinen

Ursula Ranin

Veli Sundbäck

Pekka Timonen

Jukka Hienonen
Finnair Oyj:n toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Finnair Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Finnair Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2008. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Vastuuvapaus voidaan myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä, 13. helmikuuta 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Eero Suomela
KHT

Jyri Heikkinen
KHT

Hallintoperiaatteet

Finnair noudattaa vuonna 2008 julkaistua Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Siitä poiketen Finnairilla ei ole hallituksen nimitysvaliokuntaa, vaan Finnairin varsinainen yhtiökokouksen asettama osakkeenomistajien nimitysvaliokunta. Lisäksi Finnairin tarkastusvaliokunnan tehtäviin ei kuulu valmistella tilintarkastajien valintaa koskevaa päätösehdotusta.

Nykyinen konsernirakenne

Finnair-konserni koostuu Finnair Oyj -emoyhtiöstä ja 17 tytäryhtiöstä. Merkittävimmät alakonsernit ovat Suomen Matkatoimisto Oy ja Finnair Catering Oy. Muut merkittävät tytäryhtiöt ovat Matkatoimisto Oy Area, Oy Aurinkomatkat – Suntours Ltd Ab, Finnair Aircraft Finance Oy ja Finnair Cargo Oy sekä Northport Oy. Finnair-konsernin liiketoimintayksiköt ja tytäryhtiöt jäsenyivät neljäksi liiketoiminta-alueeksi: Reittiliikenne, Lomaliikenne, Matkapalvelut ja Lentotoimintapalvelut.

Yhtiökokous ja äänivallan käyttö yhtiökokouksessa

Finnair Oyj:n ylintä päätösvaltaa käyttävät yhtiön osakkeenomistajat yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus. Osakeyhtiölain mukaisesti yhtiökokous päättää muun muassa seuraavista asioista:

- hallituksen jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista
- tilintarkastajien lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista
- tilinpäätöksen hyväksymisestä
- voitonjaosta
- yhtiöjärjestyksen muuttamisesta.

Finnair Oyj:n yhtiöjärjestyksessä ei ole lunnaslausetta eikä äänileikkureita. Yhtiöllä on yksi osakesarja.

Hallitus

Kokoonpano ja toimikausi

Finnair Oyj:n hallituksen muodostavat puheenjohtaja sekä vähintään neljä ja enintään seitsemän jäsentä. Hallituksen puheenjohtajan ja jäsenet valitsee yhtiökokous vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Finnair Oyj:n yhtiökokous valitsi 27.3.2008 hallituksen puheenjohtajaksi ministeri Christoffer Taxellin sekä jäsenenik-

si MBA Sigurdur Helgasonin, Tradeka-yhtiön hallituksen puheenjohtaja Markku Hyvärinen, toimitusjohtaja Satu Huberin, toimitusjohtaja Kari Jordanin (varapuheenjohtaja), varatuomari, diplomiekonomi Ursula Raninin ja johtaja Veli Sundbäckin. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin ylijohtaja Pekka Timonen. Kaikki hallituksen jäsenet ovat yhtiön ulkopuolisia ja yhtiöstä riippumattomia. Pekka Timonen on Finnair Oyj:n suurimman omistajan, Suomen valtion palveluksessa. Hallituksen toimikausi päättyy yhtiökokouksen lopussa 26.3.2009.

Tehtävät ja kokoukset

Hallitus vastaa yhtiön toiminnasta ja taludesta sekä päättää yhtiökokouksen koolle- kutsumisesta ja valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat. Hallitus vastaa myös yhtiökokouksen päätösten täytäntöönpanosta.

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan ja päättää hänen palkkansa ja työsuhteen ehdot sekä nimittää ja erottaa toimitusjohtajan sijaisen. Hallitus valitsee konsernin ylimpään johtoon kuuluvat ja päättää heidän työsuhte-ehdoistaan ottaen huomioon yhtiön hallintoperiaatteiden mukaiset henkilöstöstrategian suuntaviivat ja palkitsemisjärjestelmän. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito, budjetin seurantarjestelmä, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta on järjestetty yhtiön hallintoperiaatteiden mukaisesti.

Hallitus myös vastaa siitä, että hallintoperiaatteisiin kirjattu avoimuus ja oikeellisuus toteutuvat yhtiön tilinpäätöksestä annettavassa informaatiossa.

Yhtiötä edustavat hallituksen puheenjohtaja ja yhtiön toimitusjohtaja sekä toimitusjohtajan sijainen, kukin erikseen yksin, hallituksen jäsenet kaksi yhdessä ja ne henkilöt, joille hallitus on antanut oikeuden edustaa yhtiötä yhdessä hallituksen jäsenen tai toisen edustamiseen oikeutetun henkilön kanssa. Yhtiön prokuroista päättää hallitus.

Hallitus kokoontuu vuoden aikana keskimäärin 8–10 kertaa. Vuonna 2008 hallitus piti kymmenen kokousta. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 96,25.

Hallituksen kokouksen esittelijänä toimii Finnair Oyj:n toimitusjohtaja tai hänen toimeksiannostaan muu Finnair-konsernin johtajistoon kuuluva henkilö. Hallituksen

sihteerinä toimii Finnair-konsernin lakiasianjohtaja Sami Sarelius. Hallitus arvioi toimintatapojaan säännöllisesti.

Hallituksen työjärjestys on nähtävissä Finnair-konsernin internetsivuilla www.finnair.fi/konserni.

Valiokunnat

Hallitus on keskuudestaan valinnut palkka- ja nimitysvaliokunnan sekä tarkastusvaliokunnan. Palkka- ja nimitysvaliokuntaan kuuluvat hallituksen puheenjohtaja Christoffer Taxell sekä hallituksen jäsenet Pekka Timonen, Kari Jordan ja Ursula Ranin. Esittelijänä toimii toimitusjohtaja Jukka Hienonen. Vuonna 2008 valiokunta kokoontui kolme kertaa.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana Markku Hyvärinen sekä jäseninä Sigurdur Helgason, Satu Huber ja Veli Sundbäck. Esittelijänä toimii toimitusjohtaja Jukka Hienonen. Vuonna 2008 valiokunta kokoontui kaksi kertaa.

Molempien valiokuntien sihteerinä toimii Finnair-konsernin lakiasianjohtaja Sami Sarelius.

Valiokuntien työjärjestykset ovat nähtävissä Finnair-konsernin internetsivuilla www.finnair.fi/konserni.

Palkkiot ja muut etuisuudet

Yhtiökokouksen päättämät kuukausi- ja kokouspalkkiot hallituksen jäsenille olivat vuonna 2008:

- puheenjohtajan vuosipalkkio 61 200 euroa
- varapuheenjohtajan vuosipalkkio 32 400 euroa
- jäsenen vuosipalkkio 30 000 euroa
- Suomessa asuvan hallituksen jäsenen kokouspalkkio 600 euroa/kokous
- ulkomailla asuvan hallituksen jäsenen kokouspalkkio 1 200 euroa/kokous

Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen Finnair Oyj:n yleisen matkustussäännön mukaisesti. Lisäksi hallituksen jäsenillä on rajoitettu oikeus henkilöstötilippujen käyttöön Finnair Oyj:n henkilöstötilippuosuuden mukaisesti.

Finnair Oyj:n hallituksen jäsenille maksettiin vuodelta 2008 kuukausi- ja kokouspalkkioita yhteensä 335 452,79 euroa.

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Finnair Oyj:llä on toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Vuonna 2008 Finnair Oyj:n toimitusjohtajana toimi Jukka Hienonen ja toimitusjohtajan sijaisena Henrik Arle.

Henrik Arle jäi eläkkeelle 31.12.2008. Toimitusjohtajan sijaiseksi 13.1.2009 alkaen nimitettiin Finnair-konsernin talousjohtaja Lasse Heinonen.

Toimitusjohtaja Jukka Hienoselle maksettiin vuonna 2008 palkkaa 581 843,04 euroa ja luontaisetuja 38 598,51 euroa sekä osakepalkkiojärjestelmän mukaisia osakkeita ja rahaosuutta 441 092,47 euron arvosta vuoden 2007 tulokseen perustuen. Varatoimitusjohtaja Henrik Arlelle maksettiin vuonna 2008 palkkaa 373 101,68 euroa ja luontaisetuja 10 875 euroa sekä osakepalkkiojärjestelmän mukaisia osakkeita ja rahaosuutta 252 043,61 arvosta vuoden 2007 tulokseen perustuen.

Toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on oikeus siirtyä eläkkeelle 60 vuoden ikäisenä. Täysimääräinen eläke on 60 prosenttia eläkepalkasta. Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palvelussuhteessa noudatettava irtisanomisaika on 6 kuukautta ja heille irtisanomisaajan palkan lisäksi maksettava erokorvaus vastaa 12 kuukauden palkkaa, mikäli työsuhte päätetään heistä riippumattomasta syystä.

Muutokset yhtiön hallinnossa vuonna 2008

Finnairin Reittiliikenteen johtaja Henrik Arle jäi eläkkeelle 31.12.2008. Samassa yhteydessä tehtiin muutoksia Finnair-konsernin organisaatiossa ja johtovastuissa.

Finnair-konsernin talousjohtaja Lasse Heinonen nimitettiin Finnairin toimitusjohtajan sijaiseksi 13.1.2009 alkaen. Heinonen jatkaa edelleen konsernin talousjohtajana. Talous- ja rahoitusyksiköiden lisäksi Lasse Heinoselle raporttoivat myös Lentotoimintapalveluihin kuuluvat yksiköt maapalveluja tuottava Northport Oy, Finnair Catering Oy, Finnair Tekniikka sekä Finnairin rahtiyhtiöt, lentokonelaivastoa hallinnoiva Finnair Aircraft Finance Oy ja kiinteistöpalveluja tuottava Finnair Facilities Management Oy.

1.1.2009 alkaen Finnairin toimitusjohtaja Jukka Hienonen johtaa Reittiliikenne-

organisaatiota yhdessä liiketoimintayksikön johtoryhmän kanssa. Lentotoimintaryhmän johtaja Veikko Sievänen toimii lentotoimintaluvan tarkoitamana vastuullisena johtajana (accountable manager). Samalla Sievänen nimitettiin myös konsernin johtoryhmän jäseneksi. Aiemmin Henrik Arlen alaisuudessa ollut operatiivinen riskienhallinta siirtyi toimitusjohtajan alaisuuteen.

Yhteiskuntasuhde- ja viestintäjohtaja Christer Haglund nimitettiin 1.3.2008 johtoryhmän jäseneksi.

Finnair Oyj:n johtoryhmä

Finnair Oyj:n johtoryhmä kokoontuu noin 20 kertaa vuodessa ja sen tehtäviin kuuluvat muun muassa konsernilaajuisten kehityshankkeiden sekä konsernitaseisten periaatteiden ja menettelytapojen käsittely. Lisäksi johtoryhmää informoidaan muun muassa konsernin ja toimialayhtiöiden liiketoimintasuunnitelmista, tuloskehityksestä ja Finnair Oyj:n hallituksessa käsiteltävistä asioista, joiden valmisteluun se myös osallistuu. Johtoryhmä toimii myös konsernin riskienhallinnan ohjausryhmänä.

Johtoryhmään kuuluvat: toimitusjohtaja Jukka Hienonen puheenjohtajana sekä jäseninä yhteiskuntasuhde- ja viestintäjohtaja Christer Haglund, talousjohtaja Lasse Heinonen, henkilöstöjohtaja Anssi Komulainen kaupallisen ryhmän johtaja Mika Perho, lentotoimintaryhmän johtaja Veikko Sievänen, Finnair Tekniikan johtaja Kimmo Soini sekä lomaliikenteen ja matkapalvelujen johtaja Kaisa Vikkula

Finnair-konsernin johtokunta

Johtokunta kokoontuu noin kymmenen kertaa vuodessa. Finnair-konsernin johtokuntaan kuuluvat johtoryhmän jäsenten lisäksi Northport Oy:n toimitusjohtaja Jukka Hämäläinen, Finnair Catering Oy:n toimitusjohtaja Kristina Inkiläinen ja Finnair-rahtiyhtiöiden toimitusjohtaja Antero Lahtinen sekä henkilöstön edustajina Suomen Lentoemäntä ja Stuerttyyhdistys SLSY ry:n puheenjohtaja, purseri Mauri Koskenniemi, Finnairin ylemmät ry:n puheenjohtaja, purseri Tiina Sillankorva, Suomen Lentovirkailijat ry:n puheenjohtaja, järjestelmäasiantuntija Timo Kettunen ja Finnairin henkilöstörahaston asiamies Juhani Sinisalo.

Johtokuntaa informoidaan muun muassa konsernin liiketoimintasuunnitelmista ja tuloskehityksestä. Johtokunta valmistele muun ohella henkilöstöön vaikuttavat merkittävät muutokset sekä hallituksessa hyväksyttävät lentokoneiden ja muun käyttöomaisuuden investoinnit ja hankkeet. Johtokunta päättää muun ohella sen hyväksyttäviiin kuuluvat investoinnit ja hankkeet.

Tytäryhtiöhallinto

Merkittävimpien tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan Finnair-konsernin johtoon kuuluvista henkilöistä sekä henkilöstöryhmien ehdottamista edustajista. Tytäryhtiöiden hallitusten tärkeimpiä tehtäviä ovat strategian laatiminen, toimintasuunnitelman ja budjetin vahvistaminen sekä investoinneista ja vastuusitoumuksista päättäminen Finnair Oyj:n hallituksen määrittelemien ohjeiden rajoissa.

Avainhenkilöiden kannustinjärjestelmä

Avainhenkilöiden palkitsemisjärjestelmään liittyvät kysymykset valmistellaan hallituksen palkka- ja nimitysvaliokunnassa. Päätökset tekee yhtiön hallitus. Johdon kannustinpalkkio määräytyy vuosittain yhtiön osakekohtaisen tuloksen, sijoitetun pääoman tuoton, yksikkökohtaisten laatu- ja prosessimittareiden sekä henkilökohtaisen suorituksen arvioinnin perusteella. Palkkion suuruus vastaa enimmillään neljän kuukauden rahapalkkaa.

Vuosien 2007–2009 osakepalkkiojärjestelmään kuuluu noin 70 konsernin avainhenkilöä. Osakepalkkiojärjestelmän palkitsevuus perustuu sijoitetun pääoman tuottoon ja osakekohtaiseen tulokseen, joiden tavoitetasot hallitus päättää vuosittain. Osakepalkkioihin liittyy myyntirajoituksia.

Tilintarkastajat ja valvontajärjestelmä

Tilintarkastajat

Yhtiössä on kaksi varsinaisen yhtiökokouksen valitsemaa tilintarkastajaa. Tilintarkastajan toimikausi päättyy vaaia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Vähintään yhden tilintarkastajan on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

Finnair Oyj:n vuoden 2008 varsinainen

yhtiökokous valitsi yhtiön tilintarkastajiksi KHT Jyri Heikkisen sekä KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n, jossa yhtiön päävastuullisena tilintarkastajan toimii KHT Eero Suomela. Varatilintarkastajiksi valittiin KHT Tuomas Honkamäki ja KHT Timo Takalo. Finnair-konsernin tytäryhtiöiden tilintarkastajina toimivat pääosin PricewaterhouseCoopers-tilintarkastusyhteisö tai näiden palveluksessa olevat tilintarkastajat.

Tilintarkastajille vuonna 2008 Suomessa ja ulkomailla maksetut tilintarkastuspalkkiot olivat 188 000 euroa. Tilintarkastuksen oheispalveluja (mm. veroneuvonta) Finnair Oyj osti tilintarkastajilta 120 000 eurolla.

Valvonta- ja raportointijärjestelmä

Lakisäateisen tilintarkastuksen pääasiallisena tehtävänä on todentaa, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilikaudelta. Tilintarkastajat raportoivat havainnoistaan hallitukselle vähintään kerran vuodessa ja antavat yhtiön osakkeenomistajille tilintarkastuskerptomuksen vuositilinpäätöksen yhteydessä.

Riskienhallinnan ohjausryhmänä toimiva Finnair Oyj:n johtoryhmä arvioi ja varmistaa konsernin riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessin riittävyttä, tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Rahoitusriskien ohjausryhmä arvioi ja ennakoii rahoitusriskejä sekä ohjaa konsernin rahoituspolitiikan toteutumista.

Finnair Oyj:n hallitus on vahvistanut konsernissa noudatettavat sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Sisäinen tarkastus vastaa osakeyhtiölain mukaisen yhtiön johdon valvonta- ja tarkastusvelvollisuuden täyttämistä.

Sisäisen tarkastustoiminnan avulla varmennetaan liiketapahtumien paikkansapitävyys, informaation oikeellisuus sisäisessä ja ulkoisessa laskennassa sekä varmistetaan kontrollien toimivuudesta, omaisuuden säilymisestä ja toimintojen tarkoituksenmukaisuudesta konsernin tavoitteiden mukaisesti. Sisäinen tarkastus osallistuu myös Finnair Oyj:n tytäryhtiöiden tilintarkastuksiin yhteistyössä ulkoisen tarkastuksen kanssa. Sisäisen tarkastustoiminnan painopistealueet määritellään konsernin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan koko konsernin kattavalla rapor-

toinnilla. Raportointi sisältää toteutuneet tiedot ja ajantasaiset ennusteet rullaavalle 12 kuukauden jaksolle. Taloudellisen lisäarvon kertymistä seurataan kuukausittain sisäisessä raportoinnissa. Konsernin liikennesuoritteet julkistetaan kuukausittain pörs-sitiedotteella.

Liiketoiminnasta aiheutuviin omaisuus-, keskeytys-, vahinko- ja vastuuvahinkoriskeihin on varauduttu asianmukaisin vakuutusin.

Sovellettavat säännökset

Finnair Oyj:ssä noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä, sen nojalla annettuja säännöksiä sekä yhtiöjärjestystä. Lisäksi Finnair Oyj noudattaa toiminnassaan vuonna 2008 julkaistua Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia sekä sisäpiiriohjetta.

Yhtiön sisäpiiri

Finnair-konsernin sisäpiiriläiset jaetaan arvopaperimarkkinalain mukaan pysyvästi sisäpiiriin kuuluviin ja tilapäisesti sisäpiiriin kuuluviin.

Pysyvästi sisäpiiriin kuuluvat jaetaan edelleen julkiseen sisäpiirirekisteriin merkittyihin sekä ei-julkiseen yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkittyihin.

Tilapäisesti sisäpiiriin kuuluvia ovat henkilöt, jotka saavat jonkin tehtävän (hankkeen) toteuttamisen aikana sisäpiirintietoa. Heidät merkitään ei-julkiseen yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin, sen hankekohtaiseen osarekisteriin.

Finnair Oyj:n pysyvään, julkiseen sisäpiiriin luetaan Finnair Oyj:n hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja, toimitusjohtajan suorat alaiset sekä tilintarkastajat, mukaan lukien tilintarkastusyhteisön yhtiöstä päävastuullinen tarkastaja.

Pysyvään yrityskohtaiseen sisäpiiriin kuuluvat Finnairin johtokunnan työskentelyyn osallistuvat henkilöstön edustajat; Amadeus Finland Oy:n, Matkatoimisto Oy Areen, Suomen Matkatoimisto Oy:n, Oy Aurinkomatkat - Suntuours Ltd Ab:n, FTS Financial Services Oy:n, Finnair Facilities Management Oy:n ja Finnair Aircraft Finance Oy:n toimitusjohtajat; Finnairin toimitusjohtajan ja talousjohtajan sihteerit; Finnairin lakimiehet ja sisäiset tarkastajat; Finnairin talousviestinnästä vastaavat henkilöt sekä talous- ja rahoitusosaston johtajat ja apulaisjohtajat,

rahoituspäälliköt, talouspäälliköt ja talousohjauksen ja valvonnan suunnittelupäälliköt; Finnairin kaupallisen ryhmän johtajat ja lomalentojen johtaja; työsuhteasioiden ja HR-palvelujen osastonjohtajat sekä muut Finnairin toimitusjohtajan erikseen rekisteriin merkittäviksi määräämät henkilöt

Finnair Oyj:n hallitus on vahvistanut Finnair Oyj:n sisäpiiriohjeiston, joka sisältää ohjeet pysyville ja hankekohtaisille sisäpiiriläisille, sekä määritellyt yhtiön sisäpiirihallinnon organisaation ja menettelytavat. Yhtiön sisäpiiriohjeet on jaettu kaikille sisäpiiriläisille.

Sisäpiiriohjeen sisällöstä vastaa lakiasianosasto. Sen noudattamista valvoo talous- ja rahoitusosasto. Yhtiössä on käytössä kaupankäyntirajoitus, joka koskee sisäpiiriläisten kaupankäyntiä yhtiön osakkeilla tai niihin oikeuttavilla arvopapereilla 30 vuorokautta ennen tulosjulkistusajankohtia.

Finnair Oyj:n sisäpiirirekisteriä ylläpitää Euroclear Finland Oy. Julkiseen sisäpiiriin kuuluvat sekä heidän ajantasaiset osake- ja optio-omistustietonsa ovat nähtävillä Euroclear Finlandin toimitiloissa Helsingissä osoitteessa Urho Kekkosen katu 5C sekä Finnairin internetsivuilla osoitteessa www.finnair.fi/konserni.

Corporate Governancen päivitys

Säännöllisesti päivitettävä Finnairin Corporate Governance -osio on nähtävillä yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.finnair.fi/ sijoittaja. Finnair Oyj:n internetsivut julkaistaan suomeksi ja englanniksi sekä osin myös ruotsiksi. Vuosikatsaus 2008 julkaistaan painettuna ja sähköisenä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä taloudellinen katsaus suomeksi ja englanniksi. Osavuosi-katsaukset julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Riskienhallinta Finnairissa

Riskienhallinta Finnairissa on osa konsernin johtamistoimintaa ja kohdistuu ensisijaisesti riskeihin, jotka uhkaavat konserninliiketoiminnan lyhyen ja pitkän ajan tavoitteita. Liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämiseksi Finnair on valmis ottamaan hallittuja ja harkittuja riskejä ottaen huomioon yhtiön riskinkantokyvyn. Lentoturvallisuusasioissa Finnairin tavoite on minimoida riskit.

Finnairissa riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita toimintaan liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia. Erityisesti strategisten ja merkittävien taloudellisten riskien osalta on varauduttu jatkuvuussuunnitelmilla riskien realisoitumisen varalta.

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat konsernin riskienhallintastrategiasta ja -periaatteista sekä strategisten tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien hallinnasta. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että riskienhallinta on muilta osin asianmukaisesti järjestetty. Liiketoimintayksiköiden johtajat ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajat vastaavat vastuualueidensa riskienhallinnasta.

Riskienhallinnan organisointi

Riskienhallinnan ohjausryhmänä toimii Finnair Oyj:n johtoryhmä, joka arvioi ja linjaa riskienhallintaa Finnair-konsernissa. Yhtiön sisäinen tarkastus koordinoi riskienhallinnan raportointia ja määrittelyn toimintamallin noudattamista.

Finnair Oyj:n ansiolentoluovassa määritellyn laatujohtajan (Quality Manager) alaisuudessa toimii konsernin turvallisuus- ja operatiivinen riskienhallintaosasto, joka tarkastaa ja arvioi säännöllisesti yhtiön omia ja alihankkijoiden lentoturvallisuuteen vaikuttavia toimia.

Finnairin laatujohtajajärjestelmä on IOSA -sertifioitu*. IOSA -ohjelma on kansainvälisen ilmailukäytännön IATA:n vaatima lentoyhtiöiden operatiivisen johtamisen ja valvontajärjestelmien arviointimenetelmä. IOSA -sertifioinnin perusteena olevassa auditoinnissa arvioidaan, täyttävätkö lentoyhtiön laatujohtajajärjestelmät IOSA:n sekä kansainvälisten ilmailumääräysten standardit.

Vahinkoriskienhallinta on jaettu pääasiassa kahteen osa-alueeseen: lento- ja yrittäjäturvallisuuteen. Niiden kehittämistyötä koordinoivat lentoturvallisuusosasto ja yrittäjäturvallisuusyksikkö.

Toimintaympäristöön liittyvä riski

Henkilö- ja tavaraliikenteen kysyntään ja hintatasoon ovat merkittävimmin vaikuttaneet markkina-alueen taloudellinen kehitys, talouden syklit ja alan kilpailu sekä erilaiset yllättävät tapahtumat, kuten terrorismi, luonnononnettomuudet ja epidemiat. Yhtiöllä on suunnitelmat toimintamenetelmistä erilaisten ulkoisten häiriötekijöiden lentoliikenteelle aiheuttamien operatiivisten vaikutusten minimoimiseksi.

Nykyinen kehitys osoittaa selvästi, että kilpailukyky lentoliikennesektorilla on riippuvainen siitä, kuinka joustavasti yhtiö kykenee reagoimaan ja sopeutumaan yllättäviin tapahtumiin, kysynnän muutoksiin ja jatkuvasti muuttuvaan kilpailuympäristöön.

Toiminnan joustavuuden kannalta kriittistä on kiinteiden kustannusten sopeuttaminen muuttuneisiin kysynnän vaihteluihin. Yhtiön nopea reagoitukyky kapasiteetin, reittien ja kustannusten sopeuttamiseksi muuttunutta kysyntää sekä taloudellista ja turvallisuustilannetta vastaavaksi ovat välttämättömiä yhtiön kannattavuuden ylläpitämiseksi. Finnairissa on viime vuosien aikana toteutettu ja on meneillään useita hankkeita, joilla rakenteiden joustavuutta on lisätty.

Finnair hallitsee lentokoneiden kapasiteettia ja omistamiseen liittyvää jäännösarvoa siten, että vajaa puolet laivastoon kuuluvista koneista on hankittu eripituisilla operatiivisilla vuokrasopimuksilla. Koneiden vuokraaminen antaa joustavan mahdollisuuden kapasiteetin mitoittamiseen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Markkinariski

Lentoliikennetoiminta on herkkää sekä syklisille että kausittaisille muutoksille. Kilpailu toimialalla on voimakasta ja markkinatilanne muuttuu jatkuvasti, mikä on laskenut lentolippujen keskihintoja pitkällä aikavälillä. Lentoyhtiöt laskevat hintojaan kasvattaakseen volyymin, saavuttaakseen riittävän kassavirran sekä ylläpitääkseen markkinaosuuttaan.

Finnair tekee jatkuvasti markkinatilanneanalyysiä sekä seuraa aktiivisesti omaa varauskantaansa sekä kilpailijoiden hinnoittelun ja tarjontamuutoksia. Finnair pystyy reagoimaan nopeasti markkinoilla tapahtuviin hinnoittelumuutoksiin hyödyntämällä kehittyneitä optimointijärjestelmiään. Finnair

kasvaa markkinoilla, joilla se ei ole samalla tavalla tunnettu brändi kuin perinteisillä kotimarkkinoillaan. Tämä asettaa haastetta markkinointiviestinnälle Finnairin kilpailu-etuuden esiin tuomiseksi.

Yhden prosenttiyksikön muutos reittiliikenteen keskimääräisessä hintatasossa vaikuttaa konsernin liikevoittoon yli 15 miljoonaa euroa. Vastaavasti yhden prosenttiyksikön muutos reittiliikenteen käyttöasteesta vaikuttaa konsernin liikevoittoon yli 15 miljoonaa euroa.

Operatiivinen riski

Finnairin toiminnan perusta on korkeatasoinen lentoturvallisuuskulttuuri, jota ylläpidetään jatkuvalla ja pitkäjänteisellä lentoturvallisuustyöllä. Yhtiössä on laadittu operatiivinen turvallisuuspolitiikka, jonka toteutumisesta vastaa yhtiön ansiolentoluvan ja muiden toimilupien vastuullinen johtaja. Jokaisen työntekijän ja lentotoiminnan kanssa välittömästi tai välillisesti tekemisissä olevan alihankkijan on sitouduttava politiikan noudattamiseen.

Operatiivisessa päätöksenteossa lentoturvallisuudella on aina korkein prioriteetti suhteessa muihin päätöksentekoon vaikuttaviin tekijöihin. Lentoturvallisuus on kaikkeen toimintaan sisäänrakennettu mekanismi ja tapa toimia, jota edellytetään paitsi yhtiön omalta henkilöstöltä, myös alihankkijoilta.

Lentoturvallisuustyön keskeinen periaate on poikkeamien ei-rankaiseva raportointi ilmailulain ja yhtiön ohjeistuksen tarkoitamalla tavalla. Raportoinnin tarkoituksena on etsiä syitä, ei syyllisiä, sekä tunnistaa ennakoivasti tulevaisuuden riskejä. Yhtiö ei kuitenkaan hyväksy tahallista ohjeistuksen, menetelmien tai kuvattujen työtapojen vastaista toimintaa. Myös muun kuin operatiivisen päätöksenteon on tuettava yhtiön tavoitetta korkean lentoturvallisuustason saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi.

Lentotoiminnan luotettavuus

Luotettavuus on olennainen edellytys menestykselle toiminnalle lentoliikenteessä. Lentoliikennetoiminta on kuitenkin altista erilaisille häiriötekijöille, kuten viivästymisille, poikkeuksellisille sääoloille ja lakoille. Lentoliikenteen viivästymiset vaikuttavat toiminnan ja palvelun laatuun sekä lisäävät kustannuksia.

Finnairissa panostetaan jatkuvasti operatiivisen toiminnan kokonaislaatuun ja oikea-aikaisuuteen. Liikenteenohjauskeskuksen eli Network Control Centerin (NCC) toiminta yhdistää kaikki lennon toteuttamisen kannalta kriittiset osapuolet, jolloin pystytään tekemään kokonaistilanteen kannalta tehokaimmat ratkaisut. Finnair Tekniikan palvelujen täsmällisyys, monipuolinen osaaminen sekä teknisten toimintojen yksityiskohmainen sääntely varmistavat lentotoiminnan luotettavuutta.

Myös yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien osuus operatiivisessa toiminnassa on olennainen. Finnairissa valvotaan ulkopuolisten toimittajien laatua ennalta asetettujen standardien sekä lentotoiminnalle asetettujen säännösten puitteissa.

Finnair on yksi täsmällisimmistä verkostolentoyhtiöistä Euroopassa.

Aasian-liikenteeseen liittyvä, Helsinki-Vantaan lentoasemalla tapahtuva matkustajien ja matkatavaroiden siirtyminen lennolta toiselle lisää lyhyellä aikavälillä lentojen myöhästymisriskiä johtuen lentoaseman tilarajoitteista. Uuden terminaali-ajennuksen valmistuminen syksyllä 2009 helpottaa tilannetta ratkaisevasti.

Viranomaiset ja ympäristö

EU-alueella rekisteröity lentoyhtiö voi liikkua vapaasti koko Unionin alueella. Euroopan ulkopuolisten maiden ja Suomen väliset liikennesopimukset Suomi on muiden Euroopan maiden tapaan neuvotellut tähän asti kahdenkeskisesti.

Tulevaisuudessa Euroopan Unionin kanssa tapahtuva sääntely muuttaa Unioniin kuuluvien ja sen ulkopuolisten maiden väliset ilmailusopimukset neuvoteltaviksi Euroopan komission alaisuudessa. Jo tehdyt kahdenväliset liikennesopimukset jäävät voimaan myös uudessa tilanteessa.

Unioni on neuvotteluosapuolena yksittäistä maata vahvempi ja voi siten vahvistaa eurooppalaisten lentoyhtiöiden asemaa liikenneoikeuksista neuvoteltaessa. Joissakin tapauksissa tämä voi tosin vaikuttaa Finnairiin epäsuotuisasti ja heikentää yhtiön kilpailuasemaa suhteessa muihin eurooppalaisiin lentoyhtiöihin. Finnair pyrkii vaikuttamaan aktiivisesti liikenneoikeuksien neuvottelujen osapuoliin etujensa turvaamiseksi.

Euroopan Unionin on päättänyt lentoliikenteen liittämistä osaksi hiilidioksidipäästökauppaa vuodesta 2012 alkaen. Päästökaupan alaiseksi tulevat lentoliikenne EU:n sisällä sekä sieltä lähtevät tai sinne saapuvat lennot. Tällä on vaikutusta erityisesti mantereenvälisen lentoliikenteen kilpailutilanteeseen. Mikäli EU:n ulkopuoliset valtiot eivät liity osaksi päästökauppajärjestelmää, saavat lentoyhtiöt, joiden liikenteelliset keskuksat ovat EU:n ulkopuolella, kilpailuetua. Yhtiöt pystyvät tarjoamaan markkinoille reititysvaihtoja, joita päästökauppa kuormittaa EU-lentoyhtiöitä vähemmän tai ei lainkaan. Myös mahdollisiin kauppasotiin on varauduttava, mikäli EU:n ulkopuoliset maat eivät hyväksy EU päästökaupan sääntöjä.

Finnair on panostanut ympäristöasioihin jo pitkään. Finnairissa toimitaan aktiivisesti ympäristökuormituksen vähentämiseksi seuraamalla toiminnan vaikutuksia energian kulutukseen, päästöihin, jätemääriin ja meluarvoihin. Finnair julkaisee vuosittain erillisen ympäristöraportin, joka sisältää toimenpiteet ja tunnustukset ympäristötehokkuuden arvioimiseksi.

Yhtiö on nimittänyt ympäristöjohtajan, jonka tehtävänä on edistää Finnairin ympäristötavoitteiden toteutumista konsernin liiketoiminnassa niin, että Finnair kuuluu johtaviin lentoyhtiöihin ympäristötoiminnassa. Viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö on tärkeää, jotta pysytään selvillä tulevasta lainsäädännöstä ja sidosryhmävaatimuksista.

Vahinkoriski

Vahinkoriskien hallintaan sisältyvät muun muassa lento-, henkilö-, tieto-, omaisuus-, ympäristö-, vastuu- ja keskeytysriskien hallinta sekä vakuutustoiminta. Painopiste vahinkoriskien hallinnassa on riskien ennaltaehkäisyssä, mutta riskien mahdolliseen toteutumiseenkin on varauduttu suunnitelmilla, tehokkaalla tilannejohtovalmiudella ja vakuutuksin. Lentokoneet ja muu merkittävä käyttöomaisuus on kattavasti vakuutettu käypään arvoon. Ilmailuvastuuriskien vakuutusmäärät ylittävät lain vaatimat vähimmäistasot.

Tapaturmariski

Työturvallisuuden hallinta on moniulotteista ja haasteellista, koska Finnair-konsernin toiminnot jakaantuvat monelle toimialalle.

Työturvallisuusriskit ovat tunnetusti suuria juuri palvelun, elintarviketeollisuuden, raskaan konehuollon, varastoinnin ja kuljetuksen aloilla, joista Finnairin toiminnot pääosin muodostuvat.

Työturvallisuuden kehittäminen on pitkäjänteistä työtä. Finnairin tavoitteena on minimoida tapaturmien määrä. Työturvallisuuden kehittäminen on osa linjaorganisaation joka päiväistä toimintaa ja jokaisen vastuulla.

Työturvallisuuden kehittämisen keinoina ovat työpaikkojen työturvallisuus- ja työterveysvaarojen tunnistaminen ja arviointi sekä tapaturmien ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisy. Kaikki ilmoitetut riskitilanteet ja tapaturmat tutkitaan ja otetaan opiksi turvallisempien työmenetelmien kehittämiseksi.

Tietoliikenne- ja tietotekniikkariski

Toimintaa tukevan tietotekniikan monimuotoinen käyttö on lisääntynyt sekä tiedon saatavuuden merkitys korostunut. Järjestelmien haavoittuvuus sekä uudet kehittyvät globaalit uhat muodostavat riskitekijän verkottuneessa toimintaympäristössä. Tietoturvasuutta ja tilannejohtovalmiuksia tietojärjestelmiin ja -liikenteeseen kohdistuvien vakavien häiriöiden varalle kehitetään jatkuvasti Finnairissa. Varautumisella on suoranainen vaikutus tietotekniikka- ja tietoturvasuuskustannuksiin.

Tietojärjestelmäratkaisujen ja -ympäristön kehitystyö vaatii jatkuvaa panostusta. Tarkoin valittujen ulkopuolisten sopimus-kumppaneiden valinta tietoteknisissä ratkaisuissa vähentää osaltaan teknologiariskiä.

Samalla konsernin tietojärjestelmäarkkitehtuurin, tietoteknisten hankintojen sekä strategioiden koordinointi on organisoitu keskitetysti konsernin tietohallinto-osastolle. Tämä tuo synergiahyötyjä sekä lisää kustannustehokkuutta.

Rahoitusriskien hallinnan periaatteet

Finnair-konsernin liiketoiminnan luonne altistaa yhtiön valuutta-, korko-, luottoja likviditeettiriskeille sekä lentopetrolin hintariskeille. Konsernin politiikkana on rajata näiden riskien vaikutusta kassavirtaan, tulokseen ja omaan pääomaan.

Rahoitusriskien hallinta perustuu Finnair Oyj:n hallituksen hyväksymään riskienhallintapolitiikkaan, jossa määritellään kullekin riskityypille sallitut minimi ja maksimitasot. Rahoitusriskien hallintaa ohjaa ja valvoo rahoitusriskien ohjausryhmä. Rahoitusriskien hallinnan käytännön toteutus on keskitetty Finnair-konsernin rahoitusosastolle.

Yhtiö käyttää valuutta-, korko- ja lentopetrolipositivoiden hallinnoimisessa eri johdannaisinstrumentteja, kuten termiinejä, koronvaihotosopimuksia ja optioita.

Rahoitusriskit on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedossa 31.

*IOSA = IATA Operational Safety Audit

IATA = The International Air Transport Association

Pörssitiedotteet 2008

- 2.1.2008 Finnair tekniikalle merkittävä sopimus Aeroflot Cargon kanssa
- 4.1.2008 Finnair-konsernin viimeiset ATR-potkuriturbiinikoneet myyty
- 4.1.2008 Finnair Oyj päätti omien osakkeiden hankinnasta
- 8.1.2008 Finnairin liikenne kasvoi viime vuonna 16,2 prosenttia
- 4.2.2008 Finnair jatkaa kaukoliikennelaivaston kasvattamista
- 5.2.2008 Finnair-konsernin tilinpäätös tilikaudelta 1.–31.12.2007, Hyvä tulorahoitus ja vahva tase helpottavat tulevia investointeja
- 7.2.2008 Vuosi alkoi jälleen Aasian-liikenteen kasvulla
- 21.2.2008 Finnair suunnittelee lentoja Jekaterinburgiin – Moskovaan ja Pietariin lisää vuoroja
- 22.2.2008 Finnair Lomalennot vuokraa Airbus A330-200 -koneen Thaimaan-lomalentoja varten talvikaudeksi 2008/2009
- 25.2.2008 Yhtiökokouskutsu
- 28.2.2008 Jaana Tammisto Suomen Matkatoimiston uudeksi toimitusjohtajaksi
- 29.2.2008 Finnair hankkii kolme Embraer-konetta lisää
- 7.3.2008 Nimityksiä Finnairin konserniviestinnässä
- 10.3.2008 Finnairin vuosikertomus 2007 on julkaistu
- 10.3.2008 Intia Finnairin kasvun veturina
- 27.3.2008 Tulosohejaus Finnairin yhtiökokouksessa: alkuvuoden toiminnallisen tuloksen arvioidaan pysyvän viime vuoden tasolla
- 27.3.2008 Finnairin vuoden 2008 varsinaisessa yhtiökokouksessa käsitellyt asiat
- 31.3.2008 Arvopaperimarkkinalain luku 2, 10§:n mukainen ilmoitus
- 9.4.2008 Mexicana **oneworldiin**
- 10.4.2008 Finnairin liikenne kasvaa Intian nosteessa
- 11.4.2008 Finnair on myynyt kuusi omistamaansa Boeing MD-80 -konetta
- 25.4.2008 Finnair ei hyväksy Alitalian saamia tukiaisia
- 29.4.2008 Finnair-konsernin osavuosisikatsaus 1.1.–31.3.2008, Tulokunto vahvana, edessä haastava maasto
- 30.4.2008 Finnair myi ja takaisinvuokrasi kaksi Embraer-suihkukonettaan
- 8.5.2008 Finnairin käyttöasteet alentuneet, keskihinnan parantuneet
- 9.5.2008 Omien osakkeiden luovutus
- 22.5.2008 Kallis öljy ja hidastunut kysynnän kasvu heikentävät Finnairin tulosta
- 27.5.2008 Arvopaperimarkkinalain 2. luvun 9. pykälän mukainen ilmoitus
- 3.6.2008 Finnairin lentäjien työehtosopimusneuvottelut päättyivät tuloksettomina
- 10.6.2008 Finnairin reittiliikenne kasvaa, mutta selvästi heikommalla käyttöasteella

12.6.2008	Finnair aloittaa yt-neuvottelut polttoainekriisin ja kysynnän laskun vuoksi
19.6.2008	Finnairin lentäjille väliaikainen sopimus
1.7.2008	Finnair lisää talvikaudella kaukoliikenneyhteyksiään
8.7.2008	Finnairin käyttöasteet laskivat
7.8.2008	Finnairin liikenne kasvoi 6,5 prosenttia
8.8.2008	Finnair-konsernin osavuositiedot 1.1.–30.6.2008, Toiminnallinen tulos heikkeni, toinen vuosipuolisko saattaa jäädä tappiolliseksi
9.9.2008	Finnairin matkustajakäyttöasteet paranivat
12.9.2008	Finnair avaa reitin Istanbuliin
16.9.2008	Finnairin yt-neuvotteluissa ei päästy sopuun säästöistä
26.9.2008	Finnair päivittämässä Tokioon vuonna 2010
6.10.2008	Lentokoneiden huoltoyritys sai kilpailuviranomaisen hyväksynnän
9.10.2008	Finnairin käyttöasteet nousivat, lippujen keskihinta laski
9.10.2008	Finnairin suorat lomalennot Thaimaahan toteutuvat
31.10.2008	Finnair-konsernin osavuositiedot 1.1.–30.9.2008, Heikko tulos kolmannelta neljännekseltä
10.11.2008	Finnairin Aasian-liikenne jatkaa kasvua
20.11.2008	Finnair Oyj:n osakkeenomistajien nimitysvaliokunta
25.11.2008	Finnair päivittää säästöohjelmaansa Rahdin osalta
3.12.2008	Finnair kantaa erikoisvastuuta Thaimaan-matkustajistaan
9.12.2008	Finnairin liikennetilastot julkaistaan tänään klo 14
9.12.2008	Finnairin reittiliikenteen käyttöasteet nousivat, keskihinta laski edelleen
9.12.2008	Finnairin tulosjulkistukset ja yhtiökokous 2009
17.12.2008	Finnair uudistaa reittiliikenneorganisaatiotaan

Finnairista sijoitusanalyysijä julkaisevat pankkiiriliikkeet

ABN Amro, Lontoo

Andrew Lobbenberg

Carnegie Investment Bank AB, Tukholma

Erik Gustafsson

Danske Markets/Danske Bank, Helsinki

Panu Laitinmäki

eQ Pankki, Helsinki

Bengt Dahlström

Evli Pankki, Helsinki

Tuomo Kangasaho

Exane/BNP Paribas, Lontoo

Geoff van Klaveren

FIM Pankkiiriliike, Helsinki

Jaakko Tyrväinen

Goldman Sachs, Lontoo

Julia Winarso

Handelsbanken, Helsinki

Pekka Mikkonen

Pohjola Pankki, Helsinki

Jari Räisänen

SEB Enskilda, Helsinki

Jutta Rahikainen

Standard & Poor's, Lontoo

Virginie Vacca

UBS, Lontoo

Tim Marshall

Tietoa osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Finnair Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 26.3.2009 alkaen klo 15.00 Helsingin Messukeskuksessa, Messuaukio 1, kongressisiiven sisäänkäynti, sali C1. Yhtiökokoukseen on ilmoitaututtava viimeistään 24.3.2009 klo 16.00 mennessä. Ilmoittautua voi internetissä osoitessa www.finnair.fi/ yhtiökokous, kirjallisesti osoitteeseen Finnair Oyj, Osake-rekisteri HEL-AAC/05, 01053 Finnair, faksilla numeroon (09) 818 1662, puhelimitse maanantaista perjantaihin klo 9.00–16.00 numeroon (09) 818 7637 tai sähköpostitse osoitteeseen yhtiokokous@finnair.fi. Ilmoittautumiskirjeen, -faksin tai -sähköpostin on oltava perillä ennen ilmoittautumisaian päättymistä.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on merkitty viimeistään 16.3.2009 Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon tai hallintarekisteröidyn osakkeen omistajalla, joka on 16.3.2009 tilapäisesti merkitty osakasluetteloon osakeyhtiölain 4 luvun 2 pykälän tarkoittamalla tavalla. Osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, ei ole oikeutta osallistua yhtiökokoukseen

Yhtiökokouspäivämääriä

16.3.2009 yhtiökokouksen täsmäytyspäivä
24.3.2009 viimeinen ilmoittautumispäivä
26.3.2009 klo 15.00 yhtiökokous

Osingonjakoehdotus

Tilinpäätöksen 2008 mukaan Finnair Oyj:n jakokelpoiset voitot ovat 458,7 miljoonaa euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, ettei osinkoa jaeta ja että tilikauden tappio siirretään edellisten tilikausien voittoon.

Taloudellinen informaatio

Tilikaudelta 2009 julkaistaan osavuosikatsaukset suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi:

28.4.2009 klo 9.00 tammi-maaliskuu 2009

7.8.2009 klo 9.00 tammi-kesäkuu 2009

29.10.2009 klo 9.00 tammi-syyskuu 2009

Vuosikertomuksen tilaus

Vuosikatsaus 2008 julkaistaan painettuna suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ja taloudellinen katsaus 2008 suomeksi ja englanniksi.

Tilaukset:

puhelin: (09) 818 4904,

faksi: (09) 818 4401,

sähköposti: post@finnair.fi

e-vuosikatsaus ja e-taloudellinen katsaus

Sähköinen vuosikatsaus 2008 julkaistaan internetissä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ja sähköinen taloudellinen katsaus 2008 suomeksi ja englanniksi osoitteessa www.finnair.fi/konserni.

Osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajia pyydetään ystävällisesti ilmoittamaan osoitteenmuutokset oman arvo-osuustilinsä pitäjälle.

Yhteystiedot

Finnair Oyj
Helsinki-Vantaan lentoasema
Tietotie 11 A
01053 Finnair
Puhelinvaihde (09) 81 881
www.finnair.fi
www.finnair.fi/konserni

Viestintäjohtaja
Christer Haglund
Puhelin (09) 818 4007
christer.haglund@finnair.fi

Varatoimitusjohtaja, talousjohtaja
Lasse Heinonen
Puhelin (09) 818 4950
lasse.heinonen@finnair.fi

Johtaja, talousviestintä
ja sijoittajasuhteet
Taneli Hassinen
Puhelin (09) 818 4976
taneli.hassinen@finnair.fi

Sijoittajasuhdepalvelut
Puhelin (09) 818 4951
fax (09) 818 4092
investor.relations@finnair.fi

